



# КАЛЕНДАРЬ

— для —

АМЕРИКАНСКИХЪ РУСИНОВЪ

The Little Russian Almanac

НА РОКЪ

1903.



Изданъ съ дозволенія Русскаго Народнаго Союза.

OLYPHANT, PA.

Зъ друкарнѣ „Svoboda“ Publishing Co.

Цѣна 25 центовъ

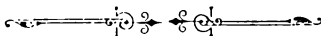
# КАЛЕНДАРЬ

— для —

АМЕРИКАНСКИХЪ РУСИНОВЪ

НА РОКЪ

1903.



Накладомъ Руского Народного Союза.



OLYPHANT, PA.

Зъ друкарнѣ „Свободы.“

## Передне слѳвце.

Братя Русини! Послѳдня конвенція „Р. П. Союза“ ухвалила, що Союзъ має що року выдавати своіи календарь, однакъ тоіи календарь мусятъ бути не великіи и не дорогіи, такъ, щобы кождый мѳгъ его купити. Въ силу сеп ухвалы являє ся въ свѳтъ отсей календарь, хотяи вѳнъ далеко менчіи вѳдъ попередныхъ календарѳвъ, але такожь коштуе не мало гроша и труда. Вѳдъ Васъ, братя Русины, за лежить, щобы сегорѳчний накладъ календаря цѳлкомъ розѳйшовъ ся. Нехай ще кождый зъ васъ купиць бодай одецъ календарь для себе чи свосіи дитины, ще кѳлька розѳихае мѳжь другихъ. „Союзъ“ не хоче зыску на календарѳх, але не хоче и втраты. Если сегорѳчний календарь цѳлковито розпродаетъ ся, то „Союзъ“ буде мѳгъ выдати на другіи рѳкъ лѳнній календарь за тѳ саміи гроши.

Ред.

Вступайте до „Руского Н. Союза“!



„РУСКІЙ НАРОДНЫЙ СОЮЗЪ ВЪ АМЕРИЦѢ“  
се єдина наша правдиво-руска, народна ор-  
ганізація, основана р. 1894, днесь числить 4  
тысячъ членѡвъ и єкладасє зъ 69 мѣсе-  
выхъ организацій або поважныхъ братетвъ.  
„Рускій Н. Союзъ“ мавъ за два послѣдній  
роки доходу зъ самого мѣсячного тѡлько  
**\$41.267.85** а выдавъ на помертне, запомоги  
въ разѣ калѣцтва, нееносѡбности до працѣ  
и т. п. **\$30.283.78**. Въ касѣ Союза нахо-  
дилось пѡдчасъ тамтогорѡчноп конвенціи  
**\$17.613.39**. Помѣркуйте собѣ, що то за сила  
грошей на нашу бѣдну Русь! А чи могли  
бы ам. Русины тымъ похвалитиєь, сли-бъ  
ходили самопасъ або вытирали куты по чу-  
жухъ організаціяхъ, якъ се робить бѡлына  
половина ам. Русинѡвъ до днесь? Тожь вже  
часъ пѡзнати, що въ єдности сила! Русини,  
організуйте братетва и ветунайте до „Со-  
юза“ и другихъ притягайте!

Посмертне 600. — За жену 300 и инші запомоги.

Кождый правдивый Русинъ належить до „Р. Н. Союза“.

Записуйте дѣти до „Союза“!



# Въ єдности сила!

---

Се кличь нашою організацію. Безъ єдности анѣ самопомощь анѣ оборона та розвоіі нашихъ народныхъ справъ не можливѣ. Братя, нашъ „Рускій Народный Союзъ“ має ще инші цѣли, але доси не годенъ бувъ ихъ выконати, бо ще байдужность руска не вмерла. Ну, а бути байдужнымъ для себе самого на вольной земли, якою суть Спол. Державы, то значить поповняти тяжкій грѣхъ и злочинъ на самомъ собѣ!

## **Вступайте до „Р. Н. Союза“.**

Кождый Русинъ и Русинка и все Славяне могутъ стати ся членами „Союза“, сли вступять до братства, що стоить въ „Союзѣ“, або утворять нове братство и поддадутъ ся статутамъ „Р. Н. Союза“.

Готовки має днесъ „Р. Н. Союзъ“ **\$17.000.00.**

**Сума грошей яку заплатитъ „Р. Н. Союзъ“ родичамъ, если умре дитина належава до „Союза“ чрезъ:**

Вѣтъ дитины коли вступила до Союза.	30 днѣвъ	1 рокъ	2 роки	3 роки	4 лѣтъ	5 лѣтъ	6 лѣтъ	7 лѣтъ	8 лѣтъ	9 лѣтъ	10 лѣтъ	11 лѣтъ	12 лѣтъ	13 лѣтъ	14 лѣтъ	15 лѣтъ
1 рокъ	\$15	\$18	\$22	\$27	\$33	\$40	\$48	\$57	\$68	\$84	\$105	\$117	\$130	\$144	\$159	\$300
2 лѣта	17	21	26	32	39	47	56	67	83	104	116	129	143	158	300	
3 лѣта	20	25	31	38	46	55	66	82	103	115	128	142	157	300		
4 лѣта	24	30	37	45	54	65	81	102	114	127	141	156	300			
5 лѣтъ	29	36	44	53	64	80	101	113	126	140	155	300				
6 лѣтъ	35	43	52	63	79	100	112	125	139	154	300					
7 лѣтъ	42	51	62	78	99	114	124	138	153	300						
8 лѣтъ	50	61	77	98	110	123	137	152	300							
9 лѣтъ	60	76	97	109	122	136	151	300								
10 лѣтъ	75	96	108	121	135	150	300									
11 лѣтъ	95	107	120	134	149	300										
12 лѣтъ	106	119	133	148	300											
13 лѣтъ	118	132	147	300												
14 лѣтъ	131	146	300													
15 лѣтъ	145	300														

Примѣры: Если дитина мала 10 роковъ вступаючи до „Союза“, а умерла по 5 рокахъ, то родичъ дѣстануть 150 долларѣвъ.  
 Если дитина мала 2 роки при вступѣ, а умерла по 30 дняхъ — то дѣстануть родичѣ 17 долларѣвъ.

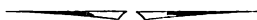
Дѣти дѣбшовшій 16 року жита стають членами дорослыми и мають спѣльнй зъ ними права и обовязки.

## **Записуйте дѣти до „Союза“.**

„Союзъ“ за меньше мѣсячне дае бѳльше по-  
смертне родичамъ за дѣти, якъ яке небудь това-  
рпство асекурацііне, бо „Р. Н. С.“ самопомѳчь.  
Ваші дѣти се будучнѳсть ваша, св. Русн н руско-  
го „Союза“!

## **„Р. Н. Союзъ“ се наша сила!**

Хто недбае о свое н лишъ вытпрае пороги чу-  
жпхъ н Русинамъ ворожпхъ організаціі, не вартъ  
зватпсь Русиномъ! Брате! Памятай, що сорочка  
блпзна до тѳла якъ кожухъ!



## **Головнпй урядъ „Руского Народного Союза“:**

**о. Николай Стефановичъ**, . . . . . председапель,  
619 Carson St., S. S. Pittsburg, Pa.

**Семанъ Ядловскій**, . . . . . секретарь,  
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

**Алексій Шарпюнь**, . . . . . касієрь,  
524 Pine St., Shamokin, Pa.

### **Ихъ заступники:**

**М. Кравчинскій**, . . . . . мѳсто-председапель,  
Northampton, Pa.

**П. Глова**, . . . . . заст. касієра,  
Excelsior, Pa.

Р а д н и й :

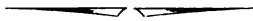
М. Турокъ, . . . . . Priceburg, Pa.  
Мих. Пачута, . . . . . Mt. Carmel, Pa.  
Дпон. Голодь, . . . . . Jersey City, N. J.  
Мих. Грацонь, . . . . . McKeesport, Pa.  
Андрей Добошъ, . . . . . Lansford, Pa.  
Иванъ Сабать, . . . . . Yonkers. N. Y.

И х ъ з а с т у п н и к и :

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій,  
Ник. Добровскій.

К о н т р о л ь н а к о м і с і я :

о. Н. Пôдгорецкій, . . . . . Box 31, Jersey City, N. J.  
К. Кирчôвъ, . . . . . 140 Essex St., Jersey City N. J.  
Иванъ Гардый, . . . . . Trauger, Pa., Westmoreland Co.



**„Р. Н. Союзъ“ повстае зъ слѣдующихъ братствъ або  
мѣсцевыхъ организацій :**

Число  
С. П. С.      Имя братства, мѣсцевости и мѣсц. секретара Р. Н. С.

1. М. Р. Н. С. въ Shamokin, Pa.  
Семень Горошакъ, Excelsior, Pa.
2. Бр. св. Димитрія въ Mt. Carmel, Pa.  
секр. Д. Корочакъ, 332 N. Oak St.
3. М. Р. Н. С. въ Olyphant, Pa.  
М. Паздрій, Box 35.

4. М. Р. Н. С. въ Jersey City, N. J.  
С. Калакука, 110 Morris St.
5. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa.  
И. Дзятко, 515 E. Ave.
6. Бр. Пресв. Бовородицѣ въ Madison, Ill.  
И. Чаклошь, Box 252.
7. Бр. Покр. Пресв. Богородицѣ въ McAdoo, Pa.  
Д. Капѣтула.
8. Бр. св. А. Михаила въ Elmira Heights, N. Y.  
Алекс. Курпила.
9. Бр. Пресв. Богородицѣ тѣ St. Clair, Pa.  
К. Врона.
10. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Ansonia, Conn.  
Т. Цѣркоть, Box 408, Ansonia, Conn.
11. М. Р. Н. С. въ Waterbury, Conn.  
секр. Иванъ Констанкевичъ, 206 Bishop St.
12. М. Р. Н. С. въ Yonkers, N. Y.  
Алекс. Трембачъ, 355 Nepperhan Ave.
13. Бр. св. Арх. Михаила въ Troy, N. Y.  
В. Ускіи, Malleable Iron Co.
14. Бр. св. Арх. Михаила въ St. Louis, Mo.  
секр. Гр. Копча, 173 St. George St.
15. Бр. св. Михаила въ Buffalo, N. Y.  
Николай Серединскіи, 288 Austin St.
16. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Lansford, Pa.  
секр. Мих. Герепанъ, Coal Dale, Pa.
17. Бр. Пресв. Богородицѣ въ West Pawlet, Vt.  
секр. Илько Лазорпшакъ,  
P. O Box 388, Grenville, N. Y.

18. Бр. Благов. Пресв. Богородицѣ въ Sayre, Pa.
19. Бр. св. Василя В. въ Priceburg, Pa.  
секр. Юрко Фалатъ, Р. О. Box 180.
20. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Jessup, Pa.  
Осипъ Савка.
21. Бр. св. Кирила и Методіи въ Mayfield, Pa.  
Стафанъ Пейко.
22. М. Р. Н. С. въ Mayfield, Pa. — А. Гела.
23. Бр. св. Арх. Михаила въ Homestead, Pa.  
С. Лакомый, 211 — 3rd Ave.
24. Бр. св. Йосифа въ Shamokin, Pa.  
секр. Кальманъ Заяць, 244 S. 6th St.
25. Бр. св. Іоана Хр. въ Trauger, Pa.  
Мпх. Ющакъ, Box 62, United, Pa.
26. Бр. Пеев. Богородицѣ въ Bellevernon, Pa.  
Теодоръ Фрицкій, Р. О. Box 538.
27. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa.  
А. Жпвицкій.
28. Бр. св. Ілинъ въ Mahanoy Plane, Pa.  
Мик. Дембицкій, Box 45.
29. Бр. св. Спаса въ Rhone, Pa.  
Никола Галайда.
30. Бр. св. Андрѣя въ Breslau, Pa.  
секр. Тимко Хвастъ.
31. Бр. св. Арх. Михаила въ Eleonora, Pa.  
С. Прочко, Box 133.
32. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Trauger, Pa.  
Іоанъ Гардій, Р. О. Box 7.
33. Бр. Пресв. Богородицѣ въ Northampton, Pa.  
Гр. Онуцакъ, Box 9, Catasaqua, Pa.

34. М. Р. Н. С. въ Rendham, Pa.  
Кирило Дѣдикъ.
35. Бр. Трохъ Святителѡвъ въ Whitney, Pa.  
секр. Петро Завада, Р. О. Vox 34.
36. Бр. св. Іоана Хр. въ Scottdale, Pa.  
Стеф. Коваль, Vox 280.
37. Бр. Сошествія св. Духа въ Charlevoix, Pa.  
Дамянъ Бубнякъ, Vox 85, Pricedale, Pa.
38. Бр. св. О. Николая въ Auburn, N. Y.  
Стеф. Мельникъ, 9 Wall St.
39. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Syracuse, N. Y.  
Андрей Варіанъ, 106 Plum St.
40. Бр. Пр. Іліи въ Scranton, Pa.  
Лешко Демко, 1025 Bergen Court.
41. Бр. св. Михаіла въ Westmoreland City, Pa.  
Стеф. Ницотъ, Vox 242, Manor Station, Pa.
42. Бр. св. О. Николая въ Passaic, N. J.  
Иванъ Шафранъ, 150—3d St.
43. Бр. св. Василя Вел. въ Simpson, Pa.  
Якимъ Гавранъ, Vox 66.
44. ....
45. Бр. св. Іоана Хр. въ Mayfield, Pa.  
А. Гела.
46. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Plymouth, Pa.  
Стефанъ Гринякъ, 546 W. Main St.
47. Бр. св. Михаіла въ Cleveland, O.  
Лука Быбель, 48 Hershell St.
48. Бр. св. Іоана Хр. въ McKeesport, Pa.  
М. Грацонъ, Vox 431.

49. Бр. Рожд. Пресв. Богор. въ Powhatan, W. Va.  
Пет. Луцакъ, Вох 54.
50. Бр. св. Іоана Хрестителя въ Desloge, Мо.  
Ив. Галайда, Вох 23.
51. Бр. св. Мпхаила въ Yatesborough, Ра.  
П. Шевчикъ, Вох 431, Rural Valley, Ра.
52. Бр. св. Андрѣя въ Brooklyn, N. Y.  
С. Падла, 73 N. 9th St.
53. М. Р. Н. С. въ Pittsburg, Ра.  
секр. о. Стефановичъ, 619 Carson St., S. S.
54. . . . .
55. Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Carnegie, Ра.  
А. Астрибъ, Вох 922.
56. Бр. Успенія Пресв. Богор. въ Allegheny, Ра.  
Ис. Олексякъ, 88 McClure Ave.
57. М. Р. Н. С. въ Cohoes, N. Y.  
Д. Мерена, 15 Newcomb St.
58. М. Р. Н. С. въ Ramey, Ра.  
П. Джмеликъ, Вох 2, Smoke Run, Ра.
59. Бр. св. Іоана Крест. въ Sterling, Ра.  
И. Фаринякъ, Вох 98, Dawson, Ра.
60. . . . .
61. Бр. св. Троицѣ въ Bridgeport, Conn.  
Андр. Мацура, 822 Ogden St.
62. Бр. св. Іоана Хрестителя въ Monessen, Ра.  
А. Гороцакъ, Вох 534.
63. М. Р. Н. С. въ Ford City, Ра.  
С. Баль, Вох 319.



64. М. Р. Н. С. въ Gradatim, Pa. П. Винярь.
65. М. Р. Н. С. въ Elizabet, N. J. Вас. Явилякъ, 11 Washington ave.
66. М. Р. Н. С. въ New York, N. Y. (г. м.)  
Ив. Париякъ, 513 E. 70th St.
67. Бр. св. Михаила въ Butler, Pa. Иванъ Бунга, 209 Mulberry St.
68. М. Р. Н. С. въ Ansonia, Conn. М. Феленчакъ.
69. Тов. Зоря въ New York, N. Y. (д. м.)  
М. Тарновскій, 421 E. 5th St.

Рускій Народный Дѣмъ Емигра-  
ційный въ Америкѣ.



The Little Russian National Emi-  
gration Home Ass'n U. S. A.

Русине! Чпсь забудь якъ прійшовъ-еь до Америки? Не кажи, я прійшовъ, то и другій трафить — але вступай до товариства Р. Н. Дѣмъ Емиграційный!

Рѣчна вкладка выносить лишь 50 цнт. Кто зложитъ \$25.00, есть членомъ-основателемъ. Цѣль Р. Н. Д. Е. подати першу помѣчь и порадѹ рускимъ емигрантамъ, мати своихъ агѣнтѡвъ емиграційныхъ, подавати радѹ и помѣчь вѡдѣвздающимъ до краю, а що найголовнѣйше постарати ся чимъ скорше о Ем. Дѡмѣ.

Товариство Р. Н. Д. Е. зѡетало основане 1. сѣчня, 1900 р. на народномъ вѣчу въ Jersey City, N. J., а зачартероване въ маю, того-жь року. „Р. Н. Союзъ“ на головной конвенціи въ Pittsburg, Pa. дня 13. юнія принявъ покровительство и поручивъ членамъ вспомогаги се товариство певными рѣчными жертвами. Сема гол. конв. Союза въ Jersey City, N. J., ухвалила 21. юнія 1902 р., що доросли члены повинни бодаи по 50 ц. на рѣкъ складати жертвы на Дѡмѣ Ем. Тов. Р. Н. С. Е. зѡбрало до теперъ звышь \$700.00 на ту цѣль, п если еще трѡхи бѡльше збересь, то буде можна дѣло ввести въ жите, прѡте вступайте въ члены Р. Н. Дому Ем.

### **Выдѣль Р. Н. Д. Е.:**

о. Николой Пѡдгорецкій, . . . . . предсѣдатель,  
88 Sussex St., Jersey City, N. J.

Иванъ Глова, . . . . . заст. предсѣдателя,  
Excelsior, Pa.

К. Кирчѡвъ, . . . . . секретарь,  
140 Essex St., Jersey City, N. J.

Ив. Парплякъ, . . . . . заст. секретаря,  
513 E. 70th St., New York City.

А. Горбаль, . . . . . Ansonia, Conn.

**В ы д ѣ л о в ѝ :**

Михаилъ Нехай, . . . . . Yonkers, N. Y.

И. Смитъ, . . . . . Mahanoy City, Pa.

Ив. Фаринякъ, . . . . . Trauger, Pa.

Н. Пейко, . . . . . Pittsburg, Pa.

К. Кобанъ, . . . . . Olyphant, Pa.

И. Адзима, . . . . . Mt. Carmel, Pa.

П. Ярема, . . . . . New York City.

**В ы д ѣ л о в ѝ з ѣ р а м е н и „Р. Н. Союза“:**

Лазоръ Спротякъ, . . . . . касіеръ,  
42 Washington St., Yonkers, N. Y.

о. А. Н. Стефановичъ, . . . . . Pittsburg, Pa.

І. Коваль, . . . . . Shenandoah, Pa.

**З а с т у п н и к и :**

А. Янкевичъ, . . . . . McAdoo, Pa.

А. Шлянта, . . . . . Mayfield, Pa.

М. Романикъ, . . . . . Brooklyn, N. Y.

**Грошѣ посылайте до касіера и увѣдомѣть секретаря.**

Веѣ народности мають такі товариства, а чи Русинъ має бути послѣднимъ?

**Які жены — такі дѣти!**

**ВАЖНЕ! ПРЕ-  
ВАЖНЕ!  
ДЛЯ**



**РУСКИХЪ  
ДѢВЧАТЪ И  
ЖЕНЪ.**

**Сестричне Братство Св. Ольги въ Jersey City, N. J.**

основане 1897 р., має 6 філій, а то: двѣ въ Нью-Йорку (на горѣ и на долѣ мѣста), въ Бруклинѣ, Н. Й., въ Бльюмфильдѣ, Н. Дж., въ Елизабетѣ, Н. Дж. и въ Гекенсекѣ, Н. Дж. Цѣле сестричне братство числить зъ кѡнцемъ 1902 р. 400 членѡвъ; готѡвки въ касѣ есть \$1150.00, а цѣлый маетокъ выносить около \$1400.00. Вступне выносить 75 цнт., а мѣсячне 25 цнт. Пріймае ся до братства дѣвчата и жены въ вѣцѣ вѡдѣ 8 до 35 лѣтъ.

Въ разѣ слабости выплачуе братство тыжнево \$2.50 а посмертне \$100.00.

Мітинги мѣсячній вѡдбувають ся въ слѣдующимъ порядку :

Въ Джерси Сити кожного мѣсяця по 16 въ недѣлю о год. 3. по полудни ;

въ Бруклинѣ, Нью Йорку (дѡль), Елизабетѣ и Гекенсекѣ кожного мѣсяця въ недѣлю по 1-ѡмъ о год. 4. по полудни ;

въ Нью Йорку (горѣ мѣста) каждого мѣсяця въ недѣлю по 7-омъ о год. 4. по полудни ;

въ Бльомфилдѣ каждого мѣсяця въ остатну недѣлю передъ першимъ о год. 7 вечеромъ.

Рѣчный мѣтингъ каждого року по Богоявленію (Водокщи) въ недѣлю о год. 3. по полудни въ Джерси Сити.

Адреса до головного заряду есть :

**Rev. Nicholas Pidhorecki,**

P. O. Box 31,

JERSEY CITY, N. J.

До фил. братства въ Нью Йорку (гора мѣста):  
Mr. John Parylak, 413 E. 70th St., New York City.

До фил. братства въ Нью Йорку (на дол. мѣста):  
Mr. Annrew Kashensky, 220 E. 3rd St., New York.

До фил. братства въ Бруклинѣ:  
Mr. Michael Romanuk, 75 N. 9th St., Brooklyn, N. Y.

До фил. братства въ Бльомфилдѣ:  
Miss Anna Kozák, 343 Belleville ave., Bloomfield, N. J.

До фил. братства въ Елизабетъ:  
Mr. Demko Godz, 11 Washington ave., Elizabeth, N. J.

До фил. братства въ Гекенсекъ:  
Mr. Michael Ratko, Beech St., Hackensack, N. J.

Новопреступающій кандидатки обовязаній особисто явити ся на дотичномъ мѣтингу и мають бути представленій черезъ двѣ сестры. Цѣле сестричне братство належить дов. „Руако-Народный Дѣмъ Еміграційный въ Америцѣ“, пренумеруе одиному руску газету „Свободу“ и гумористичну „Осу“, а

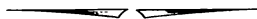
при тѣмъ належить до мѣсцевої рускої парохіи, дбає ревно о украшене церкви и не жалує жертвъ на иншій добродѣйній цѣли. Въ разѣ смерти зарядъ братства займає ся похорономъ, такожь въ разѣ слабости удѣляє помочи моральнои и матеріяльной, а сестры вѣдвѣдують хору за порядкомъ; если сестра выходить за мужъ, то всѣ сестры выступають въ парадѣ пѣдчасъ шлюбу. Проте кожда дѣвчина и жена такъ въ мѣстѣ якъ и зъ околицѣ повинна належати до сестричного братства св. Ольги, бо се не тѣлько принесе ей користь, але и честь.

Провѣдникомъ цѣлого братства есть **о. Николай Пѣдгорецкій**, головнымъ касіеромъ есть п. Діонизій Голодъ.

Провѣдниками філій суть :

Въ Нью Йорку, на горѣ мѣста, . . . п. Ив. Парплякъ;  
„ „ „ на долѣ мѣста, . . п. Анд. Калценскій;  
„ Бруклинѣ, . . . п. Мих. Романикъ и п. Д. Кузьма;  
„ Елизабетѣ, . . . . . п. Демко Годзь;  
„ Гекенсекъ, . . . . . п. Михайло Ратко.

Котра дѣвчина або жена еще не належить, нехай чимъ скорше вступить въ члены нашего братства, бо жадна не знає, яка доля ей чекає завтра.



# Русины не забудьте!

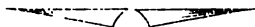
на фондъ рускои молодежи въ Америцѣ.

Сей фондъ хоть якъ маленькій, а вже зачавъ свою роботу. Пришлайте жертвы, бо молоде поколѣне то наша будучность! Чей 2 до 5 центовъ въ рѣкъ може й найбѣднѣйшій дати. Жертвы пришлайте на адресу касіера:

**Rev. A. Bonchevsky,**

10 May Street,

ANSONIA, CONN.



Пам'ятаймо на за-



дачу нашого народу!



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята	
1	Ч	19	<b>Грудень.</b> Воїфатія	<b>Січ. Нов. рік 1903</b>
2	П	20	Ігнатія сьмуч.	Макарія
3	С	21	Юліянини	Ісповефіг
4	Н	22	<b>Перед Рожд.</b> Анастасії	<b>2 Н. по Рожд.</b> Тита
5	П	23	10 муч. в Криті	Емілії
6	В	24	Навеч. Рожд., Євгенії	<b>Трох Королів</b>
7	С	25	<b>Рождество Христове</b>	Валентина
8	Ч	26	<b>Собор Пр. Богород.</b>	Северина
9	П	27	<b>Стефана первомуч.,</b> Теод.	Юліяна і Василіе.
10	С	28	Муч. в Ніком., Домни	Павла пустин.
11	Н	29	<b>По Рожд.</b> Літ. уб. у Вифл.	<b>1 Н. по 3 К.</b> Алоїз.
12	П	30	Анїзїї, Теодори	Гонорати дїви
13	В	31	Меланїї	Іларія
14	С	1	<b>Січень. Обріз. Г. і Вас. В.</b>	Фелїкса з Нолї
15	Ч	2	Сильвестра папи	Мавра ави
16	П	3	Малахїї прор.	Маркіла папи
17	С	4	Собор 70 Апост.	Антонія пустин.
18	Н	5	<b>Перед Богоявл.</b> Навеч. Б.	<b>2 Н. по 3 К.</b> Ім. Іс. ІІ.
19	П	6	<b>Богоявлене Господ.</b>	Фердинанда, Генр.
20	В	7	Собор Іоана Хрест.	Фабіяна і Севаст.
21	С	8	Георгія, Еміліяна	Агнети
22	Ч	9	Полїсвкта	Вінкентія
23	П	10	Григорія Нісеск.	Обруч. ІІ. Д. Марїї
24	С	11	† Теодозія препод.	Тимотея
25	Н	12	<b>По Богоявл.</b> Татїяни	<b>3 Н. по 3 К.</b> Нав. ІІ.
26	П	13	Єрміла, Стратонїка	Полїкарпа еп.
27	В	14	Отців євнїйских	Іоана Золотоуст.
28	С	15	Павла Тивеск., Іоана	Кароля Вел.
29	Ч	16	Іноклон оков. сьв. Петра	Франца Салзнія
30	П	17	† Антонія Вел.	Мартїни
31	С	18	Атаназія і Кїрїла	Петра Ноляски



Зачинаймо від себе  
пра-



і самі для себе  
цюймо!



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	Н	19 Січень. 32 по Сош. Макар.	Лют. 4 по 3 Н. Грч.
2	П	20 Евзевія	Пр. Д. Марії Громн.
3	В	21 Максима, Евгения	Власія
4	С	22 Тимотея, Атаназія	Вероніки
5	Ч	23 Климента	Агафії
6	П	24 Ксенії	Дороги
7	С	25 † Григорія Богосл.	Ромуальда
8	Н	26 <b>О Митари.</b> Ксенофонта	<b>Н. Старозап.</b> Іоана
9	П	27 † Іоана Златоуст.	Апольонії
10	В	28 Єфрема	Схолястикн
11	С	29 Ігнатія, Романа	Дезидерія, Евфроз.
12	Ч	30 <b>Трех Святителів</b>	Евлялії
13	П	31 Кира, Іоана Безереб.	Катерини Річчі
14	С	1 <b>Лютій.</b> Трифона муч.	Валентина
15	Н	2 <b>Стріт. Госп.</b> О блуд. сині	<b>Н. Мясоп.</b> Фавстпна
16	П	3 Симеона, Анни	Юлії
17	В	4 Ізидора	Савина
18	С	5 Агафії	Констанції
19	Ч	6 Вукола, Юліяна	Конрада
20	П	7 Партеція	Евстахія
21	С	8 Теодора (Задунна)	Елеонори
22	Н	9 <b>Мясопуст.</b> Никифора	<b>Н. Запуст.</b> Петра ст.
23	П	10 Порфірія	Романа
24	В	11 Власія, Теодора	Матей ап.
25	С	12 Мелетія, Марини	Попел. Сер. Анаст.
26	Ч	13 Мартиріяна	Александра
27	П	14 Авксентія	Нестора
28	С	15 Онисима, Евфрозини	Теофіля

Учім ся видіти ясно

ціль перед собою.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	<b>Н</b> 16	<b>Лютій. Сиропуст.</b> Памф.	<b>Март. 1 посту.</b> Альб.
2	<b>П</b> 17	Теодора	Симпліція
3	<b>В</b> 18	Льва папи	Кунегунди
4	<b>С</b> 19	Архіпа, Теодота	Казимира
5	<b>Ч</b> 20	Льва еп., Агатона	Евзевія, Фридриха
6	<b>П</b> 21	Тимотея	Колети д.
7	<b>С</b> 22	Муч. евген., Атаназія	Томи з Аквіну
8	<b>Н</b> 23	<b>1 посту.</b> Поликарпа	<b>2 посту.</b> Іоана В.
9	<b>П</b> 24	Обріт. гл. Іоана	Францішки д.
10	<b>В</b> 25	Тарасія еп.	40 Мучеників
11	<b>С</b> 26	Порфірія, Севастіяна	Константина
12	<b>Ч</b> 27	Прокопія	Григорія Вел.
13	<b>П</b> 28	Василія ісп., Нестора	Розни і Фридр.
14	<b>С</b> 1	<b>Март.</b> Евдокії м.	Матильди
15	<b>Н</b> 2	<b>2 посту.</b> Теодота сьвм.	<b>3 посту.</b> Льонгіна
16	<b>П</b> 3	Зенона, Евтропія	Любина, Герберга
17	<b>В</b> 4	Герасима, Юліянії	Гертруди
18	<b>С</b> 5	Копона	Едварда
19	<b>Ч</b> 6	42 Муч. в Аморії	Йосифа Обруч.
20	<b>П</b> 7	Єфрема, Павла прп.	Евфемії, Клявдії
21	<b>С</b> 8	Теофілякта	Бенедикта
22	<b>Н</b> 9	<b>Хрестопоклон.</b> † 40 Мучен.	<b>4 посту.</b> Октавіана
23	<b>П</b> 10	Копдрата	Віктора
24	<b>В</b> 11	Софронія патр. ерус.	Гавріїла, Александ.
25	<b>С</b> 12	Теофана, Пасаф. (Середоп.)	<b>Благовіщенє</b>
26	<b>Ч</b> 13	Никифора	Теодозія, Емануїла
27	<b>П</b> 14	Венедикта	Руперта
28	<b>С</b> 15	Аганія	Сикста папи
29	<b>Н</b> 16	<b>4 посту.</b> Савина і Юліяна	<b>5 посту.</b> Кірилла
30	<b>П</b> 17	Алексія чолов. Божого	Квірина
31	<b>В</b> 18	Кірилла срусал.	Бальбіни дівч

Мовчи язичку, бу-



деш їсти кашку!



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	С	19 <b>Март.</b> Хризанга і Дарії	<b>Цьвітень.</b> Гугона
2	Ч	20 Йоана муч., Сергія	Франца
3	П	21 Якова іспов., Томи	7 болізн. Пр. Д. М.
4	С	22 Василія	Ізидора
5	Н	23 <b>5 посту.</b> Пикона, Лідії	<b>Цьвітна.</b> Вінкентія
6	П	24 Захарія, Якова	Келестина
7	В	25 <b>Благовіщенє</b>	Германа
8	С	26 Собор арханг. Гавріїла	Діонізія
9	Ч	27 Матрони	Тайна вечєря, Мар.
10	П	28 Іляріона	Велика Пятниця
11	С	29 Лазарева. Марка еп.	Велика Субота
12	Н	30 <b>Цьвітна.</b> Йоана ліств.	<b>Великдень</b>
13	П	31 Інатія еп.	<b>Вел. Понеділок</b>
14	В	1 <b>Цьвітень.</b> Марії сншет.	Валєріяна
15	С	2 Тита препол.	Людвіки, Анаст.
16	Ч	3 Страстн. Четвер, Теодозії	Лямберга
17	П	4 <b>Велика Пятниця</b>	Рудольфа еп.
18	С	5 Вел. Субота, Теодула	Анольонія
19	Н	6 <b>Воскресєне Христ.</b> Евтих.	<b>Н. І. Біла.</b> Емми вд.
20	П	7 <b>Сьвітл. Понеділок,</b> Георгія	Агнеси
21	В	8 <b>Сьвітл. Второк,</b> Іродіона	Анзельма
22	С	9 Евпенхія	Сотєра і Кая
23	Ч	10 Терентія	Войтїха еп.
24	П	11 Антїни	Георгія муч.
25	С	12 Василя	Марка еванг.
26	Н	13 <b>2. Томина.</b> Артемона	<b>Н. 2.</b> Кліта і Марк.
27	П	14 Мартина	Перєгрїна
28	В	15 Трофима	Вїталїса
29	С	16 Ірїши	Петра муч.
30	Ч	17 Сїмеона, Акадія	Катєрїни Сен.

Треба знати, що,

як і коли робити.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята	
1	П	18	<b>Цвѣтень.</b> Йоана преп.	<b>Май.</b> Филіпа, Якова
2	С	19	Йоана ветх. Пафнутія	Зигмунда кор.
3	Н	20	<b>3. Мирносиць.</b> Теодора	<b>Н. 3.</b> Найдене ч. Хр.
4	П	21	Дезидерія	Фльоріяна муч.
5	В	22	Теодора єп.	Ція V пап
6	С	23	† Георгія Великомуч.	Йоана в Олію
7	Ч	24	Сави	Доміцелі
8	П	25	Марка сванг.	Станіслава
9	С	26	Василія, Гляфірії	Григорія
10	Н	27	<b>4. О розслабл.</b> Симеона	<b>Н. 4.</b> Ізидора орача
11	П	28	Максима, Язона	Мамерта
12	В	29	Мелитона, 9 Муч. в Киз.	Панкратія
13	С	30	† Якова Ап., (Перенол.)	Серватія
14	Ч	1	<b>Май.</b> Єремї прор.	Вошифатія
15	П	2	† Бориса і Гліба	Софії і 3 доцьок
16	С	3	Теодозія печерск.	Йоана Нешомука
17	Н	4	<b>5. О Самар.</b> Пелагії	<b>Н. 5.</b> Пасхаліса
18	П	5	Іршии муч.	Фелікса
19	В	6	Йова многострад.	Петра, Келестіяна
20	С	7	Явл. знам. ч. Хреста	Бернгарда
21	Ч	8	† Йоана богосл.	<b>Вознесене,</b> Єлши
22	П	9	Перен. м. свв. Николая	Юлії дівн
23	С	10	Симеона Зилота	Дезидерія
24	Н	11	<b>6. О Слїпн.</b> Мокія	<b>Н. 6.</b> Іоанни вдов.
25	П	12	Єніфатія єп.	Урбана I пап
26	В	13	Гейкерії муч.	Филіпа Нері
27	С	14	Ізидора, Максима	Йоана I. пап
28	Ч	15	<b>Вознесене Госп.</b> Пахомія	Вільгельма
29	П	16	Модеста, Теодора	Максиміана
30	С	17	Андроніка	Фелікса пап
31	Н	18	<b>7. Свв. Отців.</b> Теодата	<b>Зелені свята</b>

Добрий розклад роботи



веде скорше до ціли.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	П	19 Май. Патрікія	Черв. Пон. Зел. Сьв.
2	В	20 Талалея муч.	Еразма
3	С	21 † Константина і Єлени	Кльотипльди
4	Ч	22 Василіска	Квірина
5	П	23 Михаїла, Евфрозини	Фльорептї
6	С	24 Задуп. Симеона, Мелетія	Норберта
7	Н	25 Сошествіє сьв. Духа	Н. 1. Пр. Тройці
8	П	26 Пресьв. Тройці. Карпа	Медарда
9	В	27 Терапонта	Прима
10	С	28 Никити еп.	Маргарити
11	Ч	29 Теодозії муч.	Боже Тіло. Варнав.
12	П	30 Ізаакія	Онуфрія
13	С	31 Єрмія	Антонія з Падун
14	Н	1 Черв. 1 по Сош. Вс. Сьвят.	Н. 2. Василя Вел.
15	П	2 Никифора (Почат. посту)	Віта і Модеста
16	В	3 Лукіяна	Франца з Ас.
17	С	4 Митрофана, Софії	Адольфа
18	Ч	5 Доротея, Маркіяна	Марка і Маркеліна
19	П	6 Іларіона, Висаріона	Торж. Бож. сер. Іс.
20	С	7 Теодата, Артемії	Сильверія
21	Н	8 2 по Сош. Пресьв. Евхар.	Н. 3. Альойзія
22	П	9 Теклі муч.	Павлина
23	В	10 Тимотея, Антоніши	Зенопа
24	С	11 Вартоломея	Йоана Хрестителя
25	Ч	12 † Онуфрія Вел. Прп.	Проспера
26	П	13 Акилини муч.	Йоана і Павла
27	С	14 Єлесея, Методія	Володислава
28	Н	15 3 по Сош. Єронима	Н. 4. Льва П. папш
29	В	16 Тихона еп.	Петра і Павла
30	П	17 Мануїла	Згад. сьв. Павла

У всіх важких хви-  
ривно-



лях життя треба  
ваги духа.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	С	18 Червень. Леонтия	Липень. Теобальда
2	Ч	19 Юди ап., Зоенма	Посіщенс Пр. Д. М.
3	П	20 Методия	Геліодора, Корнила
4	С	21 Юліяна муч.	Посифа Калясант.
5	Н	22 4 по Сош. Евзевія	Н. 5. Фільомени
6	П	23 Агришци муч.	Ісаї прор.
7	В	24 Рожд. Йоана Хрест.	Нульхерні
8	С	25 Февронії	Єлпавсти кор.
9	Ч	26 Давида	Кирила еп.
10	П	27 Самсона	Амалії дівч
11	С	28 Кира і Йоана Безер.	Пелагі муч.
12	Н	29 5 по Сош. Петра і Павла	Н. 6. Йоана з Дуклі
13	П	30 Собор 12 Апостолів	Маргарити
14	В	1 Косми і Даміяна	Бонавентурп
15	С	2 Липень. † Пол. Різи П. Б.	Розісланс Апост.
16	Ч	3 Анатолія, Мокія	Пр. Д. М. шкаплір.
17	П	4 Андрея крит.	Алексеїя, Верги
18	С	5 † Кирила і Методия	Симеона з Липи
19	Н	6 по Сош. Атаназія	Н. 7. Вінкентія з П.
20	П	7 Томи прп.	Ілії, Чеслава
21	В	8 Прокопія муч.	Пракседі дівч
22	С	9 Панкратія	Марії Магдаляни
23	Ч	10 † Антонія печерек.	Аполінарія
24	П	11 Ольги княг. руск.	Христини муч.
25	С	12 Іларія, Прокла	Якова апост.
26	Н	13 7 по Сош. Гавриїла Арх.	Н. 8. Ашии м. П. Д.
27	П	14 Онисима	Наталії дівч
28	В	15 † Володимира кн. руск.	Інокентія папи
29	С	16 Атиногена	Марги дівч
30	Ч	17 Маршин муч.	Авдона і Сенни
31	П	18 Якінта, Еміліяна	Ігнатія Льйоолі

Не знеохочуймо ся і



не ширім знеохоти.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята	
1	С	19	<b>Липень.</b> Макрину	<b>Серп.</b> Петра в ок.
2	Н	20	<b>8 по Сош.</b> † Ілії прор.	<b>Н. 9.</b> Пр. Д. М. Анг.
3	П	21	Симеона юрод.	Знайд. св. Стефана
4	В	22	Марії Магдалини	Домініка
5	С	23	Теофіля, Трофима	Матер. В. спїжн.
6	Ч	24	† Бориса і Гліба	Преображ. Господ.
7	П	25	† Успенс св. Анни	Кастана
8	С	26	Єрмолая	Іпріяка
9	Н	27	<b>9 по Сош.</b> Панталеймона	<b>Н. 10.</b> Романа
10	П	28	Прохора	Лаврентя
11	В	29	Калника, Серафим	Зузани дїви
12	С	30	Сили, Андроніка	Кляри
13	Ч	31	Євдокима правед.	Гіполита
14	П	1	<b>Серп.</b> Винес. Ч. Хр. Мак.	Евзевія
15	С	2	Перенес. моц. св. Стефана	<b>Успенє Богород.</b>
16	Н	3	<b>10 по Сош.</b> Ісаакія, Дальм.	<b>Н. 11.</b> Роха
17	П	4	7 Отрок. в Єфез., Евдокії	Ліберата
18	В	5	Евгенія муч.	Слени
19	С	6	<b>Преображ. Господ.</b>	Венїгн
20	Ч	7	Дометія, Пульхерї	Стефана кор.
21	П	8	Емїліяна	Йоанни Фрем.
22	С	9	Матїя апоет.	Філіберта
23	Н	10	<b>11 по Сош.</b> Лаврентя муч.	<b>Н. 12.</b> Філіпа еп.
24	П	11	Євпла, Клявдї	Варголомєя
25	В	12	Фотїя і Анїкити	Людвика кор.
26	С	13	Максима	Зефірина напн
27	Ч	14	Михєя	Йосифа Калясант.
28	П	15	<b>Успенє Пр. Богород.</b>	Августїна
29	С	16	Образа Господ.ц.	Усїни. Йоана Хр.
30	Н	17	<b>12 по Сош.</b> Мірона	<b>Н. 13.</b> Рожн з Ліпн
31	П	18	Флора і Лавра	Раймунда

Учім ся від других, але



не наслідуймо їх сліпо.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	В 19	Серпень. Андрей, Токлі	Вересень. Егідія
2	С 20	Самуїла	Юста
3	Ч 21	Тадєя апост.	Ізабелі, Боронисл.
4	П 22	Агатошка	Розалії
5	С 23	Іринея	Лаурентія
6	Н 24	<b>13 по Сош.</b> Евтиха	<b>Н. 14.</b> Захарії пр.
7	П 25	Тита, Вартоломея	Регіни дівн
8	В 26	Адріяна, Наталії	<b>Рожество П. Д. М.</b>
9	С 27	Сави, Пімена	Горгонія
10	Ч 28	Августина, Мойсея	Николая з Т.
11	П 29	† Усїни. гл. свв. Йоана	Якнита і Прота
12	С 30	Александра	Гвідона
13	Н 31	<b>14 по С.</b> Полож. пояса П. В.	<b>Н. 15.</b> Товії
14	П 1	<b>Вересень.</b> Симеона Стови.	Воздвиж. Ч. Хр.
15	В 2	Мамаиша, Йоана	Нікодема
16	С 3	Антима, Теоклиета	Людмили дівн
17	Ч 4	Вавила, Мойсея	Лямберта
18	П 5	Захарії	Томи з Вілян
19	С 6	Чудо Арханг. Михаїла	Януарія
20	Н 7	<b>15 по Сош.</b> Созонта	<b>Н. 16.</b> Евстахія
21	П 8	<b>Рожество Пр. Богород.</b>	Матєя ап.
22	В 9	Іоакима і Анни	Маврїкія
23	С 10	Минодори, Митродори	Теклі дівн
24	Ч 11	Теодори преп.	Герарда
25	П 12	Автонома	Клеофи
26	С 13	Корнїлія сотн.	Кипріяна
27	Н 14	<b>16 по Сош.</b> Воздвиж. Ч. Хр.	<b>Н. 17.</b> Косми і Дам.
28	П 15	Никити	Вячеслава кор.
29	В 16	Евфимії, Людмили	<b>Михаїла Арханг.</b>
30	С 17	Софії, Віри, Надії і Любви	Срошма



Піддержуймо селянь-  
на мі-



ство, не забуваймо  
щаньство.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римскі свята	
1	Ч	18	Вересень. Евменія	<b>Жовтень.</b> Ремігія
2	П	19	Трофима	Леодегара
3	С	20	Евстатія, Татіяни	Кандида
4	Н	21	<b>17 по Сош.</b> Кодрата	<b>Н. 18.</b> Пр. Д. Рож.
5	П	22	Фоки, Йоци	Плякида
6	В	23	† Зачатє Йоана Хр.	Брунона
7	С	24	Теклі муч.	Юстини дівн
8	Ч	25	Евфрозини, Пафнут.	Вригіти
9	П	26	† Йоана Богослова	Діоннзія, Вінкент.
10	С	27	Калістрата	Франца Борджа
11	Н	28	<b>18 по Сош.</b> Харитона, Вяч.	<b>Н. 19.</b> Плякиди
12	П	29	Киріяка	Макенміліяна
13	В	30	Григорія	Едварда кор.
14	С	1	<b>Жовтень.</b> † Покров Пр. Б.	Калікета папи
15	Ч	2	Кширіяна, Юстини	Тереси
16	П	3	Діоннзія	Галля ави
17	С	4	Єротєя	Люцини
18	Н	5	<b>19 по Сош.</b> Харитини	<b>Н. 20.</b> Луки сванг.
19	П	6	Томи ап.	Петра з Алькант.
20	В	7	Сергія і Вакха	Феліціяна
21	С	8	Пелагії	Уршулі
22	Ч	9	† Якова ап.	Кордулі
23	П	10	Евлампія	Йоана Капістрана
24	С	11	Філіппа	Рафаїла Арханг.
25	Н	12	<b>20 по Сош.</b> Прова і Андр.	<b>Н. 21.</b> Йоана Капт.
26	П	13	Карпа муч.	Еварнета
27	В	14	Параскеви, Назарія	Савини муч.
28	С	15	Лукіяна, Евтимія	Симона і Юди
29	Ч	16	Льонгина сотн.	Наркиза еп.
30	П	17	Андрея	Клявдия
31	С	18	† Луки сванг.	Вольфганга

Дбаймо про одиниці

нашої суспільности.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	Н 19	<b>Жовтень. 21. по С. Йоїла</b>	<b>Падол. Н. 22. Вс. С.</b>
2	П 20	Артемія	День задунний
3	В 21	Іларіона Вел.	Губерта
4	С 22	Глікерії, Аверкія	Кароля Бором.
5	Ч 23	† Якова ап. бр. Госп.	Єписавети
6	П 24	Арети, Атаназія	Леонарда
7	С 25	Маркіяна	Теодата
8	Н 26	<b>22 по Сош. Дмитрія Вм.</b>	<b>Н. 23. Севера</b>
9	П 27	Нестора	Теодора
10	В 28	† Параскеви, Неонілі	Андрея з Ав.
11	С 29	Анастасії	Мартина еп.
12	Ч 30	Зиновія і Зиновії	Мартина папи
13	П 31	Стахія, Наркіза	Євгенія
14	С 1	<b>Падоліста. † Космп і Дам.</b>	Серафина
15	Н 2	<b>23 по Сош. Агнідіна</b>	<b>Н. 24. Леопольда</b>
16	П 3	Айталя, Йосифа	Отмара
17	В 4	Іоаннікія	Сальомеї
18	С 5	Галактіона муч.	Оттона
19	Ч 6	Павла еп., Клявдії	Єписавети
20	П 7	Єрона, Лазара	Фелікса з Вальоа
21	С 8	<b>Михаїла Архістрат.</b>	Введене Пр. Д.
22	Н 9	<b>24 по Сош. Онисфора</b>	<b>Н. 25. Кіпкїлії</b>
23	П 10	Ераста, Ореста муч.	Клімента
24	В 11	Міпп, Віктора	Іоана від Хреста
25	С 12	† Йосафата, Ніля	Катерини
26	Ч 13	† Йоана Золотоуст.	Конрада
27	П 14	† Філіпа ап.	Валеріяна і Віргїля
28	С 15	Гурія і Самона	Крисцентія
29	Н 16	<b>25 по Сош. Матея еванг.</b>	<b>І Н. Адв. Сатурїна</b>
30	П 17	Григорія нов.	Андрея ап.

Будьмо щедрі в



народній потребі.



Гр.	Юл.	Рускі свята	Римські свята
1	В	18 Падол. Плягона, Романа	Грудень. Елігія
2	С	19 Авдія, Варлаама	Бібійни дівч
3	Ч	20 Григорія, Анатолія	Франца Кеавера
4	П	21 <b>Введено Пр. Богород.</b>	Варваря
5	С	22 Филімона, Кикилії	Сави, Крипінш
6	Н	23 <b>26 по Сош.</b> Григорія еп.	<b>2 Н. Адв.</b> Николал
7	П	24 Катерини Вмуч.	Амврозія
8	В	25 Климега пап	<b>Непороч. Зач. ПДМ.</b>
9	С	26 Алліія препод.	Леонадні
10	Ч	27 Якова, Палладія	ПДМ. з Льорето
11	П	28 Стефана, Трипарха	Дамазія
12	С	29 Парамона, Филумена	Александра
13	Н	30 <b>27 по Сош.</b> Андрія ап.	<b>3. Н. Адв.</b> Лук. і От.
14	П	1 <b>Грудень.</b> Наума Філярета	Спірідона
15	В	2 Авакума	Фортуната
16	С	3 Софонія	Аделіядні
17	Ч	4 † Варваря, Йоана Дам.	Лазаря
18	П	5 Сави	Граціяна
19	С	6 <b>Николая чудотворця</b>	Немезія
20	Н	7 <b>28 по Сош.</b> Амврозія еп.	<b>4. Н. Адв.</b> Теофілія
21	П	8 Натанія	Томі ап.
22	В	9 <b>Непороч. Зачат. Пр. Бог.</b>	Зепона
23	С	10 Міні, Ермогена	Вікторні
24	Ч	11 Даниїла словни.	Навеч., Адама і Еви
25	П	12 Спіридона	<b>Рожество Христ.</b>
26	С	13 Евгенья, Ореста	<b>Стефана</b>
27	Н	14 <b>Праотців.</b> Филімона	<b>Н. по Рож.</b> Іоана св.
28	П	15 Елевгерія	Дітній уб. у Вифл.
29	В	16 Аггея, Теофанії	Томі еп.
30	С	17 Даниїла прор.	Давида кор.
31	Ч	18 Севастіяна	Сильвестра

## Календар церковний.

### Пасхалії.

Руско-католицького обряду.

*Служб. граничний т. е. буква пасхальна: Ѓ. — В руці літо т. е. буква недільна до 1. марця Ѡ, а від 1. марця Ѓ.*

Мясиць 6 неділь і 5 днів. — Тріодь починає ся 25 січня (3 люг.). — Неділя мясопустна 9 (22 лютого) — Неділя сиропустна 6 лют. (1 марта). — Благовіщенє ві второк 25 марта (7 цвіт.). — Великдень 6 (19) цвітня. — Переполовленє 30 цвіт. (13 мая). — Вознесєнє 15 (28) мая — Зелєні Свѣята 25 мая (7 червня). — Петрівки 3 неділі і 6 днів. — Різдво в четвер.

Римо-католицького обряду.

*Золоте число 4. — Епакта II. — Круг сонця 8. — Буква недільна D.*

Середа попелова 25 лют. — Великдень 12 цвітня. — Вознесєнє 21 мая. — Зелєні свѣята 31 мая. — Боже тіло 11 червня. — Перша неділя адвенту 29 падолиста. — Мясиць 49 днів. — Різдво в пятницю.

### П о с т и.

1. В навечеріє Богоявленія 5 (18) січня.
2. Піст великий від понеділка по неділи сиропустній від 17 лютого (2 марта) до Великодня.
3. Піст перед св. Петром і Павлом (Петрівка) від понеділка по неділи Всіх Свѣятих 2 (15) червня до св. Петра.
4. Піст перед Успенєм прєсв. Діви Марії (Спасівка) від 1 (14) серпня до Успеня.
5. Піст в день Усічення чесної Голови Івана Хрестителя 29 серпня (11 верєснєя).
6. Піст в день Воздвиженя чесного Хрєста 14 (27) верєснєя.
7. Піст перед Різдвом Хрєстовим (Пилипівка) від 14 (27) падолиста до Різдва.
8. Піст кождої серєди і пятницї крім „загалєниць“.
9. В сирний тиждєнь вільно їсти у всї дні лиш з набілом.

## Загальниці (тижні вільні від посту).

1. Від Різдва Христового до навечеря Богоявлення.
2. Межі неділями митаревою а блудного сьня т. е. від 27 січня (9 лютого) до 1 (14 лютого).
3. Від Велжкодня до неділі Томшної (провідної).
4. Від Зелених Сьвят до неділі Всіх Сьвятих.

## Дні, в котрі св. церков забороняє відправляти весіля і забави з музикою.

1. Всі середи і пятниці, кромі загальниць.
2. Від початку посту перед Різдром Христовим аж до Богоявленя.
3. Від понеділка сирного тиждня через великий піст, страстний і сьвітлий тиждень аж до неділі Томиної.
4. В пості перед св. апп. Петром і Павлом.
5. В двотиждневім пості перед Успеням пресв. Богородиці.
6. В день Усїчення чесної Глави св. Івана Хрестителя.
7. В день Воздвиження чесного Хреста.

## Сьвяточні дні в Сполучених Державах.

1) Кожда неділя (Sunday), новий рік (New Year), Рождество Христове (Christmas) суть загальними сьвятами, в які устає робота. Декуди сьвяткують ще велику пятницю.

2) Дня 22. лютого сьвято уродни борця за волю Джорджа Вашингтона (Washingtons Birthday).

3) Дня 30. мая Memorial Decoration Day, сьвято украсеня гробів погыбших жовїрів.

4) Дня 4. липни Fourth of July — Independence Day — сьвято оголошени независимости Сполучених Держав.

5) День робітників Labor Day припадає першого понеділка в вересни кожного року.

6) Thanksgiving Day, — день подяки за побіду по війні 1863 р. припадає в послідний четвер падолиста.

## Жалендар історичний.

### I. Літопись всемірна.

Від сотворення світа . . . . .	7411
„ потопу світа . . . . .	4196
„ різдвя Христового . . . . .	1903
„ введена магомеданської релігії (622 р. по Хр) . . . . .	1281
„ винайдення стрільного пороху (1300) . . . . .	603
„ винайдення штуки друкарської (1440) . . . . .	463
„ відкриття Америки (1492) . . . . .	411
„ винайдення машини парової (1705) . . . . .	198
„ винайдення телеграфу (1837) . . . . .	66
„ винайдення фотографії (1838) . . . . .	65
„ винайдення машини до шиття (1846) . . . . .	57
„ винайдення телефону (1877) . . . . .	26
„ „ телеграфу без дроту . . . . .	2

### II. Літопись руска.

Від засновання рускої держави (862) . . . . .	1041
„ введена славянської азбуки св. Кирилом (862) . . . . .	1041
„ хрещення князя Володимира Великого і Руси (988) . . . . .	915
„ смерті князя Ярослава Мудрого і поділу Руси на удільні князівства (1054) . . . . .	849
„ першого нападу Татарів на Русь і битви над рікою Калкою (1224) . . . . .	679
„ коронови князя Данила на короля руского (1255) . . . . .	648
„ злучення Ягайлом литовської Руси з Польщею (1386) . . . . .	517
„ напечатання першої славянської книжки „Часословъ“ (1491) . . . . .	411
„ вибору Остана Дашкевича на першого отамана козацкого (1513) . . . . .	390
„ першого видрукования цілого св. письма в місті Острові (1581) . . . . .	322
„ початку козацких воєн против Польщі (1593) . . . . .	310
„ козацкої війни за Богдана Хмельницького против Польщі (1648) . . . . .	255
„ добровільного прилучення України до Росії (1654) . . . . .	249
„ повстання гетьмана Мазепи против Росії (1708) . . . . .	195
„ знесення гетьманства царницею Катериною II. (1764) . . . . .	139
„ зруйновання Січи запорозької Катериною II. (1775) . . . . .	128
„ знесення кріпостного підданства в Австрії ціс. Йос. II. (1782) . . . . .	121
„ часу, як появилася перша книжка в народній мові (Єлеїда Котляревського) на Україні (1798) . . . . .	105
„ часу, як появилася перша книжка в народній мові (Русалка Дністрова) в Галичині (1837) . . . . .	71
„ появилення першої рускої часописи „Зоря“ у Львові (1848) . . . . .	55
„ смерті Т. Шевченка (26 лютого [10 марта] 1861) . . . . .	42
„ знесення кріпацтва в Росії (1861) . . . . .	42
„ надання конституції і отворення сойму кравового (1861) . . . . .	42
„ засновання товариства „Просьвіта“ (1868) . . . . .	35
„ появилення царского указу, зборонюючого розвій рускої мови на Україні (1876) . . . . .	27
„ першого руско-народного віча у Львові (1880) . . . . .	23

## Поминальний календар славних Русинів.

(Дати після руского числення).

**Січень.** 1. Могила Петро, писатель і митрополит Київський † 1647. — 6. Вербицький Михайло, композитор † 1870. — 17. Смолицький Мелетій, писатель і архієп. Полоцький. † 1863. — 22. Барвінський Володимир, писатель і перший редактор „Діла“ † 1883.

**Лютий.** 2. Куліш Пантелеймон, славний писатель † 1897. — 4. Шашкевич Володимир, писатель † 1885. — 13. Князь Острозький Константин † 1605. — 20. Ярослав Мудрий, великий князь Русь † 1054. — 21. Гоголь Василь, писатель † 1852. 26. Тарас Шевченко, найславніший поет руский † 1861.

**Март.** 18. Мазепа Іван, гетьман козацький † 1710.

**Цвітень.** 7. Костомарів Никола, славнозвісний історик України-Руси † 1885. — 10. Сагайдачний-Конашевич Петро, славний гетьман козацький † 1632. — 17. Яхмівич Григорій, великий патріот і митрополит Галицький † 1863. — 23. Лаврівський Юліян, віце-маршалок сейму кр. і основатель руского театру † 1813.

**Май.** 3. Теодосій Печерський, основатель і ігумен монастиря в Києві † 1074. — 19. Володимир Мономах, вел. князь Київський, † 1125. — Яків Щоголів, поет † 1598

**Червень.** 3. Драгоманів Михайло, учений писатель, професор вищої школи болгарської в Софії † 1890. — 7. Маркіян Шашкевич, поет † 1843. — 8. Зіньківський-Певний Трохим, писатель † 1891.

**Липень.** 3. Скоропадський Іван, гетьман козацький † 1722. — 10. Св. Антін Печерський † 1073. — 15. Св. Володимир, князь Русь † 1015. — 11. Св. Ольга, княгиня руска † 937. — 27. Хмельницький Богдан, гетьман козацький † 1657.

**Серпень.** 1. Олег Святославич князь руск. † 1115. — 1. Сірко Іван, гетьман козацький † 1680. — 8. Квітка-Основ'яненко, писатель † 1843. — 13. Могилянський-Любич Антін, писатель † 1873.

**Вересень.** 1. Маркович Опанас, писатель і щирый патріот † 1867. — 3. Баранович Лазар, писатель † 1693. — 9. Славинецький Епифаній, писатель † 1576. — 22. Ситгурський Іван, єпископ, релігійний патріот † 1847. — 18. Бодяньський Осип, учений і писатель † 1877. — 26. Кухаренко Яків, писатель і патріот † 1862. — 28. Бортнянський Дмитро, композитор церковних хорів † 1826.

**Жовтень.** 1. Ярослав Осмомисл, вел. князь Галицький † 1187. — 1. Гулак-Артемовський Петро, писатель † 1865. — 22. Устиянович Никола, галицько-руский писатель † 1885. — 23. Кальницький Петро, останній гетьман козацький † 1813. — 29. Котляревський Іван, писатель † 1838. — 29. Качала Стефан, діяльний і щедрий патріот † 1888. — 29. Глібів Леонід, писатель † 1893.

**Листопад.** 6. Стороженко Олекса, писатель † 1874. — 9. Дорошенко Петро, гетьман козацький † 1698. — 10. Максимович Михайло, учений і поет † 1873.

**Грудень.** 5. Федор Іван, перший руский книгопечатник у Львові † 1883. — 12. Кошицький Олександр, патріот і писатель † 1900. — 23. Полуботок Павло, гетьман козацький † 1724. — 30. Федькович Юрій Осип, перший поет і писатель Буковин. † 1887.

# Уставъ церковный

на Недѣлѣ и Свята р. 1903.

Вруць лѣто ѿ. а вѣдъ Марта ѿ.

## С ѣ ч е н ь .

1 (лат. 14). Среда. ⊕ Обрѣзаніе Господне и память св. Василия Великого. Новый рѣкъ. — *Вечерня велика* зъ Литією; на благосл. хлѣбѣвъ тропарь Васил. 2 разы и Обрѣзанію разъ. На *Утрени* на „Богъ Господь“ тропарь Обрѣзанію два разы, Слава: Васил. И нынѣ: Обрѣзанію; по кади́смахъ сѣдалнѣ, полувелій, величаніе и др. такъ оуказано на нынѣшній день въ Минен або Трефолою. Євангеліе Іоанна зач. 36. — На 1. Часѣ троп. Обрѣз. Слава: Вас. И нынѣ: „Что та наречемъ“; по Отче нашъ: конд. Обрѣз. — *Литургія св. Василия В.* По Вхѣдѣ тропарь Обрѣз. и Василию Слава: конд. Василию, И нынѣ: Обрѣзанію. Прокименъ, Апостолъ и Євангеліе Обрѣзаніа и Василиа. Задостойникъ: „О тебѣ радуется:“ (або по́сла тѣт. звычайю, Обрѣзаніа). Причастіе „Хвалите:“ и „Въ память вѣчнѣю“. — По полѣдни на *Вечерни* на „Господи возвахъ:“ стихиры предпразденствѣ Просвѣщеніа 3, и свѣтителю Єлвестрѣ изъ Минен або Общинны 3, Слава: И нынѣ: предпразденства. — Стиховнѣй предпразд. По „Нынѣ отпѣшаши“ и Трисвѣтѣ тропарь Єлвестрѣ, Слава: И нынѣ: троп. предпразденствѣ. Отпѣстъ малый (Євѣц. „Премѣдрость.“ Ликъ: „Честнѣйшійю“) — На Покечерію кондакъ предпразд.



3 (16) Пятница. Сегодня водправляют съ Часы царскій.

4 (17) Субота передъ Богоявленіемъ. На Литургіи Апост. и Евангеліе Суботы передъ Богоявл. и радъ 31. тыжня.

5 (18) Недѣля передъ Богоявленіемъ и Навечеріе Богоявленія (Щедрый вечеръ). Гласъ 3̄. — За-дла Недѣлк постъ строгаго нема; позволено ѣсти вѣдше такъ оденъ разъ, однако лишъ стравы пѣстнй. — На *Утрени* по „Богъ Господъ“ тропарь воскрес. 2 разы, Слава: И нынѣ: предпразденства; проче все до Канона такъ въ звычайнѣ Недѣлю. Евангеліе воскрес. 3̄. — Канонъ воскрес., Богородницк, предпразд. и Свѣтого. Катавасія „Глѣбнны открылъ“; по 3. пѣсни конд. и ѣкосъ предпразд. и сѣдаленъ Свѣт. и предпразд.; по 6. п. конд. и ѣкосъ воскрес.; по 9. п. Свѣтленъ воскрес. Слава: Свѣт. И нынѣ: предпразд. — На „Хвалите“ стихиры Октоиха 4 и предпразд. зъ наславною 4 положеніи на Стиховнѣ, зъ припѣвами предпразд., Слава: стихира евангелѣска, И нынѣ: Преклагословенна еси: — Литургія *Златоустава* (безъ Вечернѣ). По входѣ троп. воскрес. и предпразд., Слава: конд. воскрес. И нынѣ: предпразд. — Прокименъ, Апостолъ и Евангеліе сами Недѣлк передъ Богоявленіемъ — По полѣдни на *Вечерни* „Блаженъ мѣжъ“: на Госп. воззв. стихиры праздника на 8. Входъ съ Евангеліемъ. По Прокименѣ два Чтенія и проче такъ положено въ Трефолою; по послѣднѣмъ Чтенію ектенія мала, по котрѣи священникъ заразъ „Боньмимъ, миръ всѣмъ“: пѣвцѣ же Прокименъ „Господъ просвѣщеніе:“ потѣмъ Апостолъ и Евангеліе (Лѣки зач. 9.), ектенія „Рцѣмъ вси“: Сподоби Господи: Исполнимъ вечернѣа: и по другѣмъ возгласѣ тон ектеніи выходимъ на *Освященіе воды*, котре ѡтправлае съ такъ положено въ Трефолою. По Отпустѣ великѣмъ пѣвцѣ ставши середъ церкви, спѣвають тропарь „Ю Іорданѣ“: Слава: И нынѣ: конд. „Явилса еси“:

6 (19) Понедѣлокъ. ⊕ Богоявленіе (Крещеніе Господне). — По пѣвночи *Повечеріе велике*. Священникъ одѣтый въ епитрахиль, отворивши царскій врата, зачинае:

Благословенъ Богъ нашъ: Аникъ: Яминь. Слава тебѣ Боже нашъ: Царю небесный: и проче. Свѣщенникъ по окладженію олтаря и церкви, запирае царскій врата, выходитъ же передъ тѣмъ вѣчными дверми къ епитрахили лишь на молитвы. По первѣмъ Трисвѣтѣмъ вѣмѣсто: „Просвѣти очи“: тропарь „Во Іорданѣ“ по дрѣгѣмъ Трисвѣтѣмъ вѣмѣсто „Помилуй насъ Господи“ кондакъ: „Явилася еси“ по „Слава во вышнихъ“: *Литія*. — На *Утрени* Евангеліе Марка зачало 2. Вѣмѣсто „Молитвъ ради“: Слава: „Всѣческая днесъ“: и проч. — *Литургія св. Василія В.* (поранѣ), антифоны праздника. Вѣмѣсто Трисвѣтого „Слицы во Хрѣста“: Апостолъ къ Тѣмъ зачало 302. Евангеліе Матѣя зач. 6. — Задостойникъ праздника. По *Литургіи* торжественный хѣдъ на освѣщеніе воды. — По полѣдни на *Вечерни* на Госп. воззв. стѣхиры праздника 3 и Предтечи 3, Слава: Предт. И нынѣ: праздника. Вхѣдъ. Прокименъ великій „Богъ нашъ“: и проч. такъ писано къ Трѣфолюю.

7. (20) Второкъ. + Соборъ св. Іоанна Крестителя. — На *Литургіи* антифоны два першій праздника, а 3. звичайный зъ приспѣвомъ „Спаси насъ Сыне Божій, во Іорданѣ крестивый сѧ“: (такъ беремъ антифоны до самого отданія Богоявленія, вынакши Недѣлю). Тропарь празд. и Свѣтомъ, Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд. — Прокименъ празд. и Свѣт., Апостолъ и Евангеліе Свѣтомъ. Задостойникъ праздника. Причастенъ празд. и „Во память вѣчнѣю“.

Въ вѣдній сего тыжня Апостолъ и Евангеліе на *Литургіи* читасѧ зновъ 31. седмицѣ.

11 (24) Свѣота по Просвѣщенію. + Преп. Θεодосіа.

12 (25) Недѣля по Просвѣщенію и 31. по Свѣт. и Попазденство. Гласъ 3. — На *Утрени* по „Богъ Господь“ троп. воскр. 2 разы, Слава: И нынѣ: празд. Проче все такъ къ звикаѣ Недѣлю. Евангеліе воскр. 1. — Канонъ воскр.. Богород, празд. и Свѣт. Катакасіа „Глубины открылъ“. По 3. пѣсенѣ конд. и йкосъ празд. и сѣдал. Свѣт. Слава: И нынѣ: праздника. По 6. п. конд. йк. воскр, На 9. п. „Величитъ“. Свѣтленъ воскр. Слава: Предт., И нынѣ: праздника. На

„Хвалите“ стихиры воскр. 4 и празд. зъ наславникомъ 4 зъ припѣками положеными на Стѣхоникъ, Слава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословена еси: По Славословію троп. воскр. — На Литургіи антифоны два першій недѣльный, а третій звыклый зъ припѣками второго антифона праздника. Тропарь воскр., и празд. Слава: конд. воскр. и Нынѣ: праздника. Прокім. Нед. по Проскѣщенію и гласа, Апост. и Евангеліе Недѣлан по Проскѣщенію и Нед. 31. Задостойникъ праздника. Причастіе праздника и „Хвалите“. — По полѣдни на Вечерни стѣхиры Мученикамъ 3 и Преподобнымъ 3 (зѣ 14. стѣна). Слава: И нынѣ: празд. — Стѣховый праздника. По Отче нашъ: троп. Мѹч. Слава: Препод. И нынѣ: празд.

14 (27) Киторокъ. Отданіе праздника Богоявленія. На Литѣргіи тропарь празд. (и намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: конд. праздника. Трисвятѡе, Прокіменъ празд. (и намѣр.), Апостолъ и Евангеліе радѣ (и намѣр.). Задостойникъ праздника.

19 (1 лют.) Недѣла 32. по Сош. (о Захуію). Гласъ ѱ. — На Утрени Полѣлей. Евангеліе воскр. ѱ. — На Литургіи Апост. къ Тім. зач. 285. Евангеліе Лѹки зач. 94. — Къ вечеръ „Блаженъ мѹжъ“: На Госп. коззв. стихиры препод. Евдимию на 6, Слава: препод. И нынѣ: догматъ пѣсла гласъ стихиры наславнон. Вхѡдъ — Чтеніа. — Стѣховый преподобномѹ, И нынѣ: богородиченъ стѣховныхъ воскр. — Отпѣстъ великій.

26 (8) Недѣла о мытари и фарисею. Гласъ ѱ. — (Отъ нынѣ зачинаеца Трїоди). — Къ Свѣ. въ вечеръ на Госп. коззв. стихиръ Октоиха и Трїоди зѣ лїтїною 3. Слава: Трїоди, И нынѣ: догматъ гласа. — Стѣховый Октоиха, Слава: Трїоди, И нынѣ: тамже. — На Утрени Полѣлей. Евангеліе воскр. ѱ. — Воскресеніе Хрїстово: по ѱалмѣ 50. стихиры поканный зѣ Трїоди. (Тѣ стихиры спѣваютьса ѡдѣ днесъ почлвши, каждой Недѣлкѣ до 5. Нед. постѹ включно). Канонъ Октоиха, Трїоди пѣсла оуказѡвъ писаныхъ въ Трїоди. — На Литургіи тропарь воскр., Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: богородиченъ по гласѣ. Апостолъ къ Тім. зач. 296. Евангеліе Лѹки зач. 89. — По полѣдни на Вечерни

Слѣжка свѣтителю Іоаннѣ Злат. якъ оуказано выше въ Нед. 32. къ вечерѣ.

Въ сѣмъ тыждни нема постѣ, *загальниця*. Слѣжка малыхъ свѣтыхъ, припадающихъ на Недѣлкѣ мытаревѣ, блѣдного сына, масопѣстнѣ и сырпѣстнѣ, керемъ напередѣ въ Пѣтокѣ на Повечерію. — Оутрени стихиры евангелскіи почавши ѡдѣ днесъ, до Недѣлкѣ всѣхъ свѣтыхъ, спѣваютьса по Отпѣсткѣ Оутрени.

30 (12) Четверкъ. ⊕ Св. трѣхъ свѣтителей. *Всеноче* и проча слѣжка якъ положено къ Минни або Трѣфолю. На Оутрени Евангеліе Іоанна зач. 36. — На *Литургіи* трѣп. свѣт. Глава: конд. Свѣт. И нынѣ: „Въ молитвахъ недсыпающію“ або общій „Застѣпнице“ а къ храмкѣ Богородичнѣмъ кондакъ храма.

## Л ю т ы й.

1 (14) Пятница. Предпразденство Свѣтленіа.

2 (15) Недѣлка о блѣднѣмъ сынѣ. ⊕ Свѣтленіе Господне. Гласъ в. — *Всеноче*. На Госп. козвъ. стихиры Октоиха 3, Трїоди 3 и праздника 4, Глава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На Литіи стихиры праздника, а потѣмъ Трїоди 3 зъ Оутрени на Хвалитѣхъ, Глава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На благословеніе хлѣбѣвъ трѣп. празд. 3 разы. — На *Утрени* по Богъ Госп. трѣп. коскр. 2, Глава: И нынѣ: праздника. Сѣдални Октоиха, Полугей и ѡломъ „На рѣкахъ вавилоньскихъ:“ Величаніе праздника, Янгелскій соборъ: сѣдални праздника всѣ по одномѣ разѣ, Степенна гласа. Прокименъ и Евангеліе празд. — По 50 ѡломкѣ стихира празд. — Канонъ коскр. на 4, Трїоди на 4 и празд. на 6. Катавасіа праздника. По 3 п. конд. ѣкосъ и сѣдал. Трїоди и сѣдаленъ праздника; по 6 п. конд. и ѣкосъ празд. на 9. п. „Величитъ:“ Свѣтленъ коскр., Глава: Трїоди, И нынѣ: празд. — На „Хвалите“ стихиры Октоиха 4 и празд. 4, съ припѣвами празд., Глава: празд. И нынѣ: Преклагословенна вси: По Славословію трѣп. коскр.; по Отпѣсткѣ стихира евангелска. — На *Литургіи* вхѣдноѣ праздника, тропарь коскр. и празд.,

Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: праздника. Прокименъ, Апостолъ и Евангелїе впередъ Недѣли потѣмъ праздника. Задостойникъ праздника. Причастїенъ „Хвалите“ и празд. — Къ вечеръ на Госп. воззк. стихиры празд. 3 и Свѣт. 3, Слава: И нынѣ: празд. — Стиховнїй празд. По Отче нашъ: проп. Свѣт. Слава: И нынѣ: празд.

7 (20) Пятница. Сего рокѣ днесь отданїе празд. Сръктенїа.

8 (21) Субота масопустна. Служба о оумершихъ пѣсла Трїоди. — На Литургїи Апостолъ и Евангелїе дна и за оупокой.

Икъ сего дня, такъ вѣдправляе са Служба о оумершихъ такожь въ 2. 3. 4. Суботѣ великого постѣ.

9 (22) Недѣла масопустна. Гласъ ѿ. — На Утрени Полувелїи и „На рѣкахъ вавилонскихъ“: Слава: И нынѣ: Аллїлуїа 3, Ангелскїй соборъ: и проч. все воскресне. Евангелїе воскр. ѿ. — По 50. псалмѣ стихиры покаанны зъ Трїоди. Канонъ Октоиха и Трїоди пѣсла оуказана въ Трїоди. — По Отвѣсткѣ стихира евангелска. — На Литургїи троп. воскр. Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: „Дѣла днесь“: а къ храмѣ Богород. конд. храма. Апостолъ зач. 140. Евангелїе Матѣ. зач. 106. — По полудни на Вечерни — Стиховнїй Трїоди.

Въ всю седмицю сырнѣ церковь розрѣшав на молочнїи стравы и на яйцѣ, не выключаячи Гереды и Пятницѣ.

15 (28) Субота сырнѣ. Служба все пѣсла Трїоди. На Литургїи Апостолъ и Евангелїе дна и Отцѣвъ.

16 (1) Недѣла сырнѣ. Гласъ дѣ. — На Утрени Полувелїи и „На рѣкахъ вавилонскихъ“: Евангелїе воскр. дѣ. — По 50. псалмѣ стихиры зъ Трїоди. Канонъ Октоиха и Трїоди якъ оуказве Трїодѣ. — На Проскомидїи Литургїи приготавлие священникъ еще осбвнїи Агнцѣ до оскащенїа нхъ для Службъ Преждооскащенныхъ въ настѣпающѣмъ тыждни. По вхрѣдѣ тропарь воскресенъ, Слава: И нынѣ: конд. Трїоди. Апостолъ Рим. зач. 112. Евангел. Матѣ. зач. 17.

На Вечерни на Госп. воззв. беремъ изъ Октоиха 4 стихиры покаанны гласа, изъ котрыхъ двѣ положенїи

на вечернихъ Стиховныхъ, а двѣ къ Понедѣлокъ на оугреннихъ Стиховныхъ (такъ само бере са и въ послѣднюю Недѣлк до 5 Нед. постѣ включно), потѣмъ изъ Трѣоди 3, и Свѣтомъ 3, Глава: И нынѣ: Богородиченъ по гласѣ стихирь Свѣтого. — Входъ зъ кадилъницею (въ фѣлетовѣмъ ако багранѣмъ фелонѣ). По „Свѣте тихій“: Прокименъ великій: „Не отврати лица“: По Прокименѣ запираются царскій врата, а священникъ выходитъ въ епитрохилн и стае передъ царскими вратами, ликъ же спѣвае: „Сподоби Господи“: потѣмъ метаніа 3, „Исполнимъ вечерній“: — Стиховнй Трѣоди зъ припѣвами звычайными, и мѣчениченъ, Глава: И нынѣ: „Ангелстѣи чины“: — По Нынѣ отишавши: Трисвѣтое и по Отче нашъ: Пѣское есть царство: и тропарк зъ поклонами: Богородице Дѣво: Глава: Крестителю Хрѣстовъ: И нынѣ: Молите о насъ: Потѣмъ: Подъ твою милость: (безъ поклона), Господи помилуй 4<sup>(1)</sup>, Господи благослови. Іерей: Свѣй благословенъ: Ликъ: Яминь. Іерей: Небесный Царю: Потѣмъ Ликъ: Господи помилуй 3, Глава: И нынѣ: Честнѣйшю Херувѣмъ: Именемъ Господнимъ: Іерей: За молитвы св. Отець: Ликъ: Яминь. Іерей: Господи и Владыко живота: (зъ поклонами), потѣмъ заразъ „Глава тебѣ Хрѣсте Боже, оупованіе наше“: и Отпѣстк. (Такъ водправлае са Вечерня и ко всѣ Недѣлк великого постѣ).

Повечеріе въ великѣмъ постѣ бывае велике въ Понедѣлокъ, Второкъ, Среда и Четверъ, а по слованск. Трѣоди такоже въ Пятницю.

19 (4 марта) Среда 1. великого постѣ. *Литургія пржедеосвлиц. Даровъ.* Тота Литургіа водправлае са въ всѣ Средаы и Пятницѣ великого постѣ, и въ Понедѣлокъ, Второкъ и Средаы страстного тыждна.

22 (7) Свѣбота 1. постѣ (Фѣдорова). На Литургіи Апостоль и Скангеліе дна и Свѣтого.

Саджа малыхъ Скатыхъ припадающихъ на Свѣботы и Недѣлк велик. постѣ, бере са на Повечеріяхъ, ако переносятъ са на инші дни.

23 (8) Недѣла 1. постѣ. Память возстановлена почитана св. образѣ. Гласъ ѣ. — На *Утрени* по Б. Г. троп. воскр. 2, Глава: „Пречистомъ твоемъ образѣ“: И нынѣ: „Вса паче“: сѣдалный и проч. воскр., Скангеліе воскр. ѣ. проче все пѣсла приписъ Трѣоди. По Отпѣстк

стихира евангелска. — *Литургія св. Василия В.* По входѣ тропарь воскр. и Трїоди „ПречистомѸ твоємѸ образѸ“: Слава: И нынѣ: „Неописаное слово“: Апост. зач. 329. Евангеліе Іоанна зач. 5. Задостойникъ: „О тебѣ радѸется“: Причастіе „Хвалите“ и „РадѸйтесь праведнїи“. На *Вечери* „Блаженъ мѸжъ“: на Госп. воззв. стихиры Трїоди на 4 и Предтечи на 6, Слава: Предт. И нынѣ: догматъ пѸсла гласа Наславника. Входъ, Прокименъ Трїоди, Чтенїя Предтечи; потѸмъ заразъ „Сподови Господи“. Исполнимъ вечернїя: — Стиховнїи Трїоди, Слава: Предтечи: И нынѣ: богородиченъ. По „Отче нашъ“ троп. Предтечи, Слава: И нынѣ: богородич. воскр., ектенїя „ПомниѸ насъ Боже“: поклоны великїи 3, и ОтпѸстъ малый.

24 (9) Понедѣлокъ. + Обрѣтенїе Главы св. Іоанна Предтечи.

## М а р т Ѹ.

ВѸдъ 1. днѸ марта зачинается ВрѸцѣ лѣто ѿ.

2 (15) Недѣла 2. постѸ. Гласъ 5̄. — СлѸжба пѸсла приписѸ Трїоди. Евангеліе воскр. 5̄. — На *Литургіи св. Василия В.* Апост. зач. 304. Евангеліе Марка зач. 7. — Въ *вечерѸ* все, какъ оуказано въ Трїоди и выше въ Недѣлю сырѸстнѸ въ вечеръ.

9 (22) Недѣла 3. постѸ, крестопоклонна. + 40 МѸченикѸвъ. Гласъ 3̄. — (Ризы фїлет. а взгладно вагр.) На *Утрени* по „Богъ Господъ“: троп. воскр. 2, Слава: СвѸт. И нынѣ: Спаси Господи: СѸдалнїи воскр., Полчелей и Величанїе СвѸтыхъ, Ангелскїй соборъ: сѸдалнїи СвѸтыхъ, проче все воскресне. Евангеліе воскр. 3̄. — По 50 псалмѣ стихиры зѸ Трїоди. Канонъ воскресенъ на 4, СвѸт. на 4 и Трїоди на 6. Катавасїя Трїоди. По 6. п. конд. и їкосъ воскр. и СвѸт. и СѸдал. СвѸт., Слава: И нынѣ: Трїоди. По 6. п. конд. и їкосъ Трїоди. — СвѸтилень воскр. Слава: СвѸт. И нынѣ: Трїоди. На Хвалитехъ стихиры Октоуха 4 и Трїоди на 4, потѸмъ „Воскресни Господи“ и стихира Трїоди,

Слава: тлаже, И нынѣ: Превлагословенна еси: — Коли начнѣтъ спѣвати Славословіе, священникъ одѣтый во всѣ свѣщен. ризы кадитъ св. Престолъ и положеный на нѣмъ приготованный Крестъ съ пѣдложеннымъ Дѣскономъ, потѣмъ несе Крестъ наоколо Престола (передъ нимъ же идѣтъ зъ свѣчами и зъ кадилицею), выхѣдитъ свѣверными дверми и стае передъ царскими вратами; коли же скѣнчить са Славословіе и Трисвѣтѣе, возглашае: Премѣдрѣсть, прѣсти! ликъ: Спаси Гдѣи: 3; священникъ же иде къ тетраподѣ, и положивши на нѣмъ Крестъ, окаджѣ его зъ всѣхъ чѣтырохъ сторѣнѣхъ, потѣмъ покланѣе са Крестѣ трикратѣе, спѣваючи: Крестѣ твоемѣ покланѣемса: и потѣмъ цѣлаѣе Крестъ; тоже само творѣтъ потѣмъ и всѣ вѣрнѣи, ликъ же спѣвае зъ Трѣоди стихиры: „Прѣйдѣте вѣрнѣи“: — Посемъ ектенѣи: Помилѣй насъ Боже: Исполнимъ оутреннѣа: Отпѣствѣ, и стихира евангелска. (Крестъ лежить до Патка). — *Литургия св. Василия В.* — По входѣ тропарь воскр., Креста и Мѣч. Слава: конд. Мѣч. И нынѣ: конд. Креста. Вмѣсто Трисвѣтѣаго „Крестѣ твоемѣ“: Апостолъ къ Евр. зач. 311 и 331. Евангеліе Марка зач. 37. и Матѣ. зач. 80. Причастіе: Знаменаса на насъ: и „Радѣйтеса праведнѣи“ — По полѣдни на *Вечерни* такъ оуказано выше въ Недѣлю сырѣпѣствѣ къ вечерѣ.

12 (25) Сѣреда 4. нед. постѣ. Средопѣствѣ. (Одѣ днесъ до Сѣреды страстѣи кключѣно на Прѣждеосвѣщѣ. береса такожь ектенѣа „Слѣнци къ прѣсвѣщенію:“).

14 (27) Пѣтница 4. нед. постѣ. По ѣдправленію 9. Часа, по послѣднѣомъ Трисвѣтѣомъ, священникъ одѣтый во всѣ свѣщ. ризы, выхѣдитъ царскими вратами зъ кадилицею къ тетраподѣ, и поклонивши са 3 разы лежачѣомъ тамъ ч. Крестѣ, цѣлаѣе его зъ вѣрными, ликъ же спѣвае тогда зъ Трѣоди: „Прѣйдѣте вѣрнѣи:“ потѣмъ свѣщ. окадивши Крестъ, вѣдноситъ его къ св. Олтарь, ликъ же спѣвае: „Спаси Господи“ и „Вознесѣйсѣ на Крестъ:“ и зачинае са Прѣждеосвѣщенна.



16 (29) Недѣля 4. постъ 8. Гласъ ѿ. — На Утрени все посла оуказовъ въ Трїоди. Евангелїе воскр. ѿ. — На Литургии св. Василия В. тропарь воскр. Слава: конд. Трїоди, И нынѣ: Богородицѣ. Апостолъ къ Евр. зач. 314. Евангелїе Марка зач. 40. — Въ вечеръ такъ оуказано выше въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечеръ.

19 (1 цвѣт.) Среда 5. нед. постъ 8. — Служба посла оуказанъ Трїоди. Вечеромъ водправляесть Утрени четверга 5. недѣлкѣ постъ зъ великимъ канономъ покланнмымъ и зъ поклонами. — Священникъ одѣтый въ епитрахиль, зачинае: Благословенъ Богъ нашъ: Слава тебѣ Боже нашъ: Царю небесный: и проч. такъ оуказве Трїодѣ. По 50. ѡгальмѣ зач. заразъ великій канонъ зъ Трїоди. Славословіе (везъ спѣвѣ). „Исполнимъ оутреннїа“: — По стиховнѣ: „Благо есть“: 2, Трискатое, по Отче нашъ: тропарь „Въ церкви столицѣ“: Господи помилуй 40, „Сый благословенъ“: Небесный Царю: Господи и Владыко живота моего: (зъ поклонами) и потѣмъ Трискатое, а по Отче нашъ: Господи помилуй 12, и Отпѣтъ малый. (Въ сїю среду Поречерсе мале).

22 (4) Субота 5. нед. постъ 8, (Акадїстова.) Служба все посла оуказ. Трїоди.

23 (5) Недѣля 5. постъ 8. Гласъ ѿ. — На Оутрени все посла оуказ. Трїоди. Евангелїе воскр. ѿ. — На Литургии св. Василия В. тропарь воскр., Слава: конд. Трїоди. И нынѣ: Богород., Апостолъ Евр. зач. 321. Евангелїе Марка зач. 47. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стих. Окт. 4, Трїоди 3 и предпразд. Благовѣщенїа, Слава: И нынѣ: предпразд. Вхѣдъ Прокименъ Трїоди. Сподоби: поклоны 3, ект. „Исполнимъ:“ — Стиховнї Трїоди, Слава: И нынѣ: предпразденства (зъ стиховныхъ оутрени). По Нынѣ отпѣцаеши: и Трискатомъ „Богородице Дѣво:“ и проче до конця такъ въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечеръ.

24 (6) Понедѣлокъ. Предпразд. Благовѣщенїа пресв. Богород. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стихиры Трїоди подобнї 3 и праздника на 5. Слава: И нынѣ: празд. „Посланъ бысть:“ Вхѣдъ Прокименъ днѣ и Чтенїа зъ Трїоди 2 и праздника 3 (зъ общою службы Богоро-

дицѣ), и свѣщ. запирае царскій врата, а ликъ: *Сподоби Господи: потѣмъ ектенія „Исполнимъ вечерній“*. — Стиховнй Трїоди: *Слава: И нынѣ: праздника „Днесь радость:“* По Нынѣ отпущаеши тропарь празд., ект. „Помилуй насъ Боже“, 3 поклоны великй и Отпустъ.

25 (7) Второкъ. ⊕ Благорѣщеніе пресв. Богородицѣ. Передъ вѣходомъ солнца *Повечеріе велике*. Початокъ такъ оуказано выше на Богоявленіе. По першѣмъ Трисвятѣмъ спѣваеся праздника тропарь, а по вторѣмъ кондакъ его. По „Слава во вышнихъ“ *Литія*, на котрѣй стихиры праздника „Въ шестый мѣсяць Архистратигъ“ и проч. такъ къ Трѣфолю; Стиховнй тамже. На богословенію хлѣбѣмъ троп. празд. 3. — На *Утрени* все такъ положено къ Миней або Трѣфолю на день пѣстный. Евангеліе Лѣки зач. 4. — По Славословію (безъ спѣва) ектен. „Исполнимъ:“ Стиховнй Трїоди, Слава: И нынѣ: празд. „Да веселѣтся“: потѣмъ зъ Часослова „Благо естъ“: 1, по Отче нашъ: троп. праздника, ект. „Помилуй насъ Боже“, 3 поклоны и Часъ 1., на котрѣмъ тропарь и конд. праздника. — *Литургія Златоустава зъ Вечернею*. На Госп. воззв. стихиры Трїоди и празд. такъ оуказано къ Трѣфолю. Вхѣдъ съ Евангеліемъ, Прокіменъ дна, Чтенія 2 зъ Трїоди и 2 праздника „Вниде Мойсей“: и „Господь созда ма“, ектенія мала съ возгласомъ „Яко святъ еси“: Трисвятѣе, Прокименъ и Апостолъ празд. (Євр. зач. 306) Евангеліе Лѣки зач. 3. и проче Литургій. Задостойникъ и Причастенъ праздника. — (Повечеріе мале).

29 (11) Сѣбота 6. нед. постъ (Лазарева). Вѣдъ днесь до Недѣлкъ всѣхъ Святыхъ славить Трїодъ цвѣтна на яко проводникъ къ всѣхъ славкахъ церковныхъ. — На *Литургіи Златоустовѣй* „Єлицы во Хрїста креститесь:“ Задостойникъ: „Чистѣю славно:“

30 (12) Недѣла цвѣтоносна (каій). *Всенощне*. На Оутрени Евангеліе Матѣ. зач. 83 (съ перестѣпкою). По Евангелію заразъ ѡлоомъ „Помилуй ма Боже“. (Еоскресеніе Хрїстова: оставляе са). Благословеніе ваій, и проч. пѣсла Трїоди. На 1. Часѣ троп. праздника; по Отче нашъ: кондакъ праздника. — *Литургія Златоустава*,

на котрой антифоны праздника; по входѣ стихъ: **Благословенъ грады: тропарь „Общее воскресеніе:“** **Слава: Спогрѣшеса ти: И нынѣ: На престолѣ: — Свѣтый Боже: Апостолъ Філіпс. зач. 247. Евангеліе Іоанна зач. 41. — Задостойникъ праздника. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стихиры на 6. Входъ, Прокімень „Сенынѣ:“ Еподови Господи: и проч. какъ оуказано выше въ Недѣлю сырпѣстнѣ въ вечеръ. Отпѣстительна молитовца какъ въ Молитвословѣ. Та молитовца береса такожь къ настѣп. Понедѣл. Втор. и Среда по Утрени и Часлхъ.**

Въ страстный Понедѣлокъ, Второкъ и Среда оустакъ приписе въдправляти „Преждеосвященну“. Повечеріе въ Понедѣлокъ и Второкъ велике, а въ Среда мале.

## Ц В Ъ Т Е Н Ь .

3 (16) Великій Четверъ. *Утреня* послѣ оуказовъ Трїоди. **Еванг. Матѣ. зач. 108. По 50. Фальмѣ береса заразы Канонъ. — Литургія св. Василія В. въ Вечернею. По „Благословенно царство“: Прїйдѣте поклонимса: 3 и фаломъ 103. — Входъ зъ Евангеліемъ. Апостолъ къ Кор. зач. 149. Евангеліе Матѣ. зач. 107. (Понеже середъ чтенія вставляются мѣсца такожь зъ иншихъ Евангелистовъ, то порадо тотѣ мѣсца вышкати напередъ). Кмѣсто хервѣмскон пѣсни спѣваемъ „Вечери твоѣ тайныя“: 3. — Задост.: „Странствїа владычна“: Причастенъ: „Вечери твоѣ тайныя“: Тото само спѣваемъ также вмѣсто „Да исполнатса“: Отпѣсть особенный въ Служебникѣ. (Повечеріе мале) — Тогоже дня въ вечеръ въдправляеца *Утреня* великого Патка или *Послѣдованіе св. страстей Христовыхъ* послѣ Трїоди. (Ризы фїолет. а взгляд. багр.). Передъ читанемъ Евангелій ликъ спѣвае: **Слава страстемъ твоимъ Господи; по Евангелїяхъ же: Слава долготерпѣнію твоемъ, Господи. По 10. Евангелію „Славословіе“ (читаеца), потѣмъ екстенїа „Исполнимъ оутреннїа“: и 11. Евангеліе, потѣмъ стиховнїи и 12. Евангеліе; по 12. Евангелію „Благо есть“: 1. Трисвѣтое и по Отче нашъ:****

тропарь „Искѣнилъ ны еси“: ектенія: Помилуй насъ Боже: по возгласѣ еи *Іерей*: Премѣдрость! *Ликъ*: Честнѣйшю: и Отпѣсть, такъ въ Молитвословѣ.

12 (25) ⊕ Велика Пятница. Часы царскѣ. Литургія не водправляе ся. — На Вечерни входъ зъ Евангеліемъ. По „Свѣте тихій“: прокимень Трїодн, потѣмъ Чтеніе и вторый прокимень, также 2. и 3. Чтеніе; прокимень Апостола. Апост. къ Кор. зач. 125. Евангеліе Матѣ. 110. Потѣмъ „Рцѣмъ вси“: Сподоби Господи: „Исполнимъ вечерній“: Коли спѣвають Стѣхоннй, священникъ оубирае са во всѣ свщ. ризы (фїолет.), потѣмъ окаджѣ Престѣлъ и Плащаницю, и вѣрчикши тѣюже чотыромъ честнымъ мѣжамъ, выймае кивотъ съ св. Дарами и поклонивши са имъ и окадивши ихъ, бере кивотъ, и коли пѣвцѣ спѣвають „Слава: И нынѣ: Тебе одѣющагоса:“ дѣлае съ св. Дарами *обходъ* докола церкви, передъ нимже несѣтъ Плащаницю. (Есть такоже звычай дѣлати *обходъ* сей по „Нынѣ отпѣшавши“, и по Отче нашъ: при спѣвѣ тропаря „Благообразный Іосифъ“). По *обходѣ* священникъ (пѣсла тѣт. звычайю) ставлае св. Дары на видномъ мѣстци, окадивши ихъ; потѣмъ кладе Плащаницю на приготованомъ до того столѣ (головною образа Спасителя ѣтъ своен лѣвон рѣки), окаджѣ ю и творить передъ нею 3 поклоны при пѣнію тропаря „Благообразный Іосифъ“; потѣмъ Отпѣсть великій и цѣлованіе Плащаницѣ. Повечеріе малое съ канонемъ Трїодн.

5 (18) Велика Субота. Утренняя велика пѣсла Трїодн. По Славословію великомъ, коли спѣвають Трисвятѣе, священникъ творить входъ зъ Евангеліемъ, котре потѣмъ кладе на Плащаницю, ликъ же спѣвае стихирь: „Прійдѣте оублажимъ“: и проч. такъ положено въ Трїодн. — Литургія Василия Великого зъ Вечернею. На Господи воззвахъ: стихирь 8. Входъ зъ Евангеліемъ. По Свѣте тихій: (не спѣвае са Прокимень, но заразъ): „Премѣдрость!“ и начинаютъ са Чтеніа зъ стихами и зъ припѣвами. По Чтеніахъ ектенія мала и возгласъ: Ико святъ еси: вмѣсто Трисвятѣго „Слицы“: По Апостолѣ вмѣсто „Аллилуїа“, поемъ на гласъ 3. „Воскресни Боже, сѣди земли, яко ты наслѣдиши во всѣхъ языцѣхъ“.

Свѣщенникъ же подѣ часть того знимая зъ себе ризы фioletовѣ або багранѣ и одѣвае сѧ въ вѣла. Посемъ Евангеліе Матѣ. зач. 115. — Вмѣсто Херувимскои пѣсни „Да молчитъ“: Задостойникъ: „Не рыдай мене Мати“: — По Отпѣстѣ вѣлае благословеніе хлѣбѣмъ и вина, молитвою іакъ на Всеночномъ. (Потѣмъ чтець читаетъ Дѣканіа Апостольскій).

6 (19) ⊕ Недѣла Пасхи (Беликденъ). По пѣкночи вѣдправляеь передъ Плащаницю *Полунощниця*. Свѣщенникъ одѣтый въ епитрахиль и фелонъ фioletовои або багранои барвы, окадиши Олтарь, Плащаницю и церковь, начинае: Благословенъ Богъ нашъ: Трисѣтвое, по Отче нашъ: Господи помилуй 12, Глава: И нынѣ: Прійдѣте поклонимсѧ 3, ѡшломъ 50. и канонъ великои Свѣоты оутренній: „Волною морскою“. По канонѣ Трисѣтвое, и по Отче нашъ: „Гдѣ снишелъ еси“: ектенія зъ Полунощницѣ „Помилуй насъ Боже“: и по возгласѣ Отпѣстѣ: (Глава текѣ Хрїсте Боже:) отпѣстит. молитовца тота, цю по оутрени велик. Свѣ. Потѣмъ свѣщенникъ вѣдоходитъ и переодѣвши сѧ во вѣ свѣщ. ризы свѣтлѣ, приходитъ передъ св. Тайны и окадивши ихъ, кере кивотъ зъ св. Тайнами и обернѣвши сѧ къ людемъ, зачинае: „Воскресъ Исусъ отъ гроба“: Анкъ же спѣвае дальше: іакже прорече: и проч. и вѣлае при звѣкѣ вѣхъ звонѣмъ торжественный *обходъ* вокрѣгъ церкви зъ св. Дарами, Плащаницю, Евангеліемъ и проч. Бернѣвши въ церковь, свѣщенникъ ховае св. Дары, потѣмъ кладѣ Плащаницю на Престолѣ, (головою образа Спасителя вѣдъ сѣвера (т. е. вѣдъ свои лѣкои рѣки), и кзавши крестъ, выходитъ зъ вѣрными при звѣкѣ звонѣмъ передъ западнѣ (входою) двери церкви, спѣваючи: „Воскресеніе твое Хрїсте Спасе“: Коли же выйдѣтъ, затворяють сѧ входою двери, и свѣщенникъ окадивши ихъ и люди, держачи Крестъ, возгласае: Глава свѣткѣ: и проч. іакъ писано на початкѣ Литѣргикона. — Коли начнѣтъ спѣвати стихиры Пасхи, свѣщенникъ дае вѣемъ вѣрнымъ цѣловати Крестъ, китаючи каждого словами: Хрїстосъ воскресъ! По окѣнченю стихирѣ обѣ Ектеніи и Отпѣстѣ великѣй. По Отпѣстѣ свѣщенникъ обернѣный лицемъ до

вѣрныхъ, пѣдносачи Крестъ, мовить голосно: Христосъ воскресъ! а вѣрнй вѣдповѣдаютъ: Константинъ воскресъ. — *Литургія Златоустава* (по ранѣ). По „Благословенно царство“: Христосъ воскресъ: 3, и ектенія. Антифоны Пасцк. Вмѣсто Трисвагого „Елицы“: — Апостолъ Дѣян. зачало 1. Евангеліе Іоанна зач. 1. Читане Еванг. роздѣлае са на 12 частей, и по кождѣй части оударяють во всѣ звонь. Гдѣ есть бѣльше священникѣвъ, читает са Еванг. въ рѣжныхъ языкахъ. — За „Достойно“: Ангелъ вопіаше: и Свѣтиса, свѣтиса: На „Со страхомъ Божимъ“: „Спаси Боже: и „Всегда и нынѣ“: спѣваемъ: „Христосъ воскресъ“: тоже само и вмѣсто „Буди имя Господне“: — По замвонной молитвѣ благословеніе *Артоса*. На „Премудрость“! Лица: Свѣтиса, свѣтиса: Потомъ іерей: Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ, смертію смерть поправъ. Лица: И сщимъ во гробѣхъ животъ даровавъ. Господи помилуй 3, благослови. (Такъ черезъ весь свѣтлый тыждень). Отпѣсть зъ крестомъ, — и потѣмъ священникъ пѣдносачи крестъ, выголошѣ: „Христосъ воскресъ!“ 3. — На *Вечерни* священникъ одѣтый во всѣ скаци. ризы свѣтлай, начинае: Благословенъ Богъ: Христосъ воскресъ: 3, потѣмъ стихи: „Да воскреснетъ Богъ“: и проч.; по ектен. великой на „Господи воззв.“ стихиры зъ Трїоди на 6. Вхѣдъ зъ Евангеліемъ. Свѣте тихій: прокимень „Кто Богъ велий“: потѣмъ священникъ: О еже сподобитиса намъ: и Евангеліе (Іоанна зач. 65). Ектенія „Рцкмъ вси“: Сподоби Господи: Исполнимъ вечерній: и проч. все зъ Трїоди. Отпѣсть зъ Крестомъ „Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ“: По Отпѣстѣ священникъ пѣдносачи Крестъ, выголошѣ три разы: Христосъ воскресъ!

Брата царскй и повѣчнй въ Иконостаск не зазирають са вѣдъ Оутренк свѣтлаго Воскресенія черезъ весь свѣтлый тыждень.

Оутренк и Вечернк іерей вѣдправлае одѣтый во всѣ священническй ризы свѣтлай какъ Литургію. Все три Антифоны Пасцк, и „Елицы во Христа“: спѣваемъ черезъ всю свѣтлѣ седмицю. — Замѣсть „Царю небесный“ на всѣхъ сабжебахъ церковныхъ мовимъ „Христосъ воскресъ“ 3, до отданія Пасхи. — Чинъ *погребенія* въ свѣтлый тыждень вѣдправлае са въ ризахъ свѣтлахъ.

Еъ *Гереѡ* и *Патокъ* свѣтлый розрѣшене на мясо.

7 (20) ⊕ *Понедѣлокъ* свѣтлый. *Утренняя*: Свѣщенникъ, окаявши *Олтарь* и всю церковь, зачинае: *Слава свѣтѣй*: потѡмъ: *Христосъ* воскр. 3, и проч. такъ на вчерашней *Оутрени*. на *Канонѣ* ектеніѣ мала есть лишь по 3. 6. и 9. пѣсни. — На *Литургіи* все такъ вчора; *Апостолъ* *Дѣаній* зач. 2. *Евангеліе* *Іоанна* зач. 2. (читаетъ самъ, такъ звывкло, безъ перестанковъ). — По полѣдни початокъ *Вечернѣ* такъ оуказве *Трїода* въ *Недѣлю* *Пасхи* въ вечеръ. На *Господи* воззв. стихиры положеніи на днесъ вечеръ въ *Трїоди*. *Входъ* зъ *кадильницею* безъ *Евангеліа*; по *Прокименѣ* ектеніѣ „*Рцѣмъ* вси:“ и проч. такъ писано въ *Трїоди*.

8 (21) ⊕ *Второкъ* свѣтлый. *Утренняя* послѣ оуказв *Трїоди*. — На *Литургіи* *Апостолъ* *Дѣан.* зач. 4. *Еванг.* *Лвкн* зач. 113. — *Вечернѣ* такъ оуказано вчорашного дня.

12 (25) *Субота* свѣтла. По *Литургіи* забираеца *Яртокъ* зъ *Тетрапода* и запираютца царскій и повѣчный *дверѣ* *Иконостаса*.

13 (26) *Недѣля* *Антипасхи* (*Оминна* або *Провѣдна*, 2. по *Пасцѣ*). На *великой Вечерни* свѣщенникъ: *Слава свѣтѣй*: *Христосъ* воскресе: 3, и сейчасъ „*Прійдите поклонимся*:“ и *шаломъ* „*Благослови душе моя*:“ потѡмъ „*Блаженъ мужъ*:“ на „*Господи* воззвахъ:“ все въ *Трїоди*. *Входъ*. — *Литіѣ*. На *влагосл.* *хлѣбѡвъ* *троп.* „*Запечатанъ гробъ*:“ 3. За „*Бѣди* има *Гдѣне*:“ *Христосъ* воскресе: 3. „*Благословлю* *Гдѣ*:“ и начинае самъ *Утренняя* *возгласомъ*: „*Слава свѣтѣй*:“: *Христосъ* воскресе: 3, *Слава* во *вышнихъ*: *шестошалмѣ* — *полудней*, и проч. такъ положено въ *Трїоди* *Евангеліе* *Матѣ*. зач. 116. *Воскресеніе* *Христово*: 3, *шаломъ* 50, и проч. такъ оуказано въ *Трїоди*. — На *Литургіи* — *Апост.* *Дѣаній* зач. 14. *Евангеліе* *Іоанна* зач. 65. — *Вмѣсто* „*Достойно*:“: „*Ангель* *вопіаше*:“: и „*Свѣтиса*:“: На „*Со страхомъ* *Божіймъ*:“: „*Спаси* *Боже*:“: и *вмѣсто*: *Да исполнатся*:“: и „*Бѣди* има *Господне*:“: *спѣваемъ* „*Христосъ* *воскресе*:“: (до *отданія* *праздн.* *воскресенія* *включно*.) *Отпѣсть* (зъ *Крестомъ*); по *Отпѣстѣ* *роздае* самъ

*Артосъ.* — На *Вечерни* по „Благословенъ Богъ нашъ“ : Христосъ воскресъ : 3, Святый Боже: и проч. якъ на звычайныхъ Вечерняхъ. На Господи возвахъ: стихиры зъ Трїоди 3 и Свѣтомъ 3, Слава: И нынѣ: Трїоди. Кѹходъ. Прокименъ великій Трїоди. Стиховнїи зъ Трїоди. — По „Нынѣ отпѣвающи“: тропарь Свѣтого, Слава: И нынѣ: Запечатанъ гробъ: и Отпѣсть великій (Безъ Креста).

20 (3. мал). Недѣла 3. по Пасцѣ, Мирносицѣ. Гласъ в̄. — На *Утрени* Евангелїе воскр. г̄. — На 9. пѣсни „Ангелъ вопїаше“: (на Оутреняхъ недѣльныхъ „Честнѣйшїю“ не беремъ до отданїа Пасхи). По Славословію троп. „Воскресъ изъ гроба:“ — На *Литургїи* Апост. Дѣланїи зач. 16. Евангелїе Марка зач. 69. — Въ *вечерѣ* на Госп. возв. стихиры Трїоди 3 и Свѣщенномъч. 3, Слава: И нынѣ: Трїоди. Стиховнїи якъ въ Трїоди. Отпѣсть малый.

23 (6) Среда. + Св. великомъч. Георгїа (Юрїа). Слѣжеа Трїоди и Свѣтомъ съ Всеночнымъ якъ писано въ Минен або Трефолою. Ели послѣ рѣшена Львовскаго Собора Слѣжеа св. Георгїю перенесена на настѣпющѣ Недѣлю, то днесъ подобае взати слѣжеа Свѣтомъ припадающомъ на тѣюже Недѣлю.

27 (10) Недѣла 4. по Пасцѣ, о разславленомъ. Гласъ г̄. — Слѣжеа послѣ оуказовъ Трїоди; если же на днесъ перенесено слѣжеа св. Георгїю, то кодправлае са все послѣ оуказъ писаного къ Трефолою „Яще слѣчитса св. Георгїа къ Недѣлю разславленого“, а именно на Всеночномъ „Блаженъ мъжъ“, на Госп. возв. стихиры зъ Трїоди воскреснїи 3 и разславленого 3, потѣмъ Свѣтомъ 4, Слава: Трїоди, И нынѣ: догматъ гласа, и проч. — На *Утрени* Евангелїе воскр. д̄. — Воскресенїе Хр. 3, ѡломъ 50 и стихира воскресна. Канонъ Пасхи съ Богород., такожь Свѣтомъ и Трїоди. Катавасїа Пасхи. — На *Литургїи* троп. воскр. Георгїю и конд. Георгїю, Слава: конд. празд. (Дѣшъ мою:) И нынѣ: Пасхи. Апостолъ зач. 2. и 25. Евангелїе Іоанна зач. 14 и 52.



30 (13) **Середа** 4. недѣли по Пасцѣ. Преполовеніе Пятдесятницы, и св. апост. Іѳока. Слѣжба Преполовенія послѣ Трїоди, слѣжба же св. Іѳока переносимъ на инный день. На Литургїи Задостойникъ Преполовенія „Чужде матеремъ дѣвство“.

## М а й.

2 (15) **Пятница**. + Св. мѣч. князей Бориса и Глѣба. Вѣ храмѣ тѣхъ св. Мѣчениковъ водправляема слѣбжань послѣ того самого оуставъ, що св. Георгїю.

3 (16) **Субота**. Память знесена панцины.

4 (17) **Недѣла** 5. по Пасцѣ, о Самарянини. Гласъ д̣ — Слѣжба послѣ Трїоди. — На *Утрени* Евангелїе воскр. 3̣. — На Литургїи тропарь воскр. и Преполовенія, Слава: конд. Самарян. И нынѣ: Преполов. Задостойникъ „Ангель копѣаше“.

7 (20) **Середа**. Отданіе Преполовенія. — На Литургїи Задостойникъ „Чужде матеремъ дѣвство“.

8 (21) **Четверъ**. + Св. Апост. и Евангелиста Іоанна Богослова. Слѣжба съ Всеночнымъ послѣ приписъ Бовора Львовского переносить ся на найблизшѣ слѣдѣющѣ Недѣлю.

9 (22) **Пятница**. + Перенесеніе Мошей св. Ніколаа. Слѣжба такъ положено къ Трѣфолю. На Литургїи троп. празд. и Свѣт., Слава: конд. Свѣт И нынѣ: празд. Апостолъ и Евангелїе дна и Свѣтого.

11 (24) **Недѣла** 6. по Пасцѣ, о Слѣпѣмъ. Гласъ ѣ. — Если на днесь перенесено слѣбжанъ св. Іоанна Богослова, то водправляема Всеночне. На Госп. воззк. стихиры воскр. 3̣, о Слѣпѣмъ съ литїйною 3̣, и Свѣтомъ на 4, Слава: Трїоди, И нынѣ: дерматъ гласа. Проче такъ оуказано къ Трѣфолю „Ище слѣбится св. Іоанна Богослова въ Недѣлю о Слѣпомъ“. — На *Утрени* Евангелїе воскр. ѣ. — На *Литургїи* тропарь воскр. и Свѣт., Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: „Дѣшевными очима“. — Апостолъ Дѣян. зач. 38 и 68. Евангелїе Іоанна зач. 34 и 61.

14 (27) Среда 6. недѣлк по Пасцѣ Отданіе празд. Пасхи. — На Литургїи тропарь „Совѣзначальное слово“: и (намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: „Яще и во гробѣ“: Святый Боже. Апост. и Еванг. два и (намѣр.) — Задостойникъ „Ангель вопїаше“. — Отпѣсть „Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ“: (съ Крестомъ).

15 (28) Четверъ. ☩ Вознесеніе Господне. Вся служба послѣ Трїоди. — На великой Вечерни „Блаженъ мбжъ“: не спѣвае св. — На Утрени Еванг. Марка зач. 71. — На Литургїи антифоны праздника. Апостолъ Дѣян. зач. 1. Евангеліе Лвы зач. 114. Задостойникъ праздника. — По полѣдни на Вечерни на Госп. воззв. стихиры Трїоди 3, и Свѣт. 3, Слава: И нынѣ: праздника. Входъ. Прокименъ великій: „Богъ нашъ“: Стихокни Трїоди. По Нынѣ отпѣцавши: троп. Свѣт. Слава: И нынѣ: Вознесла еси: Отпѣсть великій.

До Недѣлкъ Гос. св. Дѣха „Царю невидимый“: на службахъ церковныхъ не мовимъ, но по „Благословенъ Богъ нашъ“ заразъ „Святый Боже“: — Въ по празднисткѣ Вознесенїа, вынажиши Недѣлю, на Литургїи антифоны два першїи праздника, а 3. звычайный съ припѣкомъ дрѣгого антифона праздника.

18 (31) Недѣла 7. по Пасцѣ, св. Отцевъ первого Собора въ Никей, и по праздниство Вознесенїа. Гласъ 3̄. — На Утрени все такъ оуказано въ Трїоди. Евангеліе воскр. 1̄. — По Славослов. троп. воскр., по Отпѣсткѣ стихира евангелска. — На Литургїи антифоны два першїи недѣльный, а 3. звычайный съ припѣкомъ „Спаси насъ Сыне Божїй, вознесыйся“. Апостолъ Дѣянїй зач. 44. Евангеліе Іоанна зач. 56. Задостойникъ праздника. Причастенъ „Хвалите“ и „Во память вѣчнїю“:

21 (3 червнѣ) Среда. + Св. Равноапост. Константина и Елены. Служба положена на радѣ въ Трефолюю.

22 (4) Четверъ. Сегодня веремъ службу св. Іоанна Предтечи зъ дня 25. послѣ оустава такъ св. Константинъ и Еленѣ.

23 (5) Пятница 7. недѣлк по Пасцѣ. Отданіе праздника Вознесенїа. — На Литургїи. Прокименъ и Аллилуїа празд. (и нам.), Апост. и Еванг. два (и намѣр.). Задостойникъ праздника. Прич. празд. (и намѣр.).

24 (6) Свѣота передъ Недѣлю Пятдесятницѣ. Память всѣхъ водъ вѣка *усопшихъ* православныхъ Христіанъ. Вся служба послѣ Трїоди.

25 (7) ⊕ Недѣла св. Пятдесятницѣ (Зеленѣ Свѣта). *Всенощне*: По „Глава свѣтѣй“: Царю небесный: (спѣваемо клѣвчи), по ѡгласѣнїи спѣваемъ „Блаженъ мужъ“: — На *Утрени* Евангел. воскр. ѡ. — „Воскресенїе Хрїстово“: не мовимъ, но сейчасъ ѡгласѣмъ 50. — *Передъ Литургїєю* „Царю небесный“ зъ спѣвомъ при колѣнопреклоненїю. Антифоны празд., вмѣсто Трисвѣтото „Слицы“: Апост. Дѣян. зач. 3. Еванг. Іоанна зач. 27. Задостойникъ праздника. — По Литургїи заразъ начинае са *Вечерня*. По Благословенъ Богъ нашъ: преклонивши колѣна, спѣваемъ: Царю небесный: потѣмъ Трисвѣтое и проче послѣ оуказѣкъ Трїоди. — По Нынѣ отпущаеши троп. Тройци, Глава: И нынѣ: Благословенъ еси: — Отпѣстъ великій съ особною отпѣстительною молитвою.

26 (8) ⊕ Понедѣлокъ св. Духа, пресв. Тройцѣ. Вся служба праздника послѣ оуказанъ Трїоди. (На *Утрени* Евангелїа нема, въ храмѣ же пресв. Тройцѣ повторяеа зъ вчерашного дня: Величанїе, Степенна, Прокименъ, Евангелїе и проч.). На *Литургїи* антифоны какъ вчора, по входѣ тропарь: Благословенъ еси: потѣмъ Тройци, Глава: конд. Тройци, И нынѣ: Сгда снишедъ: Трисвѣтое Апостолъ и Евангелїе дня и Тройцѣ. Задостойникъ праздника.

Въ Попразднствѣ на Литургїи антифоны першїа два праздника, а 3. звычайный съ пригѣкомъ „Спаси насъ Оутѣшителю:“

Въ Середѣ и Пятницю сего тыждна розрѣшене на мѣсо.

31 (13) Свѣота. Отданїе праздника Пятдесятницѣ.

## Червень.

1 (14) Недѣла 1. по Сошествїю св. Духа, всѣхъ Свѣтыхъ. Гласъ й. — На *Утрени* Евангелїе воскр. ѡ. — Воскресенїе Хрїстово: 1, и проч. На канонѣ катавасїа „Отверзѣ оуста моя“: — На Хвали-

тѣхъ стѣхирь Трїоди, Слава: стих. евангелска перша, И нынѣ: Преблагословенна еси: — На 1. Часѣ тропарь воскр. Слава: Святымъ. И нынѣ: Что тѣ наречемъ: По Отче нашъ: конд. Святымъ. — На *Литургїи* троп. воскр. и Святымъ, Слава: И нынѣ: конд. Святымъ. Апостолъ къ Евр. зач. 330. Евангелїе Матр. зач. 38. — Въ вечерѣ на Госп. возк. стѣхирь Октоиха 3 и Свѣтомъ 3, Слава: И нынѣ: богородич. — Стѣховнїи Октоиха. По Нынѣ отпущаеши: троп. Свѣтомъ, Слава: И нынѣ: богород. отпущит. послѣ гласа троп. Свѣт.

Зѣ завтрьшнымъ днѣмъ зачинае са ПѢТЬ до св. Ап. Петра и Павла.

5 (18) Четверкъ. Свѣтѣйшїи Свѣхаристїи. Слѣжба Свѣхаристїи переноситъ са оу насъ на слѣдѣющѣ Недѣлю.

8 (21) Недѣля 2. по Сош. св. Духа. Гласъ ѿ. — *Всеноче* и *Оутрена* тѣлько прѣск. Свѣхаристїи (положенїи въ Трїоди на Четверкъ). На *Литургїи* антифоны праздника. Апостель къ Кор. зач. 149. Евангелїе Іоанна зач. 23. — По замкнннѣй молитвѣ бывае торжественный *обходъ* зѣ св. Дарами. Свѣщенникъ, поставивши Дароносцю на Престоулѣ, клѣкае и кадитъ прѣск. Свѣхаристїю, потѣмъ встѣкши и поклонивши са глѣбоко, берѣ Дароносцю и окернѣвши са до людїи, зачинае тропарь „Хлѣбъ прѣсвѣтественный:“ и выходитъ зѣ церккн. Прїишовши къ першомѣ приготоваenomѣ престолѣ, свѣщенникъ клѣгословитъ люди св. Тайнами, ставлае Дароносцю на престолѣ, и клѣкнѣвши окаждѣ св. Тайны поклоняючисѣ, потѣмъ встѣкши возглашае: О бже сподобитисѣ намъ слышанїѣ: и проч. и вѣдстѣкнѣши мало къ сторонѣ, читае окернѣный до людїи Свѣнгелїе отъ Матрѣѣ, потѣмъ приклѣкнѣвши зновѣ кадитъ св. Тайны, а встѣкши берѣ Дароносцю и при спѣкѣ „Хлѣбъ прѣсвѣтественный:“ идѣмъ къ дрѣгомѣ престолѣ, де повтѣраеѣ все такъ кѣло при першѣмъ престолѣ, тѣлько Свѣнгелїе читѣеѣ отъ Марка. Такїи же чинѣ совершаеѣ и при 3. и 4. престолѣ, тѣлько шо при 3. престолѣ читѣеѣ Свѣнг. отъ Авки, а при 4. отъ Іоанна. — *Сего дна въ вечерѣ* на Госп. возк. стих. праздника 3 и Свѣтомъ 3, Слава: И нынѣ: праздника *Входъ* и *Прокиментъ* великїи (положенїи на Четверкъ). — Стѣховнїи праздника. По Нынѣ отпущаеши: тропарь Свѣт. Слава: И нынѣ: праздника. Отпущѣтъ великїи.

12 (25) Четверкъ. Отданїе прѣзд. прѣск. Свѣхаристїи. + Пренод. Оѣ фрїѣ. Слѣжба праздника такъ оуказано

къ Трїоди. Служба преп. Онѣфрїю ѡдправляемъ два вчерашнего, або въ иншій день; къ храмъ же его лѣчимъ ю зъ службою праздника: На Есеночномъ на Госп. возз. стихирьы празд. 6 и Свѣтомъ 4, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — Антиѡ Свѣт. тѣлько на И нынѣ: празд. — Стиховнй празд. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. По Отче нашъ: троп. Свѣт. 2, и празд. 1. — На Оутрени троп. празд. 2, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — Сѣдави празд. Полувелич и Величаніе и сѣдави и проч. до Канона Свѣт. — Канонъ празд. и Свѣт. Катакасіа „Отверзѡ“. На 9. п. припѣвъ и Ирмосъ празд. Свѣтнннъ празд. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — На „Хвалитѣ“ стих. празд. 3 и Свѣт. 3, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. — На Литурги антифены 1. и 2. празд. а 3ъ звычайныйнй зъ припѣвомъ празд. — Троп. празд. и Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд., Апост. и Еванг. два и Свѣт. Задостойникъ праздника.

13 (26) Пятница. Служба состраданію преск. Богородици. (Ризы фїолет.).

15 (28) Недѣла 3. по Сошествіи св. Духа. Гласъ ѣ. — На Утрени Евангел. воскр. ѣ. — На канонѣ катакасіа „Отверзѡ оуста моя:“ — На Литургиі Апостолъ зач. 88. Евангеліе Матѣ. зач. 18. — Къ вечерѣ на Госп. возз. стихирьы Октоуха на 3 и Свѣтого 3, Слава: И нынѣ: богородиченъ.

22 (5 липна) Недѣла 4. по Сош. Гласъ ѣ. — На Утрени Евангеліе воскр. д. — На Литургиі Апост. къ Рим. зач. 93. Еванг. Матѣ. зач. 25.

24 (7) Второкъ. ⊕ Рождество св. Іоанна Крестителя. Всеночіе и проча служба такъ положено въ Минне або Трифолою. — На Утрени Евангел. Лѣки зач. 3. — На Литургиі троп. Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: Дѣва днесъ предстонтъ: або „Застѣпнице“, а къ храмъ Богородичномъ конд. храма. Апостолъ зач. 112. Евангел. Лѣки зач. 1. (съ перестѣпками). — Къ вечерѣ на Госп. возз. стихирьы Крестителю (зъ вел. Вечернѣ) 3 и Мѣч. 3, Слава: И нынѣ: Крест, (зъ мал. Веч.) — Стиховнй Октоуха, Слава: И нынѣ: Крест. — По Отче нашъ. троп. Крестит. Слава: Мѣч. И нынѣ: богородич. отпѣстит.

29 (12) Недѣля 5. по Сош. ⊕ Св. Апост. Петра и Павла. Гласъ д̣. *Всенощне*. „Блаженъ мужъ:“ на Госп. воззв. стихъ. Октоиха 4 и Святимъ 6, Глава: Свят. И нынѣ: догматъ гласа. — На Литіи стихира одна храма, потомъ стихиры Свят. Глава: Свят. И нынѣ: богородич. зъ стиховн. воскр. пѣсла гласа Наславника. Стиховнй Октоиха, Глава: Свят. И нынѣ: богородич. воскр. пѣсла гласа Наславника. На благословеніи хлѣковъ „Богородиче Дѣво“ 2, и троп. Свят. 1. — На *Утрени* по „Богъ Господь:“ троп. воскр. 2, Глава: Свят. И нынѣ: богородич. воскр. пѣсла гласа Наславника. — По кад. сѣдалнй Октоиха, Полувелій и Величаніе Святимъ, потѣмъ (вѣзъ „Глава: И нынѣ:“) Ангелскій сокоръ: Упакон гласа, оба сѣдалнй Свят., Глава: полувелійный сѣдаленъ, И нынѣ: богородич. его. Степенна и Прокименъ гласа. Евангеліе воскр. ѿ. и проче воскресне. (Къ храмк св. Апостоловъ Степенна, Проким. Еванг. и стихира храма). Канонъ воскр. на 4, Богород. на 2, и Святыхъ на 8. Катакаста „Отверзѣ“ По 3 п. кондакъ и ікосъ и сѣдал. Свят.; по 6 п. кондакъ и ікосъ воскр. Свѣтиленъ воскр. Глава: Свят. И нынѣ: богородиченъ Свѣтилна воскресного. На „Хвалите“ стихиры Окт. 4 и Свят. зъ наславною 4 зъ двома припѣвами писаными на Стиховнѣ вечернѣй, Глава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословенна еси: По Гласословію троп. воскр. — На *Литургии* троп. воскр. и Свят. и конд. воскр. Глава: конд. Свят. И нынѣ: Богородицы, Прокименъ гласа и Святыхъ. Апостолъ зач. 103 и 193. Евангеліе Матѣ. зач. 28. и Матѣ. зач. 67. — Причастенъ Хвалите“ и „Во всю землю:“ — Въ *вечеръ* на Госп. воззв. стихиры три изъ вчерашнои Вечернѣ и 3 Апостоламъ радѣ, Глава: „Веселенный Апостоловъ“ (Наславникъ зъ „Хвалитехъ“), И нынѣ: „Богородице ты еси лоза:“ — Стиховнй Апостоловъ. — По Трисвятѣмъ тропарь „Апостоловъ перкопрестолницы:“ Глава: „Апостолы свѣти, молитѣ:“ И нынѣ: богородиченъ.

## Л и п е н ь.

2 (15) **Середа.** + Положеніе Ризы пресв. Богородицѣ въ Блаженнѣ.

5 (18) **Свѣта.** + Св. Апостоловъ славянскихъ Кирилла и Меѳодіа. — Слѣжез препод. Яданасію переносимъ на завтра.

6 (9) **Недѣля 6.** по Сош. + Препод. Яданасіа. Гласъ ѿ. — На велик. Вечерни на Госп. воззв. стихиры Октоуха 4 и Свѣт. на 6. Слава: Свѣт. И нынѣ: догматъ гласа. — Чтеніа. — Стиховни Октоуха, Слава: Свѣт. И нынѣ: богородич. пѣсла гласа Наславника. — На *Утрени* по Богъ Госп: троп. воскр. 2, Слава: троп. Свѣт. И нынѣ: богородич. воскр. — Сѣдални воскр., Полувеліи и Келичаніе Свѣт. „Ангелскій соборъ“: сѣдални Свѣтого, а проче все до Канона воскресне. Евангеліе воскр. 5. — Канонъ Октоуха и Свѣт., Катакасја „Отверзѣ“. По 3. п. конд. ѿкосъ и сѣдаленъ Свѣтого; по 6. п. конд. и ѿкосъ воскр. — Свѣтиленъ воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: богородич. воскр. — На Хвалитехъ стих. Октоуха 4, и Свѣт. 4 съ припѣвками его, Слава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословена: — На *Литургии* троп. воскр. и Свѣт. и конд. воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Богородицѣ, Апостолъ зач. 110 и 213. Евангеліе Матѣ. зач. 29 и Лукы зач. 24. Причастенъ „Хвалите“ и „Бо память вѣчню“.

13 (26) **Недѣля 7.** Сош. св. Духа. Память св. Отцѣвъ въ шести першихъ Соборовъ. Гласъ 5. — На *Утрени* тропарь воскр. 2, Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: богородич. „Иже насъ ради“: проче все такъ звичайно въ Недѣлю. Евангеліе воскр. 3. Канонъ Окт. и Отцѣмъ. Катакасја „Отверзѣ“. По 3. пѣсни конд. и ѿкосъ воскр. и сѣдал. Отцѣвъ. По 6. пѣсни конд. и ѿкосъ Отцѣвъ. По 9. п. Свѣтиленъ воскр., Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: богородиченъ. — На хвалитехъ стихиры воскресни 4 и Отцѣвъ 4, Слава: Отцѣвъ, И нынѣ: Превлагословенна вси: По Славословію тропарь воскр. — По Отпѣтѣ стихира евангелска. — На *Литургии* тропарь воскр. и Отцѣмъ и кондакъ воскр. Слава: конд. Отцѣмъ, И нынѣ: Бо-

город. Прокименъ воскресень и Отца мѣ, Апостола Не дѣла и Отца вѣ (Ап. зач. 116 и 334. Евангеліе Матѣ. зач. 33. и Иоанна зач. 56). — Причастіе: „Хвалите“: и „Радуйтеся праведни“.

15 (28) Второкъ. † Св. рѣвноапостольнаго князя Владиміра.

20 (2 сѣрп.) Не дѣла 8. по Сош. † Св. пророка Иліи. Гласъ 3. Слѣва воскрес. и св. Иліи съ *Всенощнымъ* лѣчитъ сѣ такъ оуказано выше къ Не д. 5. по Сош. — На *Утрени* Евангеліе воскрес. ѿ. — На *Литургии* Апостола къ Кор. зач. 124 и 57. Евангеліе Матѣ. зач. 58 и Лѣки зач. 14. — Къ *вечеръ* на Госп. воззв. стихиры Преподобнымъ 3 и прор. Іезекілю 3, Слѣва: И нынѣ: когород. послѣ гласа стихиры пророка. — По Нынѣ отпѣшани: троп. Препод. Слѣва: прор. И нынѣ: когород. отпѣст. послѣ гласа троп. пророка.

24 (6) Четверкъ. † Св. мѣч. Бориса и Глѣба.

25 (7) Пятница. † Оуспеніе св. Анны, матери пресв. Богородицы.

27 (9) Не дѣла 9. по Сош. † Св. великомѣч. Пантелеймона. Гласъ ѿ. — Слѣва воскресна и св. Пантелеймонѣ лѣчитъ такъ оуказано выше къ Не д. 6. — На *Утрени* Евангеліе воскрес. ѿ. — На *Литургии* тропарь воскрес. и Свѣт. и конд. воскрес. Слѣва: Свѣт. И нынѣ: Богород. — Апостола зач. 128 и 292. Евангеліе Матѣ. зач. 59 и Иоанна зач. 52. Причастіе „Хвалите“ и „Во память“.

## С е р п е н ь .

1 (14) Пятница. † Происхожденіе ч. древа животвор. Креста, память св. мѣч. Макавеевъ и память крещенія Рѣси. — Днесъ зачинае сѣ постъ до праздника Оуспенія пресв. Богород. — На *Утрени* на Славословію священникъ одѣтый во всѣ свѣщ. ризы (фѣодег.) выноситъ зѣ Олтаря Крестъ къ поклоненію такимъ самымъ чиномъ, такъ оуказано выше къ Не дѣлаю крестопоклоннѣ; потѣмъ совершае сѣ *освя-*



щене воды, а къдтакъ поклонене ч. Крестъ при спѣвкѣ: Крестъ твоємъ поклоняемса: и стихирь: „Прїйдѣте вѣрнїи“: и проч., потѣмъ ектеиѧ „Помилуй насъ Боже“: и проче Оутренѣ. — Де звычайъ есть водоскатїе въдправлати по Литургїи, тамъ на Оутрени по положенїю ч. Креста въбав сейчасъ поклонене вѣд и ектеиѧ: Помилуй насъ Боже: и „Исполнимъ оутрениѧ“: — На Литургїи тропарь Креста и Мѹч. Слава: конд. Мѹч. И нынѣ: Креста. Трискатое, Прокименъ и Ялнлѣѧ Креста и Мѹченикѡвѣ. Апостолъ и Евангелїе Креста, и Мѹченикѡвѣ. (Декуда есть звычай по замвонной молитвѣ благословити зѣла). — Сего дня по Вечери свѣщенникъ вноситъ Крестъ къ св. Олтарь при спѣвкѣ „Спаси Господи“: и „Вознесыйсѧ на Крестъ“.

3 (16) Недѣла 10. по Сош. Гласъ ѧ. — На Утрени Еванг. возкр. 7. На Канонѣ Катавасїѧ „Крестъ начертанъ“: На Литургїи Апост. зач. 131. Евангелїе Матѡ. зач. 72.

5 (18) Второкъ. Предпразд. Преображенїѧ. — Оуродины Его Величества Цѣсарѧ Франца Іосифа.

6 (19) Среда. ⊕ Преображенїе Господне. Всеночне и проча слѣжба пѣсла Минен або Трефолоѧ. На Утрени Евангелїе Лѹки зач. 45. — На Литургїи антифоны праздника, входное, тропарь празд. Слава: И нынѣ: конд. праздника. Апост. зач. 65. Евангелїе Матѡ. зач. 70. Задостойникъ и Причастїенъ праздника. По замвонной молитвѣ благословене овоцѣвъ. — По полдни на Вечери на Госп. возк. стихирьы праздника 3 и Свѣтого 3, Слава: И нынѣ: праздника. Входъ. Прокименъ великїй: „Богъ нашъ на небеси“: — Стиховнїй праздника. По „Нынѣ отѣцѧеши“: тропарь Свѣт. Слава: И нынѣ: праздника. Отпѣтъ великїй.

Въ попраденствѣ Преображенїѧ на Литургїи, вынашии Недѣлю, верѣтса антифоны першїи два праздника, а третїй „Прїидите возрадѡемса“: съ припѣвомъ второго антифона праздника. Троп. празд. (и намѣр.), Слава: (конд. намѣр.) И нынѣ: конд. празд. Прокименъ празд. (и намѣр.), Апостолъ и Евангелїе дня (и намѣр.) Задостойникъ праздника. Причаст. празд. (и намѣр.)

10 (23) Недѣла 11. по Сош. св. Дѹха, и по-празд. Преображенїѧ. Гласъ ѧ. — На Утрени по

Богъ Господь: тропарь воскр. 2, Глава: И нынѣ: праздникъ, проче воскресно. — Евангеліе воскресне дѣ. — Канонъ Октоуха, и праздника и Евѣт. Катакасїа „Лици іеранильстїи:“ — По 3. пѣсни конд. и ікосъ и сѣд. праздника и сѣд. Евѣт. — По 6. пѣсни кондакъ и ікосъ Октоуха; по 9. пѣсни Евѣтиленъ воскресенъ, Глава: И нынѣ: праздника. На хвалитѣхъ стихиры Октоуха 4 и праздн. зъ нынѣшн. стиховн. оутрен. зъ наславною 4, Глава: стихира евангелска, И нынѣ: Превлагословенна: — По Главословію тропарь воскресенъ. — На *Литургїи* тропарь воскресенъ и Преображенїа, Глава: конд. воскр. И нынѣ: конд. Преображ. Прокименъ и Ялланїа гласа и праздника. Апостоль зач. 141. Еванг. Матѣ. зач. 77. Задостойникъ праздника. Причастенъ Недѣлкѣ и праздника.

13 (26) Среда. Отданїе праздника Преображенїа Господ.

15 (28) Пятница. ☩ Оуспенїе пресв. Богородици. *Всеночїе* и проча сльжба такъ положено въ Трефолою. — На *Утрени* Евангеліе Авки зач. 4. — На *Литургїи* Апостоль къ Фїліппїс. зач. 240, Евангеліе Авки зач. 54 (зъ перестѣпкою). Задостойникъ и Причастенъ праздника. По замковной молитвѣ *Благословенїе звлл.* — Въ вечеръ на Господи коззв. стихиры празд. 3 и Образа 3, Глава: Образа И нынѣ: догматъ ѿ. гласа; (Въ храмѣ Оуспенїа Кхедъ) проче такъ оуказано въ Трефолою.

17 (30) Недѣла 12. по Гош. и попразденство. Оуспенїа. Гласъ ѿ. — На *Утрени* по Б. Г. троп. воскр. 2, Глава: Евѣт. И нынѣ: празд., проче воскресно. Евангеліе воскр. дѣ. — Канонъ Октоуха, празд. и Евѣт. Катакасїа праздника „Превкрашена“: По ѿ. п. конд. и ік. празд. и сѣдал. Евѣт. и празд.; по б. п. конд. и ікосъ Октоуха; на 9. п. „Честн йшїю“. — Евѣтиленъ воскр. и праздникъ. На Хвалитѣхъ стихиры Октоуха 4 и празд. 4 (стиховнїи оутр. нынѣшного дня) Глава: стих. евангелска, И нынѣ: Превлагословенна: — На *Литургїи* троп. воскр. и праздника, Глава: конд. воскр. И нынѣ: праздника. Проким. гласа и празд.

Апостолъ зач. 158. Евангеліе Матѣ. зач. 79. — Задостойникъ праздника. Причастіе „Хвалите“ : и празд.

23 (5 верес.) Свѣта. Отданіе празд. Оуспеніа.

24 (6) Недѣля 13. по Сош. Гласъ д̄. — (Глади сказане низше що до сльжы Оуспеніа). — На Утрени Евангел. воскр. ѿ. Катавасіа „Крестъ начертавъ“. — На Литургии Апост. зач. 166. Еванг. Матѣ. зач. 87.

27 (9) Среда. Помни. Богослужене за бл. п. Цесарскѣ Саватѣ.

29 (11) Пятница. † Оуспеніе Главы св. Іоанна Крестителя. Пѣсть. Сльжба Оуспенію съ Всеночнымъ пѣсла ркшенѣ Львовского Енода переноситса на Недѣлю. Зѣ взгляды, що къ Недѣлю слѣдуючѣ припадае полудейне Свѣто положеніе Поаса преск. Богородицк. выгѣднѣйше взати сльжы Оуспеніа къ Недѣлю попередню и звѣчти зъ воскресною пѣсла оуказанъ поданыхъ высше на Недѣлю 5. по Сош.

31 (13) Недѣля 14. по Сош. † Положеніе ч. поаса преск. Богород. Гласъ ѿ. — На велик. Вечерни на Госп. козвк. стихиры Октоиха 4 и празд. 6, Глава: празд. И нынѣ: догматъ гласа. (Въ Трефолоу львовскѣмъ нема особной сльжы ч. Поаса, прѣто бере са сльжба зъ дня 2. липна, зъ перемѣною слова „Риза“ на „Поасъ“). — На Утрени по Б. Г. троп. воскр. Глава: И нынѣ: Поаса, проче шкъ оуказано высше въ Нед. 6. — Евангеліе воскр. ѿ. — На канонѣ Катавасіа „Крестъ начертавъ“ : — На Литургии тропарь воскр. и празд. Глава: конд. воскр. И нынѣ: празд., Апост. зач. 170 и 320. Евангеліе Матѣ. зач. 89 и Лѣки зач. 54. — Въ вечеръ „Блаженъ мѣжъ“ а проче шкъ оуказѣ Трефолой.

## В е р е с е н ь .

1 (14) Понедѣлскъ. † Начало індікта т. е. нового року (7412 кѣдъ сотворена мѣра) и преп. Симеона.

7 (20) Недѣля 15 по Сош. и Нед. передъ Воздвиженіемъ и предпразд. Рожд. Богород. — Гласъ ѿ. —

Служба послѣ оуказѣ въ Трефолою „Ще сѣчитса предпразд. Рождества преск. Богород. въ Недѣлю“. — На *Утрени* Евангеліе воскр. д. — На *Литургіи* троп. воскр. и предпразд., Глава: конд. воскр. И нынѣ: предпразденства. Апостолъ и Еванг. напередъ Недѣли передъ Воздвиженіемъ, потѣмъ радовой. — По полѣдню Вечерня мала, а велика завтра рано.

8 (21) Понедѣлокъ. ⊕ Рождество преск. Богородици. *Всеночне* и проча служба такъ положено въ Минен або Трефолою. На *Утрени* Еванг. Лѣки зач. 4 (зѣ перестѣпкою). — На *Литургіи* Апост. къ Філіпѣ. зач. 240. Евангеліе Лѣки зач. 54 (зѣ перестѣпкою) Задостойникъ праздника. — Въ *вечерь* на Госп. воззв. стихиры Преподобнымъ 3 и Мѹчен. 3, Глава: И нынѣ: праздника. — Стиховнй праздника. По Трисцѣтѣмъ троп. Препод. Глава: мѹч. И нынѣ: празд.

12 (25) Пятница. Отданіе праздника Рождества Богород.

13 (26) Субота передъ Воздвиж. и предпразд. Воздвиж. На *Литургіи* Апост. и Еванг. Обновленіа потѣмъ Суботы передъ Воздвиж.

14 (27) Недѣла 16. по Сош. ⊕ Воздвиженіе чест. Креста. Пѣсть. (Гласъ 3.) — *Всеночне* и проча служба лишь самомъ праздникѣ. На великѣй Вечерни „Блаженъ мѹжъ“ (за-дла Недѣлкѣ), проче все такъ въ Трефолою. (Ризы фіолет. а взглядно баграні). — На *Утрени* по Евангелію „Воскресеніе Хрїстово видѣвшіе:“ ѡломъ 50. Глава: Молитвами св. Апостолъ: И нынѣ: Молитвами Богородицы: стихира праздника и проч.

Коли зачиѣтъ спѣвати стихиры на „Хвалентѣ“, священникъ одѣвае са во всѣ свѣщ. ризы, и отворивши на Главословіе царскіи врата, окаждѣ доокола Престола, на котрѣмъ лежить приготованный крестъ, оукрашенный ка-снѣльками и ишимъ зѣлемъ; выголосивши же „Глава тебѣ показавшемъ намъ свѣтъ“, бере зѣ подложнымъ дискосомъ Крестъ, подноситъ его къ своѣй головѣ, творить обхѣдъ вокрѣгъ Олтаря и выходитъ сѣверными дверми; напередъ же идѣтъ свѣченосѣк. Прійшовши передъ царскіи врата, вы-жидае вѣдспѣванѣ Главословіа и „Святый Боже“, почѣмъ возглашав: Пре-мѣдрость, прости! Пѣвцѣ же спѣвають: Спаси Господи: 3, а священникъ

пѣдчасъ того приходитъ съ Крестомъ до приготованого посередѣ церкви стола (тетрапода), кладѣ на нѣмъ Крестъ и окаждѣ его зѣ чотырохъ сторонѣхъ. Потѣмъ поклонникши сѧ до земакъ, бере крестъ къ рѣки, ставъ передѣ столомъ оберненьный лицемъ къ костокѣ (къ Престоу) и выголошѣе першѣ часть вктенїи: „Помниѣи насъ Боже“: Пѣвцѣ: Господи помниѣи, 3. Потѣмъ священникъ благословитъ люди Крестомъ, не окертаючисѧ, и держачи Крестъ сѣхлѧвсѧ помалѣ ажъ на однѣ пѣдѣ вѣдѣ земакъ, а потѣмъ помалѣ пѣдноситъ сѧ; пѣвцѣ же пѣдчасъ того спѣвають: „Господи помниѣи“ 100 разѣ, постепенно тихше, къ мѣрѣ того, якъ священникъ сѣхлѧвсѧ сѧ низше, потѣмъ голоснѣйше, къ мѣрѣ того, якъ священникъ пѣдноситъ сѧ, вкѣнци же „Господи помниѣи“ 3 разы, а священникъ, ставши просто, зновѣ благословитъ люди. Потѣмъ идѣ на полѣдникѣ сторонѣ стола (на право) и звернѣвшисѧ лицемъ до пѣвночи, выголошѣе: „Ще молнѣсѧ о скатѣйшемъ“ и т. д. якъ писано въ Трѣфолю Львѣвскѣмъ, и дѣвсѧ все такъ якъ при першѣмъ поклоненю. При поклоненю третѣмъ священникъ оберненьный лицемъ до заходѣ (до дверей вхѣдовыхъ), при четвѣртѣмъ до полѣдня, при пятѣмъ зновѣ до вхѣодѣ. Потѣмъ кладѣ Крестъ на стѣлѣ, а пѣвцѣ спѣвають: Слава: И нынѣ: Вознесѣйсѧ на крестъ воюю: и „Крестъ твоѣмѣ поклонѧвсѧ, Владыко“: 3, при чѣмъ священникъ и люди творѧтъ поклоны великїи; потомѣ священникъ цѣлѣе Крестъ, а за нимъ люди, пѣвцѣ же спѣвають стихирѣ: „Прїйдѣте вѣкрїи“: По тѣхъ стихирѣхъ вктенїѧ: „Исполнимъ оутрѣннїѧ моантвѣ“: и Отпѣстѣ. — На *Литургїи* антифоны праздника. Вхѣодное, тропарь: Спаси Господи: Слава: И нынѣ: Вознесѣйсѧ на Крестъ: — Вмѣсто Трисвѣтого. „Крестъ твоѣмѣ“: Апост. къ Кор. зач. 125, Еванг. Юанна зач. 60. (зѣ перестѣпками). — Задостойникъ праздника. — *Въ вечерѣ* на Господи воззвахъ: стих. празд. 3 и Свѣт. 3. Слава: И нынѣ: праздника. Вхѣодъ. прокимень великїй „Богъ нашъ“: — Рцѣмъ вси: и проч. — Стиховнїй празд. По „Нынѣ отпѣщаѣши“: тропарь Свѣтого. Слава: И нынѣ: праздника. Отпѣстѣ великїй.

Що до антифонѣвъ и проч. на Литѣргїи къ попразднествѣ Воздвиженїѧ глѧди сказанѣ выше къ дню 6. сѣрпнѧ.

16 (29) Памѧть священомѣч. Юсафѧта обхѣодитъ сѧ 12 (25) лнстоп.

20 (3 жовт.) Свѣбота по Воздвиж. ч. Креста.

21 (4) Недѣлѧ 17. по Сош. и Отданїѣ Воздвиженїѧ. Именины Еѣго Величествѧ Цѣсѧрѧ. Гласъ ѣ. — На вел. Веч. на Госп. воззв. стих. Октоухѧ 4 и празд. 6, Слава: празд. И нынѣ: догм. гласа. —

Стиховнй Окт. Глава: И нынѣ: празд. — На *Утрени* по Богъ Господь тропарь воскр. 2, Глава: И нынѣ: праздника, проче все до Канона такъ въ звыкль Недѣлю. Евангеліе воскр. 5. — Канонъ воскресенья, Богородицы и празд., Катавасія празд. — По 3. п. конд. ѿкосъ и сѣдаленъ празд.; по 6. п. конд. и ѿкосъ воскр.; на 9. п. „Честнѣйшю:“ Евктеленъ воскр. и празд. — На „Хвалите“ стихиры Окт. 4 и празд. съ Наславникомъ 4, Глава: стихира еванг. И нынѣ: Превлагословенна еси: По Славословію троп. воскр. — На *Литургіи* прилѣченъ моленіа о благоденство Цѣсаря. Антифоны два першй недѣльнй, а 3. зычайнй зъ припѣвомъ дрѣгго антифона праздника. Тропарь воскр. празд. и прошеніа Глава: конд. прош. И нынѣ: празд. Прокименъ празд. и прошеніа. Апостолъ и Евангеліе Недѣлк по Боздвиж. (и Нед. рад.) потѣмъ прошеніа. Задостойникъ празд., Причастенъ празд. и прошеніа. По Отпѣстѣ Многоглаголюще Цѣсарю, потѣмъ священникъ вноситъ царскими дверми Крестъ въ св. Олтарь, ликъ же спѣвае: Спаси Господи: и „Вознесыйся на крестъ“.

26 (9) Пятница. † Преставленіе св. апост. Іоанна Богослова. Пѣсла рѣш. Льв. Собора служба переносить ся на слѣдуючѣ Недѣлю.

28 (11) Недѣля 18. по Гош. Гласъ ѿ. — Сего дня ѡдправлене ся такожь служба св. Іоанна Богослова въ Ксеночнымъ, подобно такъ выше въ Нед. 5. — На *Утрени* Евангел. воскр. 3. — Катавасія „Отверзѣ:“ — На *Литургіи*. Апост. Кор. зач. 188 и 73. Евангеліе Луки зач. 17. и Іоанна зач. 61.

## Ж О В Т Е Н Ъ.

1 (14) Среда. † Покровъ пресв. Богородици. Служба Покрова переносить ся на Недѣлю; въ храмѣ же Покрова одправленеа днесь вса служба тѣлько Покрова, такъ въ кождый великій праздникъ Богородичный; службѣ же св. Анаѣи и Романа переноситса на иншій день.

5 (18) Недѣля 19. по Сош. Гласъ ѿ. — Если на днесь перенесено службѣ Покрова, то лѣчимъ ю съ воскресною, какъ Рождества Богород. коли припадѣ въ Недѣлю — На *Литургіи* Апост. зач. 194 (и 320) Еванг. Лѣки зач. 26 (и зач. 54). — Въ вечеръ „Блаженъ мужъ“: на Госп. воззв. стихиры Апостолъ Ѳомъ на 6, Слава: вмѣстѣ: И нынѣ: догматъ по гласѣ Наславника. Крѣдъ. — Стиховнй Апост. на „И нынѣ:“ богородич. зъ воскресныхъ.

12 (25) Недѣля 20. по Сош. и память св. Отцѣвъ, вѣвшихъ въ Никен на семѣмъ вселенскѣмъ Соборѣ. Гласъ ѿ. — Послѣдованіе службѣ оуказано въ Трефолою въ 11. день Октоврѣя. — На *Утрени* Полувелей недѣльный. Еванг. воскр. д. — На *Литургіи* тропарь воскр. и Отцѣвъ, и конд. воскр. Слава: кондакъ Отцѣвъ, И нынѣ: Богородицк. Апостолъ и Еванг. Недѣля, а потѣмъ Отцамъ. (Лѣки зач. 30 и Іоанна зач. 56). Причастенъ: Хвалите: и „Радѣйтесь праведнй“.

14 (27) Второкъ. + Преподоб. матере нашеи Параскевѣи.

18 (31) Субота. + Св. Апост. и Еванг. Лѣки.

19 (1. падол.) Недѣля 21. по Сош. Гласъ д. — На *Утрени* Полувелей недѣльный. Св. воскр. ѿ. — На *Литургіи* Апостолъ къ Гал. зач. 203. Евангеліе Лѣки зач. 35.

26 (8) Недѣля 22. по Сош. ⊕ Св. великомѣченика Димитрѣя. Гласъ ѿ. — *Всеноче* и проча служба какъ оуказѣ Трефолою „Ще славится великомѣч. Димитрѣя въ Недѣлю“. — На *Утрени* Евангеліе воскр. лѣ. (Гдѣ храмъ, Еванг. храма). — На *Литургіи* послѣ службеника Львовскаго, не приписѣющаго Трасенію ничего: тропарь воскр. и Свѣт. и конд. воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Богород.; Апостолъ зач. 215 и 292. Евангеліе Лѣки зач. 83. и Іоанна зач. 52. — Въ вечеръ на Госп. воззв. стих. Октоиха 3 и мѣченикѣ Несторѣ 3; въ храмѣ же св. Димитрѣя какъ оуказано выше въ Нед. 8. въ вечеръ.

28 (10) Второкъ. + Св. мѣч. Параскевѣи.

## П а д о л и с т ь.

1 (14) Свѣота. + Св. безсребрениковъ Космы и Даміана.

2 (15) Недѣла 23. по Сош. Гласъ љ. — На *Утрени* Полвелей. Евангеліе воскр. љ. — На *Литургии* Апост. зач. 220. Евангеліе Лски зач. 38.

8 (21) Свѣота. ⊕ Сокоръ св. архангела Мѣхила. *Всеночне* и проча слѣжба пѣсла Трефолоа (На Госп. воззк. на „И нынѣ:“ догматъ љ. гласа). — На *Оутрени* Еванг. Матр. зач. 52. — На *Литургии* троп. Арханг. Слава: конд. Арханг. И нынѣ: „Застѣпнице“: а въ храмѣ Богородичномъ кондакъ храма. Апост. къ Евр. зач. 305. Евангеліе Лски зач. 51. — По полудню Вечерна велика.

9 (22) Недѣла 24. по Сош. Гласъ љ. — На *Утрени* Полвелей. Евангеліе воскр. љ. — На канонѣ катавасіа „Отверзѣ“: — На *Литургии* — Апостолъ зач. 221. Евангеліе Лски зач. 39.

12 (25). Среда. Свѣщенномѣч. Юсафата. *Всеночне* и проча слѣжба (положена на д. 16. Септ.) переносится на сѣдѣющѣ Недѣлю.

14 (27) Пятница. + Св. апост. Филиппа. (Сего рокѣ днесъ зачинаемъ пѣстѣ до Рождества Хр.).

16 (29) Недѣла 25. по Сош. Гласъ љ. — Сего дня зѣ слѣбкою воскресною лѣчимъ слѣвѣ свѣщенномѣч. Юсафатѣ такимъ чиномъ, якъ оуказано выше въ Нед. 5. по Сош. — На *Утрени* Евангеліе воскр. љ. — На *Литургии* Апост. къ Евр. зач. 224 и 311. Евангеліе Лски зач. 53. и Юанна зач. 36.

21 (4. грѣд.) Пятница. ⊕ Поведеніе пресв. Дѣвы въ Храмѣ. *Всеночне* и проча слѣжба пѣсла Трефолоа. — На *Литургии* Апостолъ Евр. зач. 320. Евангеліе Лски зач. 54 (зѣ перестѣпкою). Задостойникъ празд. — Къ вечерѣ на Госп. воззк. стихиры празд. 3 и Апостоламъ 3, Слава: празд. И нынѣ: догматъ љ. гласа. — Стиховнй празд. По Трисвятѣмъ тропарь Апост. Слава: И нынѣ: празд.



23 (6) Недѣла 26. по Сош. и по празд. Коведенїа. Гласъ ѿ. — Служба ѿкъ въ Нед. 12. На Оутрени по Богъ Г. троп. воскр. 2, Слава: Свѣтомъ, И нынѣ: празд. — Сѣдалнѣ Октоиха, Полгелей недѣл. Ангелскій сокоръ: и проче гласа. Евангелїе воскр. д. — На канонѣ Катакасїа „Хрїстосъ раждается“: — На *Литургїи* тропарь воскр. и празд. Слава: конд. воскр. И нынѣ: празд. — Прокименъ гласа (и празд.) Апост. зач. 229. Еванг. Лвки зач. 66. Задостойникъ праздника.

25 (8) Второкъ. Отданїе празд. Коведенїа.

30 (13) Недѣла 27. по Сош. † Св. апостола Андреа. Гласъ ѿ. — Служба воскр. и Апостола послѣ оуказовъ поданыхъ выше на Недѣлю 6. по Сош. На *Утрени* Евангел. воскр. ѿ. — На канонѣ катакасїа „Хрїстосъ раждается“. — На *Литургїи* Апостолъ къ Ефес. зач. 233 и 131. Евангелїе Лвки зач. 71. и Матѣ. зач. 34. Причастїе „Хвалите“ и „Во всю землю“.

## Г р у д е н ь .

6 (19) Свѣота. ⊕ Св. Отца нашего Николаа. *Воспоице* (на Госп. воззв. на „И нынѣ:“ догматъ ѿ. гласа) и проча служба послѣ Трѣфолоа. На Оутрени Евангелїе Юанна зач. 36. — На *Литургїи* троп. Свѣт. Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: Застѣпнице Хрїстїанъ: а къ храмѣ Богородичномъ кондакъ храма. Апост. Евр. зач. 335. Евангелїе Лвки зач. 24. — По полудню Печерна велика послѣ звывклого оустава.

7 (20) Недѣла 28. по Сош. Гласъ ѿ. — На Оутрени полгелей нед. Еванг. воскр. з. — На *Литургїи* Апостолъ къ Колос. зач. 250 (Недѣлк нынѣшней) Евангелїе Лвки зач. 85. (зѣ Нед. 29). — Къ вечеръ на Госп. воззв. 3 стихирѣ предпразденства Зачатїа (положенїи на день 9. Грѣд.) и 3 препод. Патапїю, Слава: И нынѣ: предпразд. — Стиховнїи предпразд. (зѣ 9. Грѣд.) По Отче нашъ: троп. препод., Слава: И нынѣ: Зачатїа.

9 (22) Второкъ. ⊕ Непорочное Зачатіе преск. Богород. — *Всенощне*. Служба вса на нынѣшній праздникъ помѣщена къ „Додаткѣ“ до рѣшень Льв. Собора и къ „Изборникѣ“ зъ р. 1901. — На Оутрени Еванг. Лвки зач. 4. — На Литургии Апост. Евр. зач. 320. Евангеліе Лвки зач. 3. (Во время оно: посланъ бысть:). — Задостойникъ празд. Причастіеъ „Чашѣ спасенія“. — Къ вечерѣ на Госп. воззв. стихирь празд. 3 и Скѣт. 3, Слава: И нынѣ: праздника. — Стиховній праздника.

14 (27) Недѣля 29. по Сош. и св. Праотецѣ. По празд. Зачатія. Гласъ д̄. — На Утрени по Б. Г. троп. воскр. 2, Слава: Праот. (гл. 11. грьднѣ), И нынѣ: празд. — По сѣдалн. воскр. полудней недѣльный, по упаковке гласа сѣдаленъ праотцевъ, проче воскресно. Евангеліе воскр. 3. — Канонъ Октоиха, праздника и Праотцевъ. Катакасія „Христосъ раждается“. По 3. пѣсни конд. и ѿкосъ празд. и упаковке праотцѣвъ, и сѣдал. празд; по 6. п. кондакъ и ѿкосъ праотцѣвъ; по 9. п. свѣтиленъ воскр. Слава: праотц. И нынѣ: праздника. — На Хвалитѣхъ стих. воскресній 4 и праотцѣвъ 4, Слава: праот. И нынѣ: Превлагословенна вси: по Отпѣстѣ стихира евангелска. — На Литургии тропарь воскресенъ, празд. и праотцѣвъ, Слава: конд. праотц. И нынѣ: праздника. Прокименъ Недѣли праотцѣвъ (и празд.), Апост. и Евангеліе Недѣли праотцѣвъ. Задостойникъ праздника. Причастіеъ „Хвалите“ и „Радуйтеся праведніи“.

16 (29) Второкъ. Отданіе празд. Зачатія П. Б.

20 (2 сѣчна). Свѣота предъ Рожд. Христовымъ. (Одъ нынѣ зачинае са Предпразд. Рождества Христа.). На Литургии Апостолъ и Евангеліе Свѣотк предъ Рожд. и радѣ.

21 (3) Недѣля 30. и передъ Рожд. Хр., Гласъ ё̄. — На Утрени по Б. Г. тропарь воскр. 2 разы, Слава: Отцѣвъ (Нед. передъ Рожд.), И нынѣ: предпразд. По кад. сѣдалній Октоиха, по кад. 17. Ангелскій соборъ: ектенія мала и сѣдаленъ Отцѣвъ; проче воскресне. Евангеліе воскр. ӣ. — Канонъ воскр. и предпразденства,

и Отцѣвъ, катавасіа „Хрїстось раждаетса:“ По 3. п. впакои Отцѣвъ; по 6. п. кондакъ и Ікосъ Отцѣмъ „Кеселса Бидлееме““. — Евктїленъ воскр. Слава: Отц. „Патрїарховъ избранїи: И нынѣ:“ „Агница нескверна““. — На Хвалитехъ стихиры воскр. 4 и Отцѣвъ 4, Слава: „Законныхъ оученїй:“ И нынѣ: Превлагословенна еси: По Отпѣсткѣ стихира евангелска. — На *Литургїи* троп. воскр., Отцѣвъ и предпразд. Слава: конд. Отцѣвъ, И нынѣ: предпразденства. Апостолъ и Евангалїе Недѣли предъ Рожд. и Нед. 30. а то: Ап. зач. 328 и зач. 258. Евангалїе Матѣ. зач. 1. и Лѣки зач. 91. — Причастенъ „Хвалите“ и Радѣйтесь праведнїи: — По полѣдни на Вечерни на Госп. воззв. стих. предпразд. 3, и мѣч. 3, Слава: И нынѣ: предпразд. — Стиховнїи предпразд.

24 (6) Среда. Навечерїе Рождества Хр. — По Оутрени *Часы царскїи. Литургїи св. Василїя В.* зъ Вечернею. Священникъ одѣтый во всѣ свѣц. ризы (фїолет. або багр.) зачинае „Благословенно царство“: и по „Прїидите поклонимса“ 3, ѡслономъ „Благослови душе моя“: по ектеїи великої заразъ „Господи воззвахъ“ и стихиры на 8 (полож. 25. Дек.); священникъ же водправлае Проскомїдію; на „Слава: И нынѣ: творить Крѣдъ съ Евангалїемъ. По „Евкте тихїй“ Прокименъ дна, Чтенїа и проч. такъ положено въ Трѣфолою“. По послѣднїмъ Чтенїю ектеїа мала съ Возгласомъ „Іко скатъ еси“: Скатый Боже: — Прокименъ, Апостолъ Евр. зач. 303, Евангалїе Лѣки зач. 5. — Задостойникъ „О тебѣ радѣетса“ „По Отпѣсткѣ спѣваемъ середъ церкви тропарь: Рождество твое: Слава: И нынѣ: Дѣва днесъ“:

25 (7. сѣч.) Четверкъ. ⊕ Рождество Хрїстоко. — По пѣвночи около 4. годины *Навечерїе велике зъ Литїєю*, и все неперемѣнно пѣсла Трѣфолою або Минен. (Глади такожь сказане выше къ Навечерїю на Богоявленїе). На *Утрени* Евангалїе Матѣ. зач. 2. и проч. такъ въ Трѣфолою. — *Литургїя Златоустава* (по ранѣ). Антифоны праздника. Крѣдное, тропарь праздника, Слава: И нынѣ: конд. праздника. — Єлицы во Хрїста крестїтєтса: Апост. къ Галат. зач. 209. Евангалїе Матѣ. зач. 3. — Задостойникъ и Причастенъ праздника. — По

полѣдни на *Вечерни* на Госп. воззв. стихиры праздника на 6, Слава: И нынѣ: праздника. Входъ. Прокимень великій „Кто Богъ:“ ектенія „Рцѣмъ вси“: (къ храмѣ Собора Литѣа, на котрѣй спѣвають съ тѣ стихиры, що на Рождество). — Стиховнй празд. положенй на Соборъ. По Нынѣк отпѣцаеши: троп. Іосифъ, Слава: И нынѣ: Рождество твое: Отпѣстъ великій.

Розрѣшене на мѣсо до самого накечеря св. Богоявленія.

26 (8) Пятница. ⊕ Соборъ пресв. Богород. — На *Утрени* все такъ писано въ Трѣфолою; по сѣдалныхъ заразъ ѡломъ „Помили мѧ Боже:“ и канонъ. (Къ храмѣ Собора повторяеся Полудей, Величаніе — и Евангеліе зъ вчорашого дня). — На *Литургіи* антифоны два першй праздника Рождества, а третій звычайный зъ припѣкомъ второго антифона праздника. (Такъ беремъ антифоны до самого отданія праздника). Тропарь „Рождество твое:“ и Іосифъ, Слава: конд. Іосифъ, И нынѣ: Соборъ „Прежде денницы“: Святый Боже: Апостолъ зач 306. Евангеліе Матѣ. зач. 4. Задостойникъ и Причастенъ праздника.

27 (9) Свѣота по Рожд. ⊕ Св. первомъ чен. Стефана, и по празд. Рождества. Служба все якъ оуказано на мѣстци въ Трѣфолою — На *Литургіи* тропарь праздника и Свѣтото, Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд. Прокимень Свѣоты по Рожд. и Свѣт. Апостолъ къ Тім. зач. 288. и зач. 17. Евангел. Матѣ. зач. 46 и зач. 87. Задостойникъ праздника. Причастенъ „Чашѣ спасенія:“ и „Во всю землю:“ — Къ *вечерѣ* „Блаженъ мѧжъ“. На Господи воззв. стихиры Октоуха 3, празд. 4 и Свѣт. (т. е. Недѣли по Рожд.) 3, Слава: Свѣтыхъ, И нынѣ: догматъ 5. гласа. Входъ. — Стиховнй Октоуха, Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. По Отче нашъ: троп. воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: Рождество твое:

28 (10) Недѣля по Рождествѣ Хр. и Нед. 31. по Сош. Гласъ 5. — На *Утрени* по Б. Г. тропарь воскр. 2 разы, Слава: Свѣтымъ (Недѣли по Рожд.), И нынѣ: празд., проче все воскресне. Евангеліе воскр. 2. — Канонъ Октоуха, празд. и Свѣтыхъ. Катавасія „Хрѣ-

стосѣ раждается“ : по 3, пѣсни конд. ѿкосѣ празд. и сѣ. дал. Свѣт. ; по 6. п. конд. и ѿкосѣ. Свѣт. На 9. п. „Честнѣйшю“. Свѣтленѣ воскр. Слава: Свѣт. И нынѣ: празд. На хвалитѣхъ стихиры Октоуха 4 и празд. 4 съ припѣвами празд. писаными на стиховн. вечерн, Слава: Свѣт. И нынѣ: Превлагословенна еси: по Славословію троп. воскресенѣ. По Отпустѣ стихира евангелска. — На *Литурги* антиф. першій два недѣльный, а 3 звычайный съ припѣвомъ 2. антиф. празд., тропарь воскресный, празд. и Свѣтыхъ (Недѣли по Рожд.), Слава: конд. Свѣт. И нынѣ: празд., Прокименѣ гласа и Свѣтыхъ, Престоль и Евангеліе Недѣли по Рождѣствѣ и Нед. 31. — Задостойникъ праздника. Причѣстенѣ „Хвалите“ и „Радуйтеся“ — Въ *вечер* на Госр. возв. стих. празд. 3 и Мученикамъ 3, Слава: И нынѣ праздникъ. Стиховнѣ праздникъ.

31 (31) Среда. Отданіе празд. Рождества X



# Новый лучь надѣѣ.

---

И зновъ зима подоспѣла,  
Зновъ мете снѣгами;  
Скаженѣе хуртовина  
Лѣсомъ и полями,  
Посумнѣла вся землянка  
И небосклонъ Божій,  
А Вкраину сдѣпенили  
Лютіи морозы.  
Зима змела, понищила  
Життя половину.  
Въ такую пору и рѣкъ старыи  
Лягъ у домовину,  
Наче слабодухъ, що каже :—  
Шкода капарити ! . . .  
И зновъ змѣна наступас,  
Бо свѣтъ мусить жити,  
Зновъ новыи рѣкъ народивъся,  
Новыи лучь надѣѣ.,

Що зима таки скòнчить ся  
ІІ весна надоспіє  
Згинуть тодѣ морозъ, снѣги  
И зима ледача  
А на поляхъ, въ огородахъ  
Розпòчне ся праця.

\* \* \*

Мы у праці жите бачимъ,  
А полекшу въ змѣнѣ,  
Що принесуть добро людямъ  
ІІ неньцѣ Украинѣ  
А намъ бѣднымъ чидѣтемъ,  
Киненымъ судьбою  
ІІ полшненымъ въ чужомъ краю,  
На чужому полю,  
Додасть силы и вòдвари  
Пòти на дорогу,  
Яка неньцѣ буде мила  
ІІ не противна Богу.

Чалый.



# Часть Литературно НАУКОВА.



## НАША МОВА И ПИСЬМО.

I.

### Вступне слѣвце.

Мова се одинъ зъ найдорозниихъ скарбѣвъ народныхъ, за помочею котрой высказуемо свои мысли, порозумѣвасмо съ другими и. т. д. Чоловѣкъ безъ мовы — вмерлець; такъ само народъ. Письмо зновъ се лишъ знаки, за помочию котрыхъ кладемо нашу мову на папѣрь.

Рѣдко у котрого народу мова має таке велике значѣне, якъ у Русинѣвъ. Ото, бачите, руску землю загарбали нашій сердечній сусѣды, народъ обдерли майже до остатнього, такъ що днесъ мусить втѣкати ажъ за море, але мовы — слова живого не



выдерли. Не выдерли, бо серце въ насъ руське. Завдяки тоїї мовѣ нашъ пригнобленийій народъ зачпнас думати о собѣ, хоть ту нашу мову въ имперіи російского царя выгнано и зъ церкви и зô школы и зъ паньскихъ домôвъ.—Заборонено на тоїї мовѣ въ Росіи щобудь научати або писати, але зъ 25 міліонôвъ руськихъ сердець еѣ не выкинено. Она жие. Зваживши се, кождый Русинъ повиненъ свою мову любити, шанувати, плекати, не цуратись нею и не калѣчити сѣ московщиною, польщиною, словацкщиною, мадярщиною або англійщиною. —Памятайте на пѣсоньку, яку написавъ Яковъ Головацкій, товаришь Маркіяна Шапкевича:

Мово рôдна, слово рôдне,  
Хто васъ забуває,  
Той у грудяхъ не серденько,  
Але камѣнь мае . . . . .

А що тичпть ся письма, то на нашôй Руси вежа вавилоньска. У Русинôвъ позаходилоь таке, що той — що не знає и буквы поставити — знає дуже добре, якъ писали св. Кирило и Methodій; котрый вже знає читати друковане, а свое имя надрапає польскимъ складомъ, ого! — вже до него безъ кія не приступай, такій мудрый. А якъ стане вамъ викладати за етимологію або фонетику, то заѣдуть ажъ на політику, а скôнчать на вѣрѣ. Мѣжь

Русинами завелась по́дъ тымъ взглядомъ така огида, що етимольогець пробивъ бы фонетикара, одень другого уважає за ворога а навѣтъ здрадника рускои справы. Єсть навѣтъ мѣжь Русинами гольтайска шайка людей, котрї нашои мовы не узнають, котрї нашъ народъ уважають прищѣпкою Москалѣвъ, котрї вѣчно воюють проти фонетики и обстають за етимольогією, котрою не пишуть, котрї боронять кирилицю, а не знають якъ писавъ св. Кирило. — Тою шайкою суть москвофулѣ и царславнї. — Они допровадили до того, що мертвї буквы мають у нихъ бѣльше значѣня, якъ живе слово, начебы свѣтъ стоявъ на буквахъ. А зъ того выходитъ велике лихо для нашего народу. Разъ, що они баламутять простыхъ людей, послугуючись брехнею, щобы чоловѣка перекабатити на свое копыто; — а по друге роблять роздорѣ и вѣдвертають увагу вѣдъ рѣчей некучихъ и важныхъ.

Погляньте на Галичину, а переконаєтесь. Те лихо вже закралось и мѣжь Американськихъ Русинѣвъ, якъ выходитъ зъ протоколу послѣднои конвенціи делегатѣвъ Р. Н. С., де примѣромъ надъ тымъ, чи „Свобода“ має друковатись фонетикою чи етимологією — або чи „Рускій Н. Союзъ“ має зватися по англійски „Little Russian“ чи тѣльки Russian, — страчено тѣлько часу, начебъ вѣдъ того залежавъ розвѣи „Союза“. Надъ фонетикою всякї людцѣ бѣльше кричали, якъ надъ тымъ, що касієрь

не предложивъ точного рахунку, або що хотѣвъ привласти собѣ спротивнѣскій грошѣ.

Тому, що наші люде частенько бесѣдують про тѣ рѣчи а неразъ и посваряють ся и то даремнѣсько тыхъ справъ не розумѣють. — А щобы ихъ порозумѣли и не дались баламутити москвофудлямъ и цареславнымъ, то подаємо про нашу мову и ипсьмо отсю росправу, яку подаємо пѣсля того, що було надруковане про се въ „Христіанскѣмъ календарі Місіонаря“ на 1902 рѣкъ въ старѣмъ краю.

## II.

### **Якѣ є мовы на свѣтѣ?**

Вже въ старѣмъ краю выйшовши на ярмарокъ до мѣста, здибавесь людеі, що инакше бесѣдували вѣдъ тебе — Русина: и поляка и жида и нѣмця и мадыра або волоха. А колпесь прибувъ въ Америку и высѣвъ зъ корабля (шифу), то певно ажъ за голову вхопивъ ся — такой тамъ той рѣжнои мовы. —

Заѣхавъ я — такъ оповѣдавъ менѣ оденъ чоловікъ — до самои Америкы, заѣхавъ ажъ до емигрантского дому, а звѣдтамъ выйшовши на мѣсто, заставъ такого народу геі на вѣдпустѣ. — Здвигъ я плечами таіи хочю дивити ся на те диво, та бо де тамъ тобѣ, чоловіче, дадутъ дивити ся, — женуть якъ тѣ попареніи оденъ напередъ другого. — Кажу вамъ — не ходять, а таки лѣтають, и чорні люде

ось такї гейі тойі компнаръ обмурзанні саджею, и якїсь червонаві, якъ отъ мѣдь, що зъ неѣ грошѣ, и якїсь жовтаві зъ довгою косою, а такї вамъ жовтаві якъ яра ипенчка. Страхъ, що тамъ всякого народа, а яке говорять, не розберешъ чоловіче, хочъ бысь вмправъ; а кождыйі по свому. —

И дѣйсно прибувши до якого небудь американського мѣста, що то до него заѣздить кораблѣ, то кождыйі зъ васъ чувъ тѣлько рѣжныхъ бесѣдъ, що щось подобного навѣтъ не пришлося нѣколи. Рѣжныхъ бесѣдъ страхъ богато на свѣтѣ.

Ученї дораховують ся, що рѣжныхъ мовъ на свѣтѣ буде зъ д е в я т ь с о т о к ь.

Якї е тї мовы, то анѣ тутъ мѣсяця анѣ потреби нема вычислѣти, а зрештою на що воно кому зъ насъ и здало бы ся знати; але децо таки не завадитъ. —

Отъ бачите всѣ тї мовы, якї с, можна подѣлити на т р и г р о м а д ы.

I. До першої громады можуть належати тї мовы, що мають слова о д н о с к л а д о в ѣ. То значить такъ, що у нихъ слова не мають по два, три и. т. д. склады, якъ у насъ а тѣлько по одному. Нпр. у насъ слово „ко-ле-со“ має три склады: „ко“ оденъ, „ле“ другїй, а „со“ третїй. Слово „вти-хоми-рп-ти“ має ажъ пять складѣвъ, а слова: „кѣнь, вѣль, песъ“ мають лишень по одному складови. Отъ такъ у нихъ всѣ слова мають тѣлько по одному складови. Таїі то ще, що у насъ я не скажу: я ви-

дѣвъ кòнь, але коня, не скажу я давъ воды кòнь, але коневи. У насъ слова вòдмѣняють ся, а у нихъ нѣ. У нихъ нпр. мѣсто називае ся „чені“ то мѣста и мѣсту, и мѣстомъ буде все — чені. Такими мовами говорять въ Хпнахъ, въ Спямѣ, въ Тибетѣ та на Гімалаяхъ. Они мають своє письмо, але таке, що кожде слово має свою окрему букву. Може часомъ вы бачили на пачкахъ зъ китаіскимъ чаємъ такі крисочки то сюда то туду — то хиньске (Чайнòвъ) письмо. Але вже пишуть деякі и буквами латиньскими.

Щобъ вы мали яке таке понятє о тихъ бесѣдахъ, то подаемо вамъ тутъ зъ Евангелія у св. Йоана гл. III. ст. 16. по хиньски, такъ якъ говорять въ самòй ихъ столицѣ въ Пекинѣ:

Shang-ti lien-ai shi ren, sheu chī tsiang tuh-seng  
Tsi ts'i kih t'amen, kiao fan sin T'a tih puh chī mieh-  
uang, pih teh iong-seng.

Правда, нѣ словечка зъ того не зрозумѣти, а всѣ слова односкладові, ино, шан, тсі, ті, ту, и. т. д.

II. До другої громады можна зачислити мовы, що мають вже слова многоскладові, але не мають такої вòдмѣны, якъ наша мова. Додає ся до слòвъ рòжні приростки, додатки и вже є вòдмѣна. Такъ якъ бы до нашого слова „кòнь“ додавъ додатки; до, при, на, за и казавъ; до кòнь, при кòнь, на кòнь за и. т. д. Такими мовами говорять въ Гіндостанѣ, на островахъ маляйскихъ въ

Австраліѣ, первѣснї мешканцѣ въ Америцѣ та Африцѣ. Не всѣ мають свое власне письмо. Деякі уживають латинскои азбуки.

Тої самъ стихъ зъ св. Письма по такому, якъ говорять Индіяны въ півночнõй Америцѣ коло рѣки Ніягари є такъ:

Iken ne Yehovah egh ne s'hakonoronghka  
n'ongwe, nene rodewendeghton nene raonháon rode-  
wedon rohháwak, nene onghka kiok teyakawegh-  
daghkon raonhage yaghten a-onghtonde, ok dengh-  
non aontehodiyendane ne eterna adonhéta.

III. До третьои громады належать мовы зъ такими и подòбными вòдмѣнами, якъ наша. Сю громаду дѣлять ученї на двѣ родини: 1) Родина индо-европейска и 2) Родина семїтска. До родини семїтскои належать мовы: арамейска, єврейска, арабска, етіопска, дальше мовы племенъ: Саго, Сомалѣ, та иншихъ. До родини индоевропейскои належать галузи въ Азїи: кавказка, іраньска та індіїска, а въ Европѣ найважнїїши три галузи: а) галузь языкòвъ славянськихъ, в) галузь языкòвъ германськихъ та г) галузь языкòвъ романськихъ.

До галузи языкòвъ славянськихъ належать слѣдуючі мовы:

1) Руско-українська (такожъ руска, малоруска).

2) Росїїска (такожъ звана руска, великоруска або московска).

3) Польска.

- 4) Ческа.
- 5) Сербо-хорвацка.
- 6) Болгарска.
- 7) Словенська.
- 8) Словацка.
- 9) Сербо-лужицка.

До галузи языкѡвъ германьскихъ належать мовы: 1) англійска, 2) нѣмецка, 3) шведска, 4) голяндска, 5) дуньска и 6) флямандска.

До галузи же романскои належать мовы: 1. италійска, 2. испаньска, 3. португальска, 4. французка, 5. румуньска.

### III.

#### Славянскій мовы.

Всѣхъ славянскихъ мовъ, вже разомъ зъ нашою рѡдною мовою, есть девять, якъ мы то повизше выписали. Про кожду славянську мову зъособна говорити не будемо, бо се забрало бы намъ багато мѣсця. Мы лишъ ширше розкажемо про нашу мову, однакожь щобы вы зрозумѣли те, якъ рѡзнять ся славянскій мовы мѣжь собою въ словѣ и писемѣ, то подаємо ту зъ св. Йоана стіхъ 16ый зъ главы третои:

#### 1. По руски:

Такъ бо полюбивъ Богъ свѣтъ, що Сына своего едиnorodного давъ, щобъ каждый вѣруючій въ Него не погибъ а мавъ жити вѣчне.

#### 2. По російски пише ся такъ:

Ибо такъ возлюбилъ Богъ мiръ, что отдалъ Сына своего едиnorodнаго, дабы всякiи вѣрующiи въ Него, не погибъ, но имѣлъ животъ вѣчный.

А читае ся такъ:

Ибо такъ вазлюбил Бог мiръ, што атдал Сина сво-  
его единароднаво, даби всякiи верующiи в Него  
не пагiб, но имел жiзнь вечную.

3. По польски:

Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna  
swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wie-  
rzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

4. По чesкому:

Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého je-  
dnorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, ne-  
zahynul, ale měl život věčný.

Читае ся такъ якъ написано, тoлько **z** зъ даш-  
комъ читае ся якъ наше **ж**, а **e** зъ дашкомъ читас  
ся якъ наше **е**. Такъ само и въ словацкомъ и въ  
словенскомъ и хорватскомъ.

5. По словацкому:

Nebo tak Bóh miloval svet, že Sina swého ged-  
norodného dal, aby každý, kto verí v ňeho, nezahi-  
núl: ale mal život večný.

6. По сербски:

Jer Bogу тако омилъe свијет та је и сина сво-  
јега јединороднога дао, да ни један који га вјерује  
не погине, него да има живот вјечни.

По хорватски:

Jer Bogу тако omilje svijet da je i sina svojega



јединороднога дао, да ни један који га вјерује не погине, него да има живот вјечни.

7. По словіньски:

Кајті тако је Бог лјубил свет, да је сина својега еднороднега дао, да кадорколи верује ва-њ, не погине, него да има вечно живљење.

8. По болгарски:

Защото Богъ толкозъ възлюби свѣтъ-тъ, що то даде Сына своего единороднаго, за да не погыне всякоіи коіто вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ. Ћ читае ся якъ е.

10. По сербско-лужицки, Вендски.

Pszetoż tak je Boh ton Sswjet lubował, so won sswojeho jeniczkeho narodzeneho Ssyna dał je, so bychu szitzu, kiż do njeho wjerja, shubeni nebyli, ale wjeczne žiwenje mjeli.

Веѣ мовы славяньскіѣ, хотъ пишуть ся рѣж-ными буквами и выговляють ся рѣжно, то все таки до себе дуже подѣбнїѣ и зближенїѣ, а се свѣдчить, що колись дуже давно була тѣлько одна мова славяньска, зъ котрой повстали веѣ нынѣшнїѣ мовы славяньскїѣ. Ба, вченїѣ — порѣвнуючи мовы славяньскїѣ зъ другими мовами германьскимими то романьскимими и иншим — доходятъ, що тїѣ язики мають щось спѣльного, и кажутъ, що ще давнѣйше и Славяне и Германцѣ и Романцѣ говорили одною мовою. Мы на пернїѣ слухъ не зауважаемо вже того, але поеднїчїѣ слова при добрѣѣ увазѣ такїѣ годнїѣ пѣзнати. Примѣромъ таке наше слово;

мати, матѣрь, по нѣмецки значить Mutter по италіянськи madre, по англійськи mother; примѣромъ наше слово батько, отецъ значить по нѣмецки Vater, по италійськи padre, по грецки пater, по англійськи father; або наше слово кòть по старославянськи котъ (читаі ко-то), по латинськи catus, по италійськи gatto, испанськи gato, по нѣмецки kater, katze, по французки chat, по англійськи cat. (чит. кет) и т.д.

Навѣть порòвнуючи языки европейскій зъ азійськими, доходятъ, що и они мають мѣжь собою щось спòльного. — Зъ того виходить, що хочъ мѣжь рòжними мовами така рòжнота, то всѣ тіи языки мають щось спòльного зъ собою, що колись дуже а дуже давно були однимъ языкомъ, що походять вòдъ одного спòльного языка.

## VI.

### Наша мова

Теперь придивѣмъ ся нашòи мовѣ.

Мы въ звычайнòй бесѣдѣ называемо нашу мову рускою, ученіи називають еѣ украѣньско-рускою або малорускою. Називають такъ тому, абы вòдрòзнити нашу руску мову вòдъ московскои, яку по ученому називають такожъ велико-рускою, та вòдъ бѣло-рускои. Називають же украѣньскою тому, що найбòльша частина нашихъ земель називае ся Украѣною.

## Кѣлько народу бесѣдує нашою україньскою рускою мовою ?

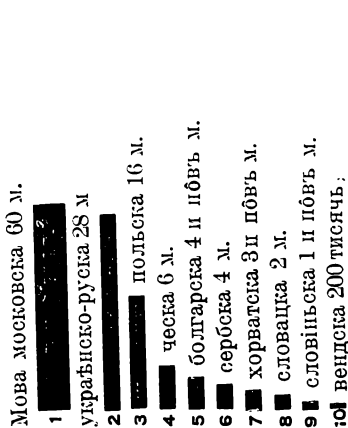
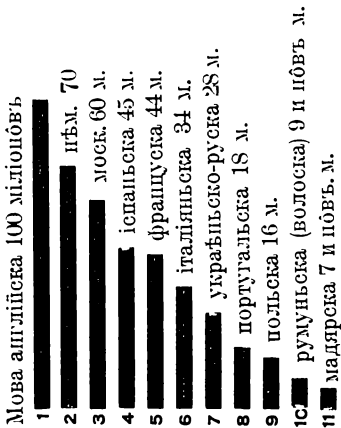
Сею нашою рускою, говорячи по ученому, україньско-рускою мовою бесѣдує до **триццять мільона** народу.

Небогато зъ тыхъ девять сотокъ мовъ, що є на свѣтѣ, може похвалити ся такъ великимъ числомъ бесѣдуючихъ. Порѣвнани же се число зъ иньши-ми, якї припадають на мовы народѣвъ европейскихъ, виходить, що наша **україньско-руска мова** є зъ огляду на число бесѣдуючихъ нею зъ ряду се-мою мѣжь европейскими мовами, мѣжь славянскими другою.

Образово то такъ виглядає:

### Мовы европейски

### Мовы славянски



### Що до краси яка є наша українсько-руська мова ?

Не кожда мова однаково красна. Одно говоришь, то такъ, якъ по грудѣ йти, выкручуи языкомъ, затискаи зубы, шши, або розтвори губу якъ тї ворота; а иншою, то словечко за словомъ такъ плине тї, якъ та водиця по тихоньку, здаєсь нѣ устѣ не потребуєшь разтворити, нѣ языкомъ не крутишь, нѣ не скаченъ якъ гаде, таї не змуцишь нѣ себе, нѣ другого, що слухає тебе. Слухаєшь однои то ажъ уха болять, тѣлько тамъ сикотѣня, гаркотѣня, гавканя, ковиканя: а иншои слухасшь, і не можєшь наслухати ся сѣ, такъ якось мпленько западає тобѣ до вуха та серця, що немовъ та пѣсонька соловеїкова у маю, немовъ вѣтрець тихїї тихесенькїї колпне до дрѣмки, такъ она тебе розважає, голубить.

Наша українсько-руська мова зъ огляду на красу належить до найкраснїхъ. Ученї языкъ · словы,(языкословы звать ся тї вченї, що заїмають ся наукою о повставаню звукѣвъ п слѣвъ та ихъ походженю.) — порѣвнуючи нашу украинсько-руську мову зъ мовами европейскими, признають нашої мовѣ мѣжь в сѣ м п е в р о п е й с к и м и м о · вами друге мѣсце зъ ряду що до мелодїиности та милозвучности (перше занимає італїаньска), мѣжь славянскими же що до краси взагалѣ мѣсце наїперше.

Отже нѣ одна мова въ Европѣ. кромѣ італїаньскои, не є така милозвучна, якъ наша украинь-

ско-руська. Нѣ нѣмецка, нѣ польска, нѣ московска (велико руска), нѣ волоска, нѣ мадярска, нѣ навѣтъ испаньска та французска не дорѣвнюють нашѣй.

И дѣйсно, самъ чоловѣкъ не потрѣбує бути и языкословомъ абы велухавши ся въ рѣзні бесѣды, заразъ не запримѣтивъ, що по нашому говорить ся якось такъ легенько, здаєсь устѣ не потрѣбуєшь отвирати, а нпр. по московски зачни отъ хочь бы ось те: „Лбо такъ Богъ вазлюбилъ мѣр“, то заразъ при тѣмъ „вазлюбилъ“ мусишь губу роззявити вѣдъ уха до уха, такъ само при „атдал“, „пагѣб“, коли тымчасомъ по нашому скажу легенько замѣсть „вазлюбилъ“ — полюбивъ, замѣсть „атдал“ — вѣддавъ, замѣсть „пагѣб“ — погѣбъ.

Кождѣй ѣ неученѣй признає, що по нашому якось лекше и мѣльше та красше плыне слово по словѣ ѣ полюбивъ и вѣддавъ и погѣбъ. У насъ навѣтъ нѣ однѣського слова нема, що зачинало бы ся вѣдъ „ваз“, або вѣдъ „ат“, або „паг“, и. т. д. Взагалѣ въ нашѣй мовѣ того „а“, при котрѣмъ губу треба отвирати вѣдъ уха до уха дуже маленько. Того „а“ зѣ славянскихъ языковъ наибѣльше мають Москалѣ; у нихъ навѣтъ кожде „о“, що не має наголосу вымовляє ся якъ „а“.

У насъ натомѣсть є дуже много тоненького і; при котрѣмъ маѣже не треба губы отворяти а тѣлько уста зложити. Якъ у московскѣй мовѣ повнѣсьенько того широкого „а“, що такъ, можна бы

сказати, поганить мову, такъ у насъ те тонке „і“, що надає милозвучности нашої україньсько-рускій мовѣ, навѣть въ такихъ разяхъ є, де єго не мають иньшій славянскій мовы. И такъ всюда, де є въ церковнѣмъ „ѣ“, то мы маємо „і“ або „ї“ (їі), а всѣ иншій Славяне мають „е“ або „іе“ або „іа.“ Каждый признає, що при „і“ меньше губу отворяю, якъ при „е“ або „а“, а заразомъ, що красне, млѣйше звучить слово вымовлене зъ „і“ якъ зъ „е“, або „а“. Нпр. возьмѣмъ зъ того стиха св. Письма, то тамъ є по церк.: **вѣчный**, моск.: вѣчнѣй — пишє ся — а читає ся вечнѣй, польск. **wieczny**, чєск. **вечні**, словац. **вечні**, сербс. **вечни**, хорв. **вечні**, словін. **вечно**, болгар. **вечен**, венд. **вечне**, а лишєнь наше укр. руск. **вічне**. Або церк. **мѣсто**, рос. **мѣсто** (читай: место) польск. **miasto**, и т. д. а у насъ **місто**.

Дальше у насъ коли „о“, або „е“ стане мѣжъ двома спѣвзвукми, то переходить для красшої вымовы такожь въ „і“, у иньшихъ Славянъ або лишє ся, або переходить въ „у“, „ѳ“. Нпр. наше **бѳбѣ**, якъ легенько вымовляє ся, а вже иньшій Славяни такъ легенько по своему не скажуть, бо одні кажуть **бобѣ**, а другі **бѳбѣ**, то вже труднѣйша вымова и не така мила для уха, якъ наша **бѳбѣ**. Такъ само наше **кѳнѣ**, якъ легко вымовляє ся а у иньшихъ Славянъ: **конѣ**, **кѳнѣ**, якъ твердо, наше **бѳрѣ** а у иньшихъ Славянъ **борѣ**, **бѳрѣ**; **волѣ**, **вѳлѣ**,

наше вѣль; польске *lód*, московске ледъ (читае ся льодъ) наше лѣдъ и т. д.

Чи не лекша и мильша наша вымова?

Наша мова е ще тымъ милозвучнѣйша, якъ иньшій славянскій, що у насъ нѣколи въ однѣмъ складѣ не сходить ся по три спѣвзвукы, а е лишень що наибѣльше два, а дуже часто оденъ спѣвзвукъ зъ самозвукомъ. Возьмѣмъ нпр. таке ческе слово — *prst* (палець), або *srb*: якъ-же то треба языкомъ крутити, абы его вымовити; возьмѣмъ польске нпр. *chrząszcz*, *trzcina*, *wrzeciono*: якъ тутъ при вымовѣ губою треба робити. Въ нашѣй мовѣ того нема нпр. тѣ самі слова, якъ далеко лекше вымовитъ ся: палець, Сербъ, хрущъ, тростина, веретено.

У насъ для лекшої та красної вымовы е ще такъ званый **повноголосъ**, чого въ иньшыхъ славянськихъ мовахъ нема. Нпр. ческе *břeh*, польске *brzeg*, у насъ повнымъ голосомъ каже ся — берѣгъ, ческе *hlas*, польске *głos*, а наше повно — голосъ; *hlava*, *głowa* и т. д.

И ще много знамень красоты нашѣй мовы да-ло бы ся привести, та годѣ все выписувати. Але вже и зъ того видно, що наша мова украѣньско-руська мова е зѣ всехъ славянськихъ найкрасша.

**Чи наша украѣньско-руська мова е богата?**

Мовы е убогій та богатій. Убога е та, що має маленько слѣвъ, що не має навѣтъ тѣлько слѣвъ,

абы назвати по своему кожду рѣчь. Отъ нпр. возъмѣмъ мсву волоску (румуньску) то тамъ на найзвычайнѣйшій рѣчи нема часто своего слова. На таку звычайну рѣчь, якъ гнѳій, нема слова, а зробили зъ нашего гнѳій, гуноюль, гнѳти — а гуноя; голубъ у нихъ — холуб-уль; наше добытокъ у нихъ — добыток-уль; наше позволити у нихъ — позволи; пивниця, а у нихъ — пивницъ и т. д.

Такъ щось подѳбного е ѳ у Мадярѳвъ. И у нихъ повнѣсько славянскихъ слѳвъ, бо своихъ не мають. Є таки убогѳ мовы, що мають не бѳльше якъ кѳлька тысячокъ слѳвъ.

**Наша украѳньско-руска мова не потребує подѳ симъ взглядомъ встыдати ся, бо не тѳлько що має на кожду рѣчь свои власнѳ слова, але належить до найбогатшихъ мовъ.**

Въ словарѳ (въ книгѳцѳ, де е списанѳ слова) покойного євгена Желехѳвского\*) е списаныхъ щось на шѳстьдесятъ сѳмъ тысячъ слѳвъ. Не маленько се, але то ще не всѳ слова, якѳ е у насъ — то дуже маленько зъ того богатства, яке наша украѳньско-руска мова посѳдає.

\*) С тушно, що у тѳмъ словарѳ не списанѳ ще всѳ слова, бо нашу мову зачинають доперва дослѳджувати. Осъ ученѳй Ивагъ Верхратсѳй, котрый кѳльканайцяте лѳть розслѳджувавъ говоры (бесѳды) Угорскихъ Русинѳвъ, выдавъ теперь у Львовѳ 2 великѳ книжки зѳ словаремъ про бесѳды Угорскихъ Русинѳвъ. А якъ богато тыхъ пѳвыхъ слѳвъ и яка ихъ краса! Якъ бы нашѳ ам. мадяроны вѳдъ «Ам. Рус. Вѳстника» и «*Slovenski American*» собѳ прочитали, то не мучили-бъ простѳй парѳдѳ татарщиною та глупою словячиною. (Пр. укл.)



Богатою є ще й тая мова, що кромѣ богацтва слѡвъ має богацтво въ формахъ то є богацтво въ способахъ змѣны та вѡдмѣны слѡвъ. Отъ нпр. возьмѣмъ таке слово великій — кѡлько зъ него рѡжныхъ змѣнъ въ нашѡй мовѣ. Великій, велечезный, величенный, невеличкій, велпченькій, великій, величней, величѡсть, величь, велпчавый, величавѡсть, величайко, велпчайный, величати; величе, величество, величина, величій, величнѡсть, дальше великанъ, великанскій, и т. д. Въ московскѡмъ нпр. на те всьо є лишь кѡлька слѡвъ а въ польскѡмъ — два: *wielki i wielkość*.

Або така форма, якъ: Менѣ повеселѣшало на серци. Не знайдешь єѣ въ иншѡй мовѣ; нѣ по нѣмецки, нѣ по польски, пѣ по московски не скажемъ того однимъ словомъ, треба хочь два: *mniej zgrobiło się weselej*. Такъ само слова стрѣмголовъ, наввыпередки, навздогѡнъ; далѣ нпр. по́темно, *trochę ciemno*, поперерозколювати и т. п. у насъ одно слово, а въ иньнихъ мовахъ треба й кѡлька, щобъ те само выразити. То такожъ богацтво.

Або слова здрѡбнѣлї, такихъ нѣгде не знаїдєся: Нпр. малый, маленькій, малененькій, малюненькій, малюсенькій, манюсенькій, малѣській, малѣсенькій, малѣненькій, маленечкій, маленесенькій, маленюсенькій, мацѣнькій, мацѣцькій, мацюпській, мацюсенькій, мацюненькій, мацюнесенькій, мацюнесесенькій, мацюненѣчкій, ма-

цю песенчкій и т. д. Далъ нпр. робитоньки, спатоньки, заразѣсѣнько, всюдѣсенько, и т. д. Того не знайде ся въ якôй иньшôй мовѣ, а то саме такожь належить до богацтва нашої мовы.

Кôлько ту рôжныхъ формъ!

Отъ и сймъ богата наша україньско-руська мова.

\* \* \*

Та на щожь отъ її написане те про красу нашої україньско-русской мовы?

На що? На те насамперѣдъ, абы кождый зъ насъ знавъ, якимъ великимъ добромъ насъ Богъ надѣливъ. Бо то чоловѣкъ говоритъ таіі говорить, не богато, а лѣпше сказавши, нѣчо не розважаючи, якъ говорить та яка его мова. Не розважає, а то розважати треба, бо її мова — то таланъ, якій Господь давъ кождому поодинокому народови. Таланъ — кажемо, якій не годить ся законати, якъ тоіі чоловѣкъ, про котрого нашъ Господь Ісусъ Христось розказує въ притчѣ о таланахъ.

Їі наша україньско-руська мова, то такожь таланъ даный нашому рускому народови вôдъ Бога — а таланъ великій. Якъ въ тоіі притчѣ розповѣдає Ісусъ Христось, що царь давъ одному слузѣ десять таланôвъ, а другому пять, а третьому одень, такъ безъ омилки, безпечно мусимо признати що нашому україньско-рускому народови давъ Богъ въ нашої мовѣ не одень, не пять а цѣлыхъ десять таланôвъ; давъ бôльше якъ другимъ народамъ.

Давъ — а на що? Абы закопати, якъ той слуга, котрого Ісусъ Христосъ называе рабомъ лукавымъ? Закопати? Вѣдцурати ся? Высмѣяти?

О, рабы лукавѣ, рабы!

Знаете, що каже Ісусъ Христосъ дальше въ той притчѣ про того раба лукавого, що закопавъ таланъ?

Каже: „Вѣзмѣть же вѣдъ него таланъ, та дайте тому, що має десять талантѣвъ. И выкиньте раба нѣкчемного у темряву надвѣрню: тамъ буде плачь и скреготане зубѣвъ.“

Тѣма кромѣшна рабамъ, що запропастили бы свою мову, еѣ вѣдцурали ся, зъ нею насмѣхали ся. Тѣма рабамъ здрадникамъ, нехтувателямъ, проданцямъ, вѣдступникамъ, перекѣнчыкамъ, рабамъ лукавымъ!

Отже не закопати — а доробляти ся.

Мова наша то таланъ даный нашому народови вѣдъ Бога, а даный каждому зъ насъ, що належить до того народу по вѣтцев-неньцѣ, даный намъ — мы каждый з окрема вѣдповѣмо за него не то передъ людьми, але передъ своимъ Судією, своимъ Господомъ Ісусомъ Христомъ, що мы — каждый зъ окрема, зъ нимъ зробивъ?

Може закопавъ — сказавъ, що его мова не е тѣя, якои учила его ненечка, якою и вѣнъ самъ першій слова вымовивъ. . .

Горе тобѣ, рабе лукавый! Вѣдновѣшь передъ Христомъ.

А може, може тобѣ, рабе лукавый, запахла мова яка иньша, московска, волоска, словацка, малярска, польска, и ты, рабе лукавый, ставъ своєю рѣдною помѣтувати, насмѣвати ся надъ нею, прозывать еѣ хамскою, хахольскою, пастушою — ты, рабе негодный, подлый, безъ чола, горе тобѣ, сто разъ больше горе, якъ тому, що таланъ своій закопавъ! Вѣнъ закопавъ, а не зогидивъ его, а ты, огидо, высмѣваючи нашу мову, перекручуючи еѣ, робишь, якъ та птиця огидна, нехлюїна. Горе тобѣ рабе!

А може, може ты навѣтъ за грѣшь подкупчїи не то що самъ закопавъ таланъ своєї мовы, а ще другихъ въ сю пропасть тягнешь. . . Тягнешь, баламутишь, словомъ, иньсьмомъ? Рабе лукавый, запродаче, горе тобѣ!

Ты смѣешь, несоромишь ся, роззявити иньсокъ та говорити, що мова твоего народу и московского — то одно и те саме, коли ты самъ тому не вѣришь! Рабе, запродаче, Юда жадный гроша продавъ Христа, а ты продаешь таланъ своего народу, его мову. . . Юда повѣсивъ ся, а тебе Юдо, зраднику, що чекае? Свои справедливо погорджують тобою, а чужїи смѣють ся зъ тебе!

А може ты не за грѣшь, а зѣ страху передъ якимъ тамъ недоукомъ, безбожникомъ, незнаючимъ любви христїаньской чоловѣкомъ, може для примхѣвъ, повстыдавъ ся своєю рѣдною мовою, вѣдрѣкъ ся и своихъ дѣтей учишь чужоп, коврзаешь въ

дома тою, яку тобѣ накинено? Рабе лукавий! Ты знаешь, чимъ той лукавий рабъ въ притчи выкручувавъ ся? Казавъ, що боявъ ся, и закопавъ таланъ. Ты такій самъ, рабъ лукавий, боягузь. Ты не маєшь вѣдваци постояти за свою мову, ты еѣ закопаешь? А де вѣдваци, де мужество, хоробрѣсть христїянська, де кровь батькѣвъ нашихъ! Боягузе, и тобѣ тѣму кромѣшну судитъ Христось!

\*

Знаєте теенерь, на що мы написали про красу нашої мовы? На те, абысьмо знали, якъ великій таланъ маємо въ нашої мовѣ; абысьмо знали, що тымъ таланомъ маємо орудувати а не его закопувати. Намъ не вѣльно нашої мовы встыдати ся, нею погорджувати, зъ нею смѣяти ся, еѣ перекручувати, огидити на чужій ладъ, инше ставити якъ яку небудь иншу чужу, а ще бѣльше намъ не вѣльно еѣ вѣдрѣкати ся, анѣ приїмати яку небудь иншу за свою. чи волоску, чи словацку, чи мадыреку, чи польску, чи московску, чи англїцку. Дальше, намъ не вѣльно тримати такихъ кнпжокъ и газетъ, якї нашу мову высмѣвають, або прозывають, або пишуть нѣбы по руски, але слова перекручують на ладъ московскїи, або вмовляють въ насъ, що наша мова то одно, що московска.

Намъ не вѣльно того, а не вѣльно не для чого иншого, а тѣлько для того одного, що намъ нашу мову давъ Богъ, а давъ на те, щобъ мы нею ору-

дували, щобъ мы єѣ берегли, стерегли, боронили єѣ, розвивали, учили нею говорити своихъ дѣтей.

То нашъ обовязокъ не людьми, а самымъ Богомъ намъ вложеный. А якъ Богомъ, то того обовязку не можна самохотъ безгрѣшно зречи ся, скинути ся; навпаки, мы всѣма силами маємо за про неї дбати.

Намъ того обовязку не може, не смѣє нѣхто въ цѣломъ свѣтѣ заперечити, бо то обовязокъ Богомъ намъ вложеный. А хтобъ намъ перечивъ, повстримувавъ насъ въ томъ обовязку, у такого нема любви християнскої, тої Господу Богу винень рахунокъ, а мы маємо святой обовязокъ передъ такимъ боронити ся. Отъ примѣромъ коли християньскій російскій рядъ поступивъ р. 1876. по поганьски, коли для 25 миліонѣвъ Русинѣвъ въ своѣй имперіи заказавъ друковати по руски, то нашимъ святымъ обовязкомъ єсть не узнавати того дикого розпоряженя и выступати въ оборонѣ нашої мовы, хоть-бы навѣтъ всеросійска имперія мала трѣснути.

При томъ ще одно треба зятимити. На нашої рускої землицѣ жиють разомъ зъ нами народы иншої мовы. Жиють Поляки въ Галичинѣ, Мадяры и Словаки на Угорщинѣ, Волохы—Румуны по Буковинѣ, — а Москалѣ, Поляки, Татары, Греки и инші народы на Українѣ. Тожъ якъ насъ Богъ

обдаривъ таланомъ — нашою чудесною мовою, такъ само ихъ мовы походять вѣдъ того самого Бога, отже чуже шануймо, але свое любѣмъ, своимъ дорожѣмъ, своего нарушити не даймо!

### **Наше письмо та иньшій славянскій.**

Письмо, азбуку, якои уживаемо въ нашихъ печатаныхъ книжкахъ, называемо **гражданкою** для вѣдрѣженя вѣдъ **письма**, якого уживаемо въ церковныхъ книгахъ а яке называемо **кириллицею**, або по просту **письмомъ церковнымъ**.

Спершу печатано такъ у насъ Русинѣвъ, якъ и у иньшихъ Славянъ, то є Москалѣвъ, Болгаръ, та Сербѣвъ, всѣ книжки: и церковнїи и свѣтскїи лишень кириллицею, уживаючи однихъ и тыхъ самыхъ буквъ.

Таїи нѣчо дивного, що мы Русины и Москалѣ и Сербы и Болгары уживали спершу однои и тои самои азбуки у своихъ письмахъ. Мы всѣ предцѣднѣ списували свои мудрости мовою церковною, домѣшнуючи тѣлько деякїи свои народнїи слова. А якъ такъ — то тодѣ нѣ пнѣшон, нѣ окремои для каждого народа азбуки не було треба.

Колїи-жь въ XVIII. столѣтїю (т. є. тому бѣльше 100 лѣтъ) и Москалѣ и Русины и Сербы и Болгары зачали вже свои свѣтскїи книжки писати по рѣдному, по такому якъ ихъ народъ говоритъ, тодѣ сама потреба прпмусила думати и надъ иньшою та окремою вѣдъ церковнои азбукою.

И дѣйсно, придумали ось сю, яку называемо гражданкою, що значить, азбука свѣтска до письма свѣтского.

Се свѣтске письмо, гражданка, не лишень тымъ рожнить ся вѣдъ кирилицѣ, що е округлава та рѣвна, а кирилиця остра та покручена, але ще и тымъ рожнить ся, що богато буквѣ якѣ е въ кирилицѣ, въ гражданцѣ пропущено.

На що? Для нѣчого, иншого тѣлько для того, що въ церковнои мовѣ и письмѣ тыхъ буквѣ було потреба, а въ мовѣ народнои та письмѣ не треба.

А що зновъ мовы народни и наша україньско-руська и московска и сербска и болгарска, е цѣлкомъ собѣ инши, то вышло зъ того далѣ, що зъ азбуки церковнои инши буквы пропустили Москалѣ, инши Сербы, инши Болгары а ще инши мы Русны.

Зъ того кѣнець кѣнцемъ вышло такѣ, що и мы и Москалѣ и Сербы и Болгары маемо теперь свою власну, окрему, иншу азбуку, хочъ колѣсь спершу вѣдъ бѣды уживалѣсьмо однои церковнои.

Е письмо и азбука україньско-руська, е московска, е сербска, е болгарска — а кожда инша.

И зовѣмъ мудро та справедливо!

Маемо свою окрему мову, то повиннѣсьмо мати и свою окрему азбуку въ письмѣ, щобы нашѣи мовѣ вѣдповѣдала. Е чоловѣкъ, то повиненъ мати свою одежину; е мова, то повинна мати своѣ.





въ нашихъ давныхъ книгахъ церковныхъ стоитъ: **вѣлкъ** або **влькъ**, — ну зломи языкъ, а не перечитаешь, а оно читало ся щось такъ якъ: волкъ або vloko (наше вовкъ). Такъ само стоитъ въ старыхъ книгахъ **дѣнь**, а читае ся щось якъ **дені** (день). Не дармо отже вымисливъ св. Кирило и **ѣ** и **ь**, то не були толькo твердїи чи мягкїи значки, а були таки звуки, якїи выговляли ся.

Дальше въ славянскихъ с буквы число: 36, 37, 38 и 39, зъ котрыхъ 3 навѣтъ въ теперѣшныхъ та **к**ныхъ книгахъ не знайдешь, а они такожъ що е обряду римского, але всь свои богослуженя водправляютъ въ языкѣ славянскомъ. Новѣйши дослѣды деякихъ росїйскихъ ученыхъ доказуютъ, що кирилицѣ не уложивъ св. Кирило и навѣтъ нею не писавъ, бо сѣ уложено познѣйше, а св. Кирило уживавъ глаголицю яку вже заставъ.

Такъ азбука глагольска якъ и кирилска уложена на основѣ грецкого письма. Глагольска на основѣ письма, якого уживали въ Греціи въ VI. вѣцѣ т. е. надъ 600 лѣтъ по рождествѣ Христа, а кирилска уложена на основѣ грецкои большои азбуки зъ IX. вѣку. А що въ грецкомъ письмѣ нема толькo буквъ, якъ въ славянскомъ треба було, то въ азбуцѣ славянскоїи е ще такїи буквы, якихъ въ грецкомъ нема.

Тутъ подаемо за порядкомъ всѣ славянскїи буквы кирилскїи, а подѣ ними грецкїи, зъ якихъ славянскїи повстали:

письмо. Якъ по одежинѣ розрôжняемо вже на першій поглядъ чоловѣка вôдъ чоловѣка, такъ по письмѣ вже на самъ видъ розрôжнити можна мову вôдъ мовы.

Придивѣмъ ся по трохи тымъ рôжnymъ азбукамъ, а насампередъ церковной, вôдъ якої пôшла й руска и московска и сербска и болгарска.

### **Азбука та письмо славянське, церковне, кирилиця.**

Учені повѣдають, що въ давнину Славяни не мали нѣякого письма. Ажъ коли славянське слово такъ написати, якъ оно вымавляло ся. Примѣромъ возьмѣмъ буквы осьму и девяту, що звать ся: зело, земля. Мы тѣ буквы днесъ въ церковныхъ книгахъ однаково читаемо и гадали бисьмо собѣ, що св. Кирило ино такъ собѣ для забавки владивъ два „з“, — а то нѣ. Зело то е 8-ма буква читало ся тогдѣ якъ наше „дз“, отже дзело, а земля т. е. 9-та буква якъ „з“. Або пишемо два „и“ и „ы“ (буквы 11. и 31.) а вымовляемо однаково, а за св. Кирила инакше одно вôдъ другого вымовляло ся. У насъ і, и, ѣ, (буквы 10, 11 и 34) вымовляють ся рôвно якъ „і“, а за св. Кирила кожде инакше вымовляло ся, тому с три буквы а не одна.

Дальше за св. Кирила ъ и ѣ (буквы 30, 32) вымовляли ся: ъ щось такъ подôбне якъ о або п а, а ѣ вымовлялось якъ е або і. Такъ примѣромъ ще

въ нашихъ давныхъ книгахъ церковныхъ стоять: **вълкъ** або **влъкъ**, — ну зломи языкъ, а не перечитаешъ, а оно читало ся щось такъ якъ: волкъ або vloko (наше вовкъ). Такъ само стоять въ старыхъ книгахъ **дънь**, а читае ся щось якъ **дені** (день). Не дармо отже вымисливъ св. Кирило и **ѣ** и **ь**, то не були только твердіи чи мягкіи значки, а були таки звуки, якіи выговляли ся.

Дальше въ славянскихъ е буквы число: 36, 37, 38 и 39, зъ котрыхъ 3 навѣтъ въ теперѣшнихъ церковныхъ книгахъ не знайдешъ, а они такожъ кирилскіи и е въ старыхъ книгахъ, и читали ся, якъ польскіи: е, је, а, ја. Познѣйше вже забуто, якъ тіи буквы выговляли ся, отже на ихъ мѣсце всаджено иншіи. — Значить ся, якъ выговляли, такъ писали.

Зъ того выходитъ важна наука:

1) Що коли св. Кирило чи хто тамъ иншіи, укладаючи славянску азбуку, вымисливъ 45 буквъ, то тіи всѣ буквы були тогдѣ потрібніи, щобы кожде слово написати такъ, якъ его выговляло ся.

2) Що нѣ одна буква не стояла такъ собѣ дармо, якъ простійи знакъ безъ вымовы, а всѣ выговляли ся; навѣтъ **ѣ** и **ь** не були знаками, але буквами зъ выговою якъ **о** и **і**.

3) Що кожда буква выговляла ся инакше вѣдъ другои, що не було нѣ навѣтъ двохъ буквъ,

абы однаково вимовляли ся, отже и и ы та і, и, ѣ, вимовляли ся не такъ, якъ у насъ однаково, але инакше.

4) Що зчасомъ, коли зачали слова вже не такъ вимовляти, якъ за св. Кирила, а инакше, то іі зачали инакше писати, и для того деякі буквы заступали другими, а деякі зовсѣмъ выкидали.

5) Зъ того же всего выходитъ ще одна замѣтка: **Що и св. Кирило и его ученики и ихъ наслѣдники та наши батьки такъ все писали, якъ слова вимовляли, и такихъ буквъ уживали, якъ були потрібни до выраженя той вимовы, а не иньшихъ.** Говорили за св. Кирила руко-ја, то писали такъ, говорили познѣйше руко-ју, то писали рукою, а не инакше; були имъ які буквы потрібні, то ихъ уживали, а нѣ — то нѣ.

Переїдѣмъ до писемъ азбукъ теперѣшнихъ мовъ славянськихъ.

## **Письмо и азбука у Москалѣвъ, Сербѣвъ та Болгарь.**

Колн въ XVIII. столѣтїю мы Русины и Москалѣ и Сербы а вѣдтакъ Болгары зачали свои свѣтскіи книги списувати въ народнѣи мовѣ, то заразъ выїшла труднѣсть, якъ писати, якихъ буквъ уживати.

Одні казали, що треба таки такъ писати, якъ є въ книгахъ церковныхъ, не треба опускаати жадныхъ буквъ кирилськихъ, а книжки печатати кирилицею. Якъ то кажуть: До чого хто навикъ, за

тымъ тягне. Другі зновъ сказали зовсѣмъ розумно: Якъ мы пишемо по своему, по народному, то мусимо писати такъ, якъ того вимагає наша вимова, мусимо мати свою азбуку, своє письмо бодай трохи иньше вѣдъ кирильського.

А зъ того зновъ вийшла така закрутанина, що рѣжнї рѣжно писали; однї такъ, другі инакше. И у Москалѣвъ те було и Сербѣвъ и Болгарь. И сварили ся такъ само за азбуку, якъ ще теперъ у насъ деякі немудрї сварять ся.

Сварили ся у Москалѣвъ, и коли однї нпр. писали зъ церковна — житіє, другі мудрѣйші казали їи писали, якъ належить по московски писати — житьѣ, бо такъ народъ говорить. Коли однї писали нпр. жировый, другі писали жировой, такъ, якъ народъ говорить, однї — носити, другі носить, такъ якъ говорять и т. д. Ажъ вкѣнци вытворили собѣ таке письмо, яке теперъ мають. При тѣмъ пропустили зъ кирилицѣ сї буквы: 8, 22, 33, 35, 40, 41, 42, 43 та 37, 38 и 38; зъ 36. зробили **я**, додали двѣ новї **э** и **ё**, якихъ въ кирилицѣ нема. А такожъ зачали печатати книжки не кирицею, а гражданкою. Въ найновѣйшихъ же часахъ зачали опускати въ письмѣ **ъ**, бо у нихъ оно, такъ якъ їи у насъ, не вимовляє ся, а теперъ радять ще надъ тымъ, абы завести ще иньше письмо, де бы мали выкинути **ѣ** и **ы**.

Така сварка о азбуку була и у Сербѣвъ. Спершу у нихъ писали однї кирицею а другі граж-

данкою, ажъ вкѣнци перемогли тї, що казали: Сербы мусять мати свою азбуку и своє письмо. Завели у себе гражданку, выкинули кирильскї буквы тї: 8, 10, 12, 22, 30, 31, 33, 34, 36, 35, 40, 41, 42, 43, 44, 45, та буквы пѣдъ 37, 38 и 39, а додали двѣ ѣ=дж та ј. И вже всѣ такъ пишуть, якъ маєте на стр. 11. по сербски.

Щось подѣбне було и у Болгарь. А теперь вже пишуть такъ, якъ народъ говорить; мають свою гражданку, пропустили богато буквъ кирильскихъ а при тѣмъ затримали 38, якого нѣ мы, нѣ Сербы, нѣ Москалѣ не мають.

### **Наше україньско-руске письмо тай азбука.**

У насъ сварка надъ азбукою та письмомъ ще зовсѣмъ не скѣнчена. Якъ въ тамтыхъ Славянъ були, такъ и у насъ є одні и другї мудрцѣ. Одні, що кажуть: Наїі буде, вже будемо писати нѣбы такъ, якъ народъ говорить, але хочемо писати по старосвѣтски, такъ якъ є въ книгахъ церковныхъ; а другї зновъ вѣдновѣдають: Люди добрі, мы кирилицю шануємо, мы въ книгахъ церковныхъ готовї писати не тѣлько такъ, якъ є теперь, але навѣтъ и такъ, якъ було за св. Кирила, але що до нашої рускої мовы письмо церковне не надає ся, то мы мусямо мати, такъ само якъ другї Славяне, свою азбуку и своє письмо.

Ось и непорозумѣне нѣбы то одныхъ, що себе прозвали етимольогами, зъ другими, якихъ называють фонетиками.

Фонетикъ пытає етимольога: Якъ ты напишешъ нпр, „рѣкъ“, коли въ церковномъ е рѣкъ? Якъ? — перепытує етимольога — я дамъ надъ **о** дашокъ и буде вже не **о** а **і** отже рѣкъ. А „мідъ“ якъ? мѣдъ — каже етимольога. И т. д.

И коли етимольога пише нпр. рѣкъ, мѣдъ, бѣда, нашѣ, добріи, то фонетикъ каже дальше, на що клопоту на здорову голову, но що я маю мати на гадцѣ ажъ пятеро **о**, **ѣ**, **ѣ**, **і**, **і**, по що тамъ маю дитинѣ голову лоточити, коли **і** рѣдко котрый старый знає, де котре зъ тыхъ пять **і** писати, бо кожде зъ тыхъ пятеро **і** однаково вымовляє ся; и пише по просту такъ, якъ говоримо: рѣкъ, мідъ, бѣда, нашѣ, добріи.

Коли дальше етимольога каже: Намъ треба писати нпр. рыба, черезъ **ы** а сила черезъ **и**, фонетикъ вѣдповѣдає: На що я маю писати разъ **и** а разъ **ы**, коли **и** тутъ **и** тутъ я вымовляю **и**, тожь пишу лише **и** и буде — рыба, сила. Зрештою — каже дальше фонетикъ — звѣдки я маю знати, де пише ся **ы** а де **и**. На то каже етимольога: Зъ церковного. А якъ дитина ще не вмѣє церковного, справедливо пытає фонетикъ, то що? То — каже етимольога — зъ польского може знати. А коли фонетикъ тымъ обуреный вѣдповѣдає: Що менѣ за неволя знати польске. То я впередъ буду



учити ся ажъ польского, абы писати по руски . . . чи що? Тодѣ етимольогъ вѣдповѣдає — нѣчо не вѣдповѣдає. Осъ доішовъ-ссь.

Коли фонетикъ каже: На що я маю писати на кѣнци слѣвъ тое ѣ, коли я его невымовляю, то етимольогъ вѣдповѣдає, що то наше тысячолѣтне достояніє, що то зъ кирилицѣ не вѣльно опустити нѣ одной буквы. А коли на се фонетикъ здвигаючи раменами смѣє ся зъ эго дурноты, и каже ему, що навѣтъ въ церковныхъ вже поопускано деякі буквы, а иншиі Славяне поопускали ще бѣльше, то етимольогъ зновъ не знає, куды зъ того выіти.

На томъ вся сварка: на і, на ы та на ѣ. Етимольогъ каже: Я пишу і, ѣ, ѣ, ѣ, ѣ, а фонетикъ каже: а я всюды за тыхъ пять одно і. Етимольогъ каже: Я пишу и и ы, а фонетикъ каже: Я тѣлько и. Етимольогъ каже: Я пишу ѣ, а фонетикъ каже: Та на що того ѣ, коли сто и такъ нѣхто не перечтас. Таке то.

Щобы положити тому якій конецъ, зѣбрали ся були нашій учені у Львовѣ на раду, абы вже разъ постановити одно писъмо, якимъ бы всѣ писали, а не кождый на свою руку. И коли такъ зѣбрали ся, постановили, абы такимъ писъмомъ писати, якого теперь уживають въ школахъ, нѣбы то безъ тыхъ ѣ та ы. А чому тымъ, а не тымъ, що его блудно называють етимольогією, то тому, що насампередъ нашій найпершій писателѣ такъ писали вѣдъ самого початку, ино зачали по чисто народ-

ному писати, якъ: Маркіянъ Шашкевичъ, Юрій Федьковичъ, Тарасъ Шевченко п другіі, дальше, що не тѣлько найпершій нашій писателѣ, але й дальшій всѣ майже все такъ писали п теперь пишуть; дальше, що вся Україна за кордономъ иншого письма не знае; дальше, що такой хочъ куды кажѣмъ, то дитина нѣколи не навчить ся правильно нѣбы то по етимольогічному писати, бо рѣдко котрый й старый знае, якъ добре та правильно писати; дальше, п то може найважнѣйше, що коли напишу нѣбы по етимольогічному, то нѣ другій Славянинъ, нѣ самъ Русинъ не читае того такъ, якъ повинно бы ся по руски вимовляти. Нпр. по етимольогічному пишу — **рускій**, а тымчасомъ нѣхто такъ не говорить, якъ е написано, йно каже **рускій**. По етимольогічному пишу — **доброи**, якже то читати? Одні читають: **дброи**, другіі **дброі**, а то зле, бо всѣ говоримо дброиі. Етимоль. пише: жій, а тымчасомъ нѣхто такъ не говорить у насъ, йно; жпій. По щожъ латати тою нѣбы етимольогією, коли шкѣльною правописією, фонетикою, напишу акуратъ такъ, якъ говорю: п **доброи** п **рускій** п жпій п т. д.

Коли постановили, вдали ся заразъ до Рады шкѣльной, абы всѣ книжки для дѣтей тѣлько такъ печатано — по фонетичному. Вѣдтакъ удали ся и до правительства, абы всѣ державні та краеві письма печатано не по етимольогічному а шкѣльною правописією. И на тѣмъ бувъ бы конецъ.

Правда, є такї, що бѣльше навикли до тамтого нѣбы етимольогічного письма, то имъ не подобає ся то письмо шкѣльне, деякї зъ нихъ, Богъ знає, що вымислюють на письмо нѣбы то фонетичне, що то заглада на св. Церковь, що то Поляки намъ накинули, абы Русь знищити, що то радикалы вымислили те письмо и т. д. Называють те письмо, выбачте, свиньскимъ, хлопскимъ, письмомъ пастухѣвъ (такї они немудрї, хочь и ученї, нѣбы то пастухъ та хлопъ щось гѣршого, якъ вѣнъ оденъ зъ другимъ); прозывають tychъ, що пишуть фонетикою, Украѣнцями, такъ якъ бы Украѣнецъ не нашъ рѣдний братъ по мовѣ; то такъ щось выглядає, якъ бы кого зъ васъ назвавъ Лемкомъ, тажъ и Лемко и Подолянь и Украѣнецъ и Гуцуль и Боїко такїи добрый Русинъ, якъ каждый иньшїй. И таке иньше выгадують, навѣтъ книжочки пишуть, абы баламутити людей.\*) Але що робити. Все було и буде такъ, що ще ся тої не вродивъ, абы всѣмъ догодивъ.

Мы амер. Русины тримаїмо ся того: Пишешь нѣбы то по етимольогічному, бо пнакше не вмѣешь — добре, пишп, кобысь тѣлько писавъ по нашому. Пишешь правописию шкѣльною — добре. И то наше письмо и то наше. Але оденъ на другого ворогувати, высмѣвати, чого? Не читати тои

---

\*) То лишь москво-фулѣ баламутятъ людей буквами, бо они кажутъ, що мы Русины одно зъ Москалями, отже нѣбы и мова повинна бутѣ одна, а ту фонетикарь показує цѣлкомъ инакше.

книжки, що писана не такъ, якъ ты пишешъ, чому? А вже дуже смѣшно, коли не оденъ не знає нѣякъ писати або пише польщиною, а балакає о рускомъ писемѣ, то щось такъ, якъ слѣпій о краскахъ.

### **Наші найперші писателѣ.**

Коли-бъ спытати, хто навчивъ насъ книжною освѣты, то треба сказати, що християнство. Св. Володимиръ, нашъ князь, приймивши въ 988. роцѣ вѣру християнску, першій заводить школы, а провѣдъ въ нихъ вѣддає священникамъ.

Коли-бъ далѣ пытати, якою мовою сщисували тодѣ у насъ всяку мудрѣсть — то треба вѣдновѣсти, що не въ такій, якою народъ говоривъ, а въ мовѣ церковно-славянскій, такій, яку у насъ теперь по церквахъ правять. А чому такъ? То тому, що першій учителѣ на Руси були священники грецкї та болгарскї, онї вмѣли тѣльки мову церковну: а якъ вмѣли, такъ и учили.

Вѣдтакъ по нихъ, хочъ стали учити вже такї свои Русины, то все тримали ся ще того самого способу, учили и писали по церковному, однакъ не такъ чисто, якъ ихъ попередники. Чимъ бѣльше вѣддалиували ся вѣдъ своихъ попередныхъ учителѣвъ, а зближали ся до нашихъ часѣвъ, тымъ бѣльше въ свои письма вводили мову чисто-народну. Ихъ письма виглядають для насъ такъ,

якъ та озима нива вымокла понасѣвана яриною. Читаєшь слово, два — чисто-церковнѣй, а коло нихъ кѣлька нашихъ щиронародныхъ. Латанина — тай годѣ.

Що такъ було, то її нема чого дивувати ся; щось таке подѣбне було и у Французѣвъ и Англійцѣвъ и Полякѣвъ и Чехѣвъ — тѣлько що у нихъ писали латиною, примѣшуючи свои слова. Таке же самѣське зновъ, якъ у насъ було у Москалѣвъ, Сербѣвъ, Болгарѣвъ; и у нихъ спершу писали тою самою церковною мовою, що и у насъ, латаючи еѣ своєю такъ само рѣдною мовою, якъ и мы. Словомъ — всюда була латанина — на старѣй кожухъ давали новѣй латки. Зъ часомъ однакъ покинули церковницину а стали писати на своѣй народнѣй

мовѣ: Москалѣ по московски, Сербѣ по сербски, Болгарѣ по болгарски.

У насъ тая латанина тягнула ея ажъ по конецъ 18. столѣтя. Зъ концемъ того столѣтя рухнули леды. Въ 1798. роцѣ выдае Иванъ Котляревскій книжку подъ заголовкомъ: Енеида.

Вѣдъ сей книжки зачинаєшь для нашихъ



Маркіянъ П'ашкевичъ.

письменної мови нова доба: давна лїпнина церковщини зь нашою мовою устає. Ся книжка перша писана щїро-народною україньско-рускою мовою, якою весь наш нарѣдъ говорить, загально припала до серця — залюбки читавъ сѣ и пань и хлопъ, бо кождїй розумѣвъ. Осъ хочъ бы и сей одень вершикъ зь топ Енеїди, якъ гладко читає ся. Нѣхто и у насъ инакше не скаже.

Коли чого в руках не маєш,  
То не хвали ся, що твое:  
Що буде, ти того не знаєш,  
Утратиш може і своє.  
Не розглядївши, кажуть, броду,  
Не лїзь прожохом першїй в воду,  
Бо щоб не насмїшив людеї;  
І перше в волок подиви ся,  
Тодї і рибою хвали ся.

За сею книжкою выписує самъ Котляревскїй ще двѣ театральнї комедї такъ само мовою чисто-народною; а вь слѣдъ за нимъ їдуть другї писателѣ.

Иванъ Котляревскїй родивъ ся далеко вѣдъ насъ за кордономъ на Українѣ вь мѣстѣ Полтавѣ вь 1769. роцѣ, а померъ 1838.

Але, бачите, що було на Українѣ, то не такъ легко до Галичини ему дѣйти. У насъ вь Галичинѣ ще цѣлыхъ сорокъ лѣтъ лѣпили всякї слова церковнї и нецерковнї, польскї и нашї переку-

ченї на ладъ церковныхъ таї фабрикванї отъ такъ подъ рукою и ту лѣпнину называли мовою рускою; нею писали книжки, дарма що нѣхто такъ нѣгде неговоривъ, анѣ того нерозумѣвъ. Ажь въ 1837. р., якъ на Українѣ Котляревскїї, такъ тутъ въ Галичинѣ выступає зъ першою книжкою, писаною по щиронародному, священникъ Маркіянъ Шашкевичъ. Книжка тая называє ся „Русалка Днѣстрова“,

### ВЕСНІВКА.\*)

Цвѣтка дрібная  
Молила неньку,  
Весну раненьку:  
— „Нене рідная!  
Вволи ми волю,  
Дай мені долю,  
Щоб я зацвила;  
Щоби я була,  
Як сонце ясна,  
Як зоря красна,  
Щоби-м згорнула  
Весь свѣт до себе!“

— „Доню, голубко,  
Жаль мені тебе,  
Гарная любко.  
Бо вихор свисне,  
Мороз потисне,  
Буря загуде;  
Краса змарніє;  
Личко счорніє;  
Головку склониш,  
Листочки зрониш,  
Жаль серцю буде.“

яку видавъ ажъ въ Будѣ на Угорщинѣ, бо не позволили друковати въ Галичинѣ. Чимъ була для Україны—Руси Енеїда, тымъ для нашої Руси Русалка. Люди, не зъ забитымъ розумомъ,

\*) Веснівка дрібна цвѣтка се Русь, що пробудилась зъ клькка вѣкового сну и зачала жити своимъ життямъ, о яке побоюєсь поетъ, щоби лиха доля и лихї люде єго не вбили.

зачинають розумѣти, що годѣ намъ далѣ лѣшити штучну дивернацку мову, якою нѣхто нѣгде не говорить, та яку годѣ розумѣти; беруть ся до працѣ та починають писати такъ, якъ Богъ приказавъ, по своему, по рѣдному, що кождый її найменшій розумѣс. Въ тѣмъ заслуга Маркіяна Шашкевича.

Маркіянъ родився 1811. р. въ селѣ Пѣдлісю, золочѣвского повѣту въ Галичинѣ. Отець его Симеонъ бувъ священикомъ въ Княжу. До школъ ходивъ въ Бережанахъ. Скѣнчивши школы, вступивъ до духовной семінаріи у Львовѣ. Попри науки богословскій займавъ ся словесностію славянськихъ народѣвъ, передовсѣмъ Чехѣвъ та Сербѣвъ. Бувъ то часъ, коли Чехи та Сербы іно що двигали ся, вставали немѣвъ бы зѣ сну до працѣ на поли рѣднои мовы. Маркіянъ забажавъ сего и для свого народу. Та якъ до того взяти ся? Ажъ якось понала ся ему въ руки Енеіда Котляревского. Чогожь шукати? Ось и с, якъ намъ писати: по своему — такъ, якъ нарѣдъ говорить. И въ спѣдцѣ ще зъ двома шитомцями спспеус цѣлу книжку вершѣвъ тай повѣстокъ въ рѣдноій мовѣ и выдае сѣ въ 1837. р. Була се Русалка Днѣстрова, що дала початокъ до нашої тенерѣшнои чисто-народной письменной мовы въ Галичинѣ.

Кромѣ Русалки написавъ Маркіянъ еще: казку Олена, Псалми Русланові, Читанку, кѣлька проповѣдей, зачавъ писати Перекинъчика бисурманьского, перевѣвъ зъ ческого Короледворску Руко-



пись зъ Судомъ Любушинымъ, зъ церковного же дещо зъ евангелія св. Матея то цѣле евангеліе св. Іоана. Пôдъ своимн творамн пôдписувавъ ся имень: Русланъ.

Ставши священникомъ, дôставъ завѣдательство въ Гумнискахъ, опôсля въ Нестаничахъ а вкôнъци парохію въ Новосѣлкахъ лѣсныхъ, де скоро померъ р. 1843.

Въ 50 лѣтъ по смерти р. 1893. спроваджено кости бл. п. Маркіяна зъ Новосѣлокъ до Львова. Велике се було свято для нашої Русп. Сотки священникôвъ зъ епископами и митрополитомъ та тысячки народу зъ цѣлого краю супровожали свого найпершого писателя, просвѣтителя на львовске кладовище: вдячній сыны — свого батька.

Якъ гарно по нашому писавъ Маркіянъ Шаникевичъ, то для примѣру подаємо тутъ ще одинъ сло псаломъ.

### **Зъ псалмôвъ Руслановыхъ :**

„Хто зъ Богомъ, Богъ зъ нимъ — мовлять люде нашн и добре мовлять; бо хто яко Богъ? — Бо цурати ся тобовъ будуть люде и стануть тя судити сусѣды, и братъ твоій скаже: нѣтъ менѣ брата, и отецъ твоій скаже: немавъ емъ сына, а матѣрь твоя назве тя гадиною, сонъ твоій двигне руку на тебе, а свояки твои выречуть ся тебе и вергнуть на тя соромомъ, неславляти тя стануть далеко и

широко, бо негодивсь ихъ лихѡїи волѣ... Але ты нежурись, не вдавай ся въ розпуку, бо хто яко Богъ? Той, що звелѣвъ нѣчому зробити свѣты, величнеє сонце и мѣсяць и тьмы звѣздъ, що велѣвъ темнотѣ перекинути ся въ свѣтло, зъ которого долонѣ сверкнули огнѣ и вдарили воды, которого невидиме око видить гадки душь нашихъ, котрый спрягъ собою безначатокъ и безконецъ, которого сердце, а воля — гаразь всѣхъ вѣковъ и всѣхъ сторѡнъ щастє, той зъ тобою — Богъ зъ тобою.“

### Кѡнцеве слово.

Мы вмысне подали за „Христиньскимъ Календаромъ“ обширнѣйше и розповѣли исторію нашої рѡдної мовы и письма для Американьскихъ Русинѡвъ.

А то для чого?

Для того, бо наша мова се нашъ найдорожшій скарбъ, самымъ Богомъ даній; а по друге — на нашу мову нападають числені вороги, а о нашѡмъ письмѣ пишуть всѣляку погань. А ели Русины будуть знати свое добре, тогда те свое рѡдне лѣише полюбятъ, и не дадутъ баламутитись и будутъ свое рѡдне шанувати, любити и боронити.

Ось и въ Америцѣ мѣжь Русинами есть маса такихъ, що свою рѡдну мову зневажають, калѣ-

же сої поїде єдну пасху выбрати, але ту сої думас: Го! — наї перше люде позабераютъ, а яку менѣ лишать, той на тѣ буду кунтетный. Разъ ту люде пасхи позаберали, а худобному кумови ничь незостало. Такъ дуже застараль ся, выїшовши съ церкви и думас: то є певно то, що я немусѣль досъ твердо постити, то менѣ за тое Господь Богъ пасхи не далъ. Приходить до дому и говорить до своєї жены: виыткнѣмъ людемъ Господь Богъ пасхи далъ, а намъ нѣтъ, бо зме певнѣ досъ твердо не постили, такъ якъ єгомосьць казали. И такъ смутно сидятъ зо своимъ цѣлымъ домоу.

Разъ ту приходитъ одъ богатого єго кума слуга, котрый запрашає худобного кума на гостину до богатого кума. Правда, що кумъ худобный заказаль: гнесъ єсть такїй день, що ся неналежить до другихъ домѡвъ йти. То й не пѣшоль на тую гостину. Коли слуга повернулъ ся назадъ домѡвъ, вѡдповѣль своему газдови, що єго кумъ не прийде на гостину. Въ той часъ розказаль газда однести половину своєї пасхи и всьой свяченины своему кумови до єго дому. И такъ ся стало. Въ другїй день богатый кумъ далъ закликати худобного кума на гостину до себе и говорить єму: чомусте такый смутный куме? А якъ-же смутный неможу быти, коли Господь Богъ далъ пасху кождому, тѡлко менѣ нѣтъ; я думаль, що я твердо постилъ. Але богатый кумъ говорить: о, не бѡйте ся, Панбѡгъ о васъ не забуде; вѡнъ вамъ дастъ

еще вашу пасху; видите Богъ и свѣтъ наразъ не сотворилъ, только що дня. Такъ само и пасхи каждому наразъ дати неможе.

Добрѣ, удобный кумъ увѣрилъ то: и такъ розышли ся. Але на только въ головѣ удобного кума его пость сидѣль, же немогъ дальше чекати за своѣй вѣрный пость. Одного дня по великодни выбралъ ся кумъ по свою пасху до Бога, тай иде. Переходить коло своего богатого кума, той ся го пытае: а де пдете куме? Я иду по пасху до Бога. Добрѣ, то не забудьте ся опросити Бога, же я маю штыри волы темерь, ций на другий рокъ буду маль другий штыри, чий тыхъ не буду мати? Добрѣ, вѣдповѣль кумъ: я ся опрону, тай иде дальше.

Ажь при нижнѣмъ концѣ села тамъ стоить воить на дворѣ и крикне твердымъ голосомъ на удобного: де иде? — (бо у нѣого удобный ничь). — Удобный вѣдповѣдать: та иду до Бога по пасху. Воить звыклѣ ся засмѣяль съ того. То добрѣ, а опрось ся Бога, же я маю десять-сто риньскихъ, то чи на другий рокъ зароблю другихъ десять, чи и тоты страчу. Добрѣ, вѣднєвѣль удобный, я ся опятаю тамъ!

Тай удобный иде далее тай приходитъ до пустынь мжи двѣ великѣ горы, котры една зъ другою ся билл. Коли удобный надыйшоль на тос мѣце, въ той часъ ктось зъ горы ся просить: де ты иденъ удобный человеку? — Я иду до Бога по пасху. То опрось ся тамъ Бога и о насъ: же

же соі поїде єдну пасху выбрати, але ту соі думас: Го! — най перше люде позаберають, а яку менѣ лишать, той на тѣ буду кунтетный. Разъ ту люде пасхи позаберали, а удобному кумови ничь незостало. Такъ дуже застараль ся, выйшовши съ церкви и думас: то є певно то, що я немусѣль досѣ твердо постити, то менѣ за тое Господь Богъ пасхи не даль. Приходить до дому и говоритъ до своей жены: впыткимъ людемъ Господь Богъ пасхи даль, а намъ нѣтъ, бо зме певнѣ досѣ твердо не постили, такъ якъ єгомосьць казали. И такъ смутно сидять зо своимъ цѣлымъ домоу.

Разъ ту приходитъ одъ богатого єго кума слуга, котрый запрашає удобного кума на гостину до богатого кума. Правда, що кумъ удобныйъ зказаль: гнесь єсть такій день, що ся неналежитъ до другихъ домѠвъ йти. То й не пѣшолъ на тую гостину. Коли слуга повернулъ ся назадъ домѠвъ, вѠдповѣль своему газдови, що єго кумъ не прийде на гостину. Въ той часъ розказаль газда однести половину своей пасхи и всѠй свяченны своему кумови до єго дому. И такъ ся стало. Въ другій день богатый кумъ даль закликати удобного кума на гостину до себе и говоритъ єму: чомусте такій смутный куме? А якъ-же смутный неможу быти, коли Господь Богъ даль пасху кождому, тѠлко менѣ нѣтъ; я думаль, що я твердо постиль. Але богатый кумъ говоритъ: о, не бѠйте ся, ПанбѠгъ о васъ не забуде; [вѠнь вамъ дастъ

еще вашу пасху; видите Богъ и свѣтъ наразъ не сотворилъ, только що дня. Такъ само и пасхи каждому наразъ дати неможе.

Добрѣ, худобный кумъ увѣрилъ тоѣ и такъ розышли ся. Але на только въ головѣ худобного кума его пость сидѣль, же немогъ дальше чекати за свѣй вѣрный пость. Одного дня по великодни выбралъ ся кумъ по свою пасху до Бога, тай иде. Переходить коло своего богатого кума, той ся го пытаѣ: а де идете куме? Я иду по пасху до Бога. Добрѣ, то не забудьте ся опросити Бога, же я маю штыри волы темерь, ций на другой рокъ буду малъ други штыри, чий тыхъ не буду мати? Добрѣ, вѣдповѣль кумъ: я ся опрону, тай иде дальше.

Ажь при нижнѣмъ концѣ села тамъ стоить вѣйтъ на дворѣ и крикне твердымъ голосомъ на худобного: де иде? — (бо у нѣого худобный ничъ). — Худобный вѣдповѣдать: та иду до Бога по пасху. Вѣйтъ звыклѣ ся засмѣяль съ того. То добрѣ, а опрось ся Бога, же я маю десять-сто риньскихъ, то чи на другой рокъ зароблю другихъ десять, чи и тоты страчу. Добрѣ, вѣдповѣль худобный, я ся опятаю тамъ!

Тай худобный иде далей тай приходитъ до пустынь мизи двѣ великѣ горы, котры една зъ другою ся билл. Коли худобный надыйшолъ на тоѣ мѣсте, въ той часъ ктось зъ горы ся просить: де ты иденъ худобный человеку? — Я иду до Бога по пасху. То опрось ся тамъ Бога и о насъ: же

кумъ ему все розповѣль о своєї подорожи до Бога, а кумъ говорить: я вамъ говорплъ, тылько чекайте то вамъ Гос. Богъ дастъ вашу пасху. При кѡнци той гостины говорить кумъ: а о мене сте ся тамъ просили? — Такъ есть — одповѣдае худобный кумъ. Господъ Богъ говорилъ, же коли такъ будете ся тримати якъ до того часу, то о дуже бѡльше на всѣмъ гадѡвствѣ богаты будете. Такъ розышли ся.

Але тому вѡйтови барзъ въ головѣ было, же той худобный такимъ богачомъ сталъ, и зачалъ роздумовати, якъ бы его тыхъ волѡвъ збавити, котры вѡнъ за пасху дѡсталъ. Въ тымъ селѣ жилъ такожь великий грофъ, котрого цѣле село было; а той вѡйтъ таякъ бы его добрый насмникъ былъ. Одного разу треба было дороги ренерувати. — Грофъ говорить до вѡита. — Прощу дати на мою голову — вѡдповѣдае вѡйтъ — я ихъ дамъ гнетъ поправити. Я хочу пане, жебы до пѡвъ села той худобный самъ поправилъ на сденъ день, а якъ не зробить, то ему волы заберу тоты, що мас; а друге пѡвъ дороги цѣле село поправить. То невозможно, — вѡдповѣдае грофъ. Я вамъ сто риньскихъ за тос дамъ, — говорить вѡйтъ до пана; — такъ панъ згодилъ ся на сто риньскихъ. Выйде вѡйтъ до худобного: завтра маєшь ити на дорогу, — маєшь до пѡвъ села поправити, а якъ непоправилъ за сденъ день, то ти волы одберу, ты лайдаку! По одходѣ вѡита, худобный плаче, же свои волы стра-

титъ, бо тота робота невозможна зробити за день. Зо жалю великого поїшло ажъ надъ свои волы плакати, же южъ ихъ утратитъ. Но разъ ту одень вѣль заговорить: не плачь, мы то поправиме тоту дорогу на завтра до полудня, — тылко ты три разы лопатою шмарь на вѣль, а три разъ зъ воза, а три разъ розправъ по дорозѣ и южъ дорога буде поправлена. Выїшли другого дня и такъ ся стало якъ вѣль повѣль. До полудня дорога была готова. Выїшло вѣль, обозрѣль дорогу и найшло добрѣ поправлену. Злѣсть и перна страта его сто ринскихъ!

Такъ въ своєї злѣсти иде до грофа и говорить: тої лаїдакъ зробилъ ему надану роботу. Але я тебе прощу, пане, дай менѣ его подъ мою владу; я ему мушу волы одобрати. Ту маєте, пане, другихъ сто златыхъ, тѣлько менѣ дайте сще одну штуку зъ нимъ зробити. Добрѣ, вѣдповѣль пань. Такъ приходить вѣль до худобного и говорить: на завтра маснь поїти и тамто велике зароснене поле виштыко выкорчыти и выкоренити за одень день; якъ тоє не зробишь, воземе вѣль тебе твои волы. Такъ засъ худобный зачне плакати надъ своимъ воламъ; зновъ одень вѣль вѣдозваль ся: не плачь, ты тоє зробишь до полудня, тѣлько такъ зрѣль: затний три разы попѣль пняки и всео буде выщыщено и такъ ся стало. Такъ юшь другихъ сто вѣлтовп поїшло.

Такъ зновъ приходить вѣль до грофа и говорить: пане грофъ ту маєте трете сто ринскихъ, —



якъ довго мы ся ту будуме ищы бити? Добрѣ, вѣдповѣль худобный тай иде далей пустынею.

Ажь ту разъ приходитъ на еденъ потѣкъ, котрымъ велика вода плыла, презъ котру провадилъ дуже довгий мѣстъ. Коли вѣнъ вступилъ на той мѣстъ, въ той часъ чуе голосъ, же ктось ся пытае: де вѣнъ иде? Ото была рыба, превелика рыба, котра пѣдъ мостомъ гъ водѣ лежала. Худобный вѣдповѣдае: Я иду до Бога по пасху, за котру я постилъ. Добрѣ, то запытай ся Бога: якъ я ту довго лежати еще буду? Запытаю, — вѣдповѣль худобный.

Перейшолъ той мѣстъ, тай бачитъ хпередъ себе одного старого человека гнати волю хпередъ себе, тай худобный догонилъ старого и его поздоровилъ. Такъ старый ся его просить: А де вы идете подорожный? Вѣдповѣдае подорожный: я иду до Бога по свою пасху, за котру барзъ твердо постилъ, а Богъ всѣмъ людіомъ далъ, а мѣ нѣ, то самъ иду по ню. Я думаю, що я вѣрно и твердо постилъ, то ся мѣ пасха належитъ. — Я думаю тыжь, же ти ся належитъ, — вѣдповѣдае старый. Але дальше неходъ, я ти даю тоты волю за твою пасху и можежь бити спокѣйный и вернути ся домѣвъ. Добрѣ, — вѣдповѣдае худобный, — я спокѣйный, тѣлько же маю бѣльше интересѣвъ до Господа Бога. А якихъ? — пытае ся старецъ. Тамъ гъ водѣ рыба хоче знати, якъ довго тамъ буде лежати? — Засъ горы, якъ ся довго тамъ бити будутъ? — Нашъ

вѣйтъ мае десять сто, чи на другій рѣкъ буде мати другихъ десять, чи и тоты стратить? — Мѣй кумъ мае штыри волю, чи на другій рѣкъ буде мати другій чотыри, чий тоты стратить?

Вѣдповѣчь имъ такъ: той рыбѣ — якъ далеко за ню перейдешъ — въ той часъ скричь: ты тамъ будешъ потля лежати, закъ дакого незалѣнешъ. Втой часъ рыба разъ водовъ шмарила мало его самого не залѣла. — Проїдешъ далеко одъ тыхъ гѣръ, то скричь, же такъ довго ся будутъ бити, покля дакого незабють. — А вѣйтовп свому повѣчь такъ, же не тѣлько жебы другихъ десять сотъ заробилъ, але вѣнь и тоты въ прудкѣмъ часѣ стратить, що мас. — А свому кумови такъ повѣчь, же коли такъ ся буде тримати, якъ до terazъ, то не тѣлько щобы тоты штыри стратилъ але збогатѣе ся на всѣмъ о дуже бѣльше.

Такъ той худобный приїшоль до мѣвъ, приволь волю на мѣсце пасхи, впровадилъ ихъ до стаїнѣ и говоритъ: даме имъ отпочити до завтра. Другого дня стае, дивусе ся дуже, бо де позритъ, то мас всего досить; начыне — яке тылько до гадѣвства потрѣбне — сусѣки полнѣ збѣжа всего гатунку. Коли худобный увидѣлъ тое, помолилъ ся Богу и говоритъ: terazъ ажъ занатто богату пасху одъ Бога емъ досталъ за свѣй пѣсть. Алежь мушу поклякати своего кума на свою пасху, бо я на его былъ. Тай запросилъ своего кума. Кумъ приїшоль тай ся краснѣ забавили. Худобный

еще третю штуку хочу задати тому лайдакови, же бымъ одъ нйого тоты волы одобраль. Добрѣ, — панъ ся згодиль на вѣйтову третю штуку. Пѣйшоль вѣйтъ до удобного и говорить: завтра мусишь пѣйти тамъ тое поле выкоренене вшытку зорати за еденъ день, бо коли тое незробишь, то ти твои волы одберу. Удобный зновъ плаче надъ своими волами, а вѣль зновъ говорить: нѣплачь, мы зновъ тое зробиме завтра до полудня, тылко такъ робъ якъ и перше; и такъ другого дня ся стало, якъ вѣль казалъ. Южь вѣйтъ стратиль третє сто ринскихъ.

Приходить вѣйтъ до графа: ту маете пане четвѣрте сто ринскихъ, тѣлко менѣ позволѣте еще едну штуку тому лайдакови задати. И такъ графъ ся згодиль. Приѣде вѣйтъ зновъ до удобного: знашь ты що, завтра мусишь тое поле все засѣяти и заборонити, бо якъ незробишь то ти твои волы одберу. Такъ удобный засѣ всьо зробиль по розказѣ вола и засѣ работа была до полудня зроблена.

Зновъ дае вѣйтъ пяте сто ринскихъ пану, абы му тылко позволиль удобному штуки задавати. Добрѣ, вѣдповѣль панъ, — по вѣдбраню пятой сотки. Пришоль зновъ вѣйтъ до удобного и говорить: мусишь пойти тоту пшеницу вшытку зожати, штось тамъ пошѣяль за еденъ день, бо коли тое не зробишь, то ти твои волы одберу. Удобный зновъ зробиль по розказѣ своего вола всю тую роботу до полудня. Тай вѣйтъ ся драпас по

головѣ, що худобному воли неможе одобрати и такъ зась даль шесте сто грофови, же другї штуки провадилъ.

Тай приходить до худобного и говорить: завтра мусишь и тую всю пшеницу за еденъ день повязати до сноповъ и порахувати и до стоговъ скласти. Худобный все тоє зробилъ по розказѣ вола. Але вѣйтъ думаль, що худобного злапає на рахунку, тай ся пытає: кѣлько тамъ кѣнъ есть той пшеницѣ? Худобный одповѣдає: триста тысячпй кѣпъ. Пѣйде вѣйтъ, рахує, тилько, добрѣ!

Такъ даль вѣйтъ семе сто ринскихъ грофови, тилько щобы му позволилъ дальшп штуки. Панъ позволилъ. Приходить до худобного вѣйтъ и говорить: завтра мусишь тую пшеницу наразъ звести, бо якъ не звезешь, то ти твои воли одберу. Худобный по розказѣ вола забралъ всю на вѣзъ и везе. Приходить до грофовой брамы; брама мала; не може ся въ ней помѣстити. Худобный приходитъ до грофа, щобы пѣйшоль браму розобрати. Грофъ говорить, що не пѣйде, же онъ мусить такъ перейти. Вернулъ ся ку возу, вѣль говорить: лемъ кричь гей, то мы переїдемо и забрали всю браму на вѣзъ и везе до стодѣль. Такъ и привюзъ.

Даль вѣйтъ осме сто грофови, щобы малъ право розказувати. Панъ приялъ. Худобный сидить, ажъ ту разъ приходить вѣйтъ и готорить: завтра мусишь всю тую пшеницу вымолотити и звѣяти и роздѣлити безъ день, бо якъ незробишь, то воли не

твой. Худобный зновъ, зробилъ по розказу вола. — Приходить вѳйтъ до грофа и говорить: ту маєте ще девяте сто рпнскихъ, а позвольте еще менѳ одну штуку задати тому лаїдакови. Добрѳ, вѳдновѳлъ пань. Таїі разъ ту вѳйтъ приходитъ до худобного и говорятъ: завтра мусишь всю туоу пшеницу зѳѳсти самъ безъ день. Худобный ся дуже застаралъ и плаче, же теразъ южь свои волы стратитъ. А ту ему вѳлъ говорить: не плачь, пѳидеешь тамъ завтра, ничъ тылько три зерна зѳ тойі пшеницѳ зѳѳишь, такъ и пшеницѳ nebude. И такъ ся стало. Якъ увидѳлъ тоє вѳйтъ и говорятъ: ани злыіі духъ зѳ тобомъ непорадить! Въ тойі часъ вѳйтъ и зѳ грофомъ говорятъ: знаєшь що, ты лаїдаку, теперь насъ мусишь обохъ до пекла одвести, а якъ насъ тамъ не одвезеешь то ти волы одбереме, бо мы хочеме знати, якъ тамъ хъ пеклѳ есть.

Худобный ся старає, якъ ту одвести, коли вѳнъ не знає де пекло. Але вѳлъ ему говорить: ты ничъ неробъ, тылько якъ посадишь грофа зѳ вѳйтѳмъ на вѳзъ, а ты самъ соїі сятъ напередъ таїі кричь: гейі, таїі гейі! А якъ мы станеме, то жебысь фрышно телѳгу передню одвадилъ п зѳ нами втѳкаль. И такъ худобныйі зробилъ. Посадилъ ихъ до воза и самъ сѳлъ: гейі, таїі гейі, кричить. Ажь ту разъ волы въ еднѳїі пустыни стануть, а вѳнъ фрышно одвадилъ передню телѳгу п скричалъ: гейі! Волы рушыли, а пѳдъ задньовъ телѳговъ земля ся розступила и вѳйтъ зѳ грофомъ пѳшли

доловъ, а худобныйй человекъ ся вернулъ щасливо домѠвъ.

Такъ собѣ жые спокѠино, бо южь нема вѠита, щобы го мучилъ. Ажь ту разъ панѣ грофова и панѣ вѠитова дали того худобного до себе заволати и говорятъ: знаешь ты што, мы тобѣ даме два сто ринскихъ, тѠлько насъ тамъ завезъ де и нашихъ мужѠвъ есъ завюзъ, бо тамъ муситъ дуже добрѣ бути, коли они ся такъ довго бавлять. Таи худобныйй взялъ обѣ панѣ и ихъ везе тамъ ажь прийдуть на тое мѣсце, разъ ту чуютъ бѣдакане; вѠитъ на грофа а грофъ на вѠита. Тамъ въ тои долини — коли обѣ панѣ тое збачили, просъ худобного, же коли ихъ мужове ся не можуть вернути, щобы тылько ихъ обѣ тамъ нелишилъ. Южь знаме, де наши мужове, — такъ тои худобныйй обѣ панѣ привюзъ назадъ. •

По привозѣ говоритъ вѠль: теразъ мусишь насъ тамъ одвести, тамъ десъ насъ дѠсталъ, а зъ тыма двома сто, штось сои заробилъ, одъ тыхъ панѠихъ, можешъ газдувати. И такъ ся стало.

Такъ вѠитъ стратилъ десять сто ринскихъ, а худобныйй пасху дѠсталъ.

Подавъ Демптрій Кагѣтула,

Зъ *McAdoo, Pa.*

(Святква Велика, Ясло—Галичина)

---

# СМЪШНЕ.

## „РОСИНЬСЬКА“ ТАБАКА.

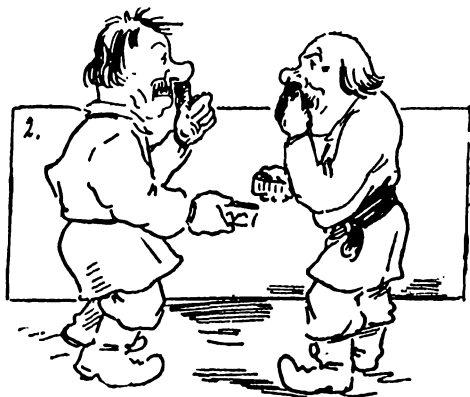
(Підслухане й підглянене.)



— И вѣкъ мабуць цѣльїї прожїете, куме Иване а такої табачки не подїбете!

Правдива вамъ „росиньська“ вѣдь Слѣпенького Мошка, що то єго сынокъ Лейбачмихнувъ вѣдь „синтирунку у Росїю. . . . . Ану но спробуїте.

— Ая! Геїбы якимъ „корѣн-емъ заправлювана,“ пахне якъ ладанъ у церквѣ, що хѣть збирає поноухати. Що таке „росиньська“ — то „росиньська“ то не наша „чорна“ геїбы саджа.





— Але то вамъ крутить, якъ робакъ въ хронѣ! Ажъ нѣсь у гору підносить. Не жаль за ню „крейцарь“ дати.

— Бая, куме Петре! Ажъ десь до мозку добирась, що їй въ очахъ темнѣе. А де вы тамъ, куме?

— А то скажена, найію вырве, то такъ якъ „лю-тринка“ чоловѣка зъ нѣгъ



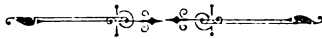
звалила. И жѣнчинъ „макогѣнь“ такъ не протягне „хри-стѣнина“, якъ та „ро-синьська.“





То тї „московскї носы“ мусять бути моцнї, коли вѣдь тої „махоркї“ не потрѣскають. . .

Зъ календара „Комара“.



## ГАДКИ.

— Лекше електрикою цѣлымъ свѣтъ освѣтити, якъ дурня.

\* \* \*

— Злодѣїи о много розумнѣйшїи вѣдь лѣкаря, бо — вѣдходячи вѣдь паціента — все знае, що ему бракує.

\*

— Москофулы сѣють бодаки, тому не смѣють ходити босо.

\*

— Голосъ совѣсти є такъ могучїи, що навѣть и глухїи его чус.

---

## Мѣжь робѣтниками.

Фецко: Не знати, чи ї менѣ присилали бы даромъ „Правду“.

Гриць: Овва, чому нѣ! Тѣлько напишѣть, що вы москвофуль.

Фецко: Ва, коли я нехочу бути такимъ. —

## ВЪ ШКОЛѢ.

(Зъ „Комара.“)

1.

Св я щ е н и к ъ: Пошивайко, ану перехрести ся.

Пошивайко: Во имя.. сына и ду.. духа..

Св я щ.: А де отецъ — драбе!?

По ш.: Пѣшли зъ быкамн на ярмарокъ —  
прошу егомосця....

2.

Св я щ.: Яка с четверта заповѣдь Божя?

У ч.: Чти отца и матѣрь твою....

Св я щ.: Ну дальше!

У ч.: Щобысь не дѣставъ букомъ по плечахъ!

3.

Св я щ.: Чому Адама и Еву выгнано зъ раю?

У ч.: Бо они крали — прошу о. катихита —  
Господу Богу яблока.

---

## Въ судѣ.

1.

Судія: Длячого вы вже пятый разъ вандру-  
сте до криминалу?

Злодюдга: Но, я тому невпненъ; се мушу  
робити задля того здорова.

Судія: А то якъ?

Злодѣй: Докторъ приписавъ менѣ судячій  
способъ житя.

2.

Судія: Якъ вы могли назвати сего пана —  
редактора „худобою“?

Оскарженый: Але прошу не забути, що я додавъ ще слово „першой клясы.“

3.

Судія: Чому вы брали убраня, а не грошѣ зъ желѣзной касы?

Злодѣй: Ахъ,—пане—и я надъ тымъ думавъ.

Мудре пытане.



Кажете, татуню, що зъ радного можна вый-

ти на вѳита; ну, а зѳ вѳита — де ще можна дѳ-  
стати ся?

— До криминалу! — сыну.

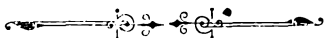
Зѳ „Комара“.

---

**Га!**

— Швагѳе, зновѳ зѳ суботы на недѳлю хопили  
тебе вѳ лакопѳ (арештѳ) и днесѳ заплативесѳ \$25.  
за ту приемнѳсть.

— Га! Щѳжѳ робити? Чоловѳкъ самѳ а ихѳ  
тамѳ вѳ судѳ тѳлько.

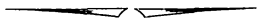


## **ГРѳМЪ ВЪ КУЧУ НЕ Бѳ!**

Икимѳ Крѳигѳ.

Разѳ вдаривѳ грѳмѳ коло церкви,  
запаливѳ дзвѳницю,  
а жидиска якѳ саранча  
обсѳли божницю.  
Вайкѳтали, пварѳтѳтали:  
„Вей — мѳрѳ, нанѳ Єгова,  
воно жидѳвѳ лѳпше любитѳ  
о тѳмѳ анѳ слова!  
Бо грѳмѳло а сапѳло,  
щѳ ажѳ ся курпѳло,  
а потому пук-стук-траскѳ —  
ну и запалило.

А божницю, що собѣ такъ  
близенько стояло,  
невдарило, бо ему такъ  
Єгова казало !“  
„Йдѣть, йдѣть! вы дурніи жыдїска  
що вы то плетете !  
— сказавъ хлопъ, що ішовъ зъ коновковъ  
огонь угасити —  
„Де ты коли сдєнь зъ другимъ  
видѣвъ таке дїво,  
щобы въ кучу грѣмъ ударивъ?  
Нѣ ! то неможливо !“





Нова руска црковъ въ JERSEY CITY, N. J.



## ПОЯСНЕНЕ ДО ОБРАЗОВЪ.

---

### Руска колонія въ Jersey City, N. J.

Около 1879 р. прибывъ першій до Джерси Сити Павло Флякъ, чоловѣкъ письменный, и за нимъ С. Ковальскій, В. Млинарикъ, К. Квочка и др. Въ 1886 р. за старанемъ о. Волянскога люде купили 4 лоты на Chestnut cor. Henry str. за \$2800 и побудовали зъ початку капличку, въ котрої вѣдправляли богослуженя о. Волянскіи, о. Андруховичъ и о. Ляховичъ.

Першимъ сталымъ священникомъ въ Джерси Сити бувъ о. Грушка, котрый прибывъ до Америкы въ осени 1889 р.

За сго старанемъ на мѣсце каплицѣ побудовали церковь за \$6000; будова зачала ся 8. вересня 1890 р., а 28. вересня 1890 р. вѣдбуло ся посвячене каменя угольного. Торжественне посвячене церкви вѣдбуло ся 21. марця 1891 р.

О. Гр. Грушка бувъ настоятелемъ Парохіи ажъ до 8. марця 1896 р. Дякомъ бувъ тогды Вас Копча. О. Грушка зачавъ тутъ выдавати газету „Свободу“ въ 1893 р.



Водь 8 марця 1896 р. до новембра 1897 р. бувъ парохомъ о. Ив. Арданъ, за котрого основала ся руска школа и сестр. брацтво св. Ольги.

Дякоучителемъ бувъ водь 8. августа 1897 до 18. апр. 1898 р. Ант. Терещукъ, а водь 1898 р. до 30. марця 1900 р. Юрій Подсадочный, а до 27. юлія 1902 р. Ал. Зволнньскій.

Водь 26. грудня 1897 р. почавши естъ настоятелемъ парохіи о. Ник. Подгорецкій, а водь 18. октября 1902 р. дякоучителемъ естъ (по другій разь) Юрій Подсадочный.

Понеже стара церковь була занадто далеко вѣддалена водь людей, черезъ що розвѣі парохіи бувъ утрудненый, для того громада церковна на рочномъ митингу на внесене свого священника дня 19. грудня 1899 р. ухвалила постарати ся о нову церковь; 1. апрѣля 1900 р. ухвалила купити 2 лоты округло за \$8000., на Sussex cor. Greene str. а 1. септ. 1901 р. затвердила плянь церкви, а 3. дец. 1901 р. прийняла найнизшу офертю контракторѡвъ на \$24.500.

Дня 19. марця 1901 р. зачато будову, а 19. мая 1901 р. поблагословлено новый Престоль, вѣдбуло ся торжественне посвячене каменя угольного. Дня 29. децембра 1901 р. вѣдправлено першу Службу Богу, въ новѣі мурованѣі церквѣ. — Торжественне посвячене церкви вѣдбуло ся 13. липня 1902 р.



Руска црковь въ Рамеу, Ра.



Якъ нову церковь зачато будовати, зъ початкомъ 1901 р., то въ касѣ було готовки 8 дол. 45 ц.!! На будову церкви ходивъ все збирати священникъ разомъ зъ комитетовыми, и по мимо противной агітаціи „цареславныхъ“ въ Нью Йорку и околници до кѣнца новембрия 1902 р. зложило 674 людей на будову (по кѣлько хто мѣгъ) по 5, 10, 15, 20, 25 дол. и по бѣльше и то не тѣлько люде зъ Джерсі сіти, але такожь зъ Нью Йорку, Бруклина, Блюм-филду, Неварку, Елизабетъ, Елизабетпору и другихъ подальшихъ сторѣнь. — Жертвы на будову дальше продовжають ся и тецерь люде тымъ радше складають, бо видять, на що дають.

Въ остатныхъ часахъ безбожнѣи и недоваренѣи „москалпки“ зъ Нью Йорку пробували баламутити нарѣдь и вѣдмовляли вѣдь церкви, але люде пѣзнали ся на ихъ пѣдлой роботѣ и вѣдвернули ся вѣдь нихъ! — Дальна доля и будучнѣсть лежить въ Бозѣ и людяхъ, и естѣ надѣя, що если люде зъумѣли побудовати такъ хорошу церковь, то и зъумѣють и схотятѣ о свою матѣрь дальше щиро дбати!

**Церковь Благовѣщеня Пр. Дѣвы въ Ramey, Pa.,** (котру читателѣ можуть бачити на особнѣмъ образку) побудована въ 1893 р. за старанемъ двохъ угорскихъ Русинѣвъ, Ю. Дутка и С. Гудака. Позаякъ до будовы сѣи церкви, намовлявъ пхъ тогдашнѣи царославнѣи пѣпъ зъ Osceola Mills, Pa., то Русины взагалѣ думали, що се буде церковь царославна

и мало на неѣ платили, а зновъ пи. Ю. Дутка и С. Гудакъ вложивши въ будову не мало своего гроша и хотячи себе забезпечити, записали церковь на себе. Але церковь царославною не стала. Надармо ѣздивъ туды протоерей Товтъ зъ Wilkes Barre, Pa. страшивъ людей процесами и тероромъ хотѣвъ змусити ихъ до царославія. Люде остали при своимъ а то завдяки двомъ высше згаданынъ чеснымъ угорскимъ Русинамъ и о. К. Гуловичови, що въ 1894 р. поблагословивъ церковь въ Ramey, Pa. и научивъ ихъ якъ мають поступати зъ такимъ не пропеными опѣкунами якъ о. Товтъ. Мимо сего Русинамъ въ Ramey, Pa. нещастилось зъ попами. Въ Грудню 1895 р. осѣвъ на парохіи о. И. Матяцковъ а вже по кôлькохъ мѣсяцяхъ вынѣсь ся, щобы зробити мѣсце о. Ант. Годобайови, старшому вже чоловѣкови и не зовѣмъ тактовному. О. Годобай побудовавъ въ Ramey дômъ парохіяльный (диви образокъ), але дуже невыгòдный, хочъ и досыть коштовный. 1895 року обнявъ парохію о. К. Гуловичъ и завѣвъ ладъ въ громадѣ (за що его люде зъ вдячностію споминають, але вже въ 1899 перенѣсь ся на нове мѣсце Barnesboro, Pa.

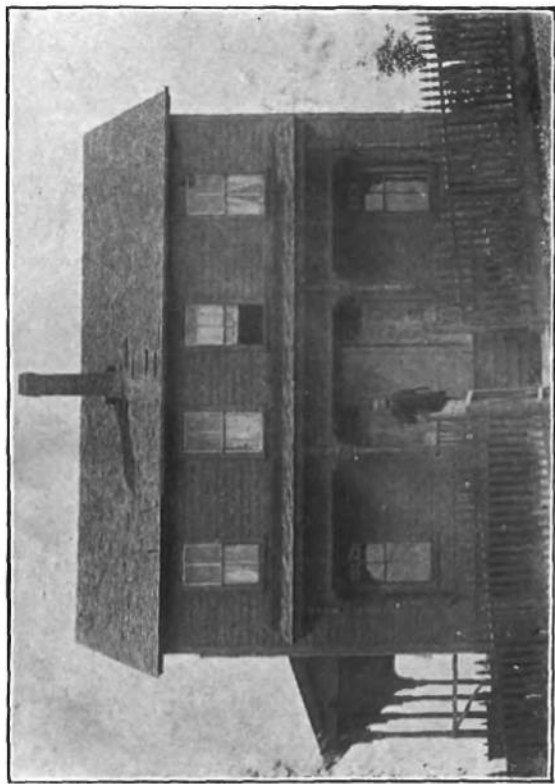
По вòдѣздѣ о. Гул. вернувъ сюда ще разъ о. Ходобай, однакъ не надовго; опòсля обнявъ сю парохію о. Н. Воленскій, але такожь вскорѣ вòдѣхавъ на друге мѣсце. Оставши зновъ безъ священника стали люде писати до епископòвъ въ Галичинѣ, щобы зволли прислати имъ душпастиря

галицкого, бо досп они мали самихъ лишь угорскихъ священникѡвъ. Але надармо. Галицкїй власти церковнїй, що звыкли показувати велику дѣяльнѡсть тамъ де еѣ не треба, не вважали навѣтъ за вѡдновѣдне „хлопамъ“ в дписати! Люде ждали на галицкого священника бѡльше пѡвъ року, доки „Рада Духовна“ не прислала имъ 15. октября 1901 теперѣшного ревного священпка о. Гр. Цмаїла.

Хотяй громада церковна въ Ramey, Pa., з-организована вже вѡдъ 3 лѣтъ, и людей тутъ такъ зъ Угорщины якъ и Галичины не мало, то однакъ можна сказати, що громада ся за 4 роки не мала свого душпаствыря, бо коли оденъ вѡдѡйшовъ, то на другого треба було довго чекати. Звѡдси народъ втративъ довѣре до попѡвъ, а ще бѡльше до епископѡвъ та прийшовъ до переконаня, що и епископы не дбають о „хлопски“ душѣ а лишь о „хлопски“ грошѣ...

До парохїи въ Ramey, належить кѡльканайцять мѣсцевостей зъ кѡлькома тисячами Русинѡвъ. Важнѣйшїй зъ нихъ суть: Ramey, Smokerun, Whiteside, Madera, Bakeria, Coalfort, Flinton, McCartney, Oscela, Tyrone, Phillipsburg, Winburne, Howk Run, Morrisdale Mines, Grass Flat, Gorton Heights, Snow Shoe, Belsen а и други. Русини угорскїй (зъ землиьскои и шарискои столицѣ), такожъ и галицкїй (зъ пѡдъ Лѣска и Балигорода) говорятъ переважно пословаченымъ рускимъ языкомъ. Веѣ они роблять въ копальняхъ мягкого угля и заробляють вѡдъ

повтора до 3 доляры денно. Многѣ зъ Русинѣвъ мають вже горожанскѣ пиперы и берутъ участь въ публпчнѣмъ житю, якъ ось пр. п. Мих. Барна, що не тѣлько натрудивъ ся не мало для добра рускоп церкви, але такожь дуже часто засѣдае въ повѣтовѣмъ судѣ якъ оденъ зъ судіѣвъ присяжныхъ. Рускихъ братствъ е тутъ 8, котрѣ належать будь до Соединенія будь до Союза. Крімъ сего е кѣлька жѣночпхъ брацтвъ и мужескихъ маючпхъ на цѣли шприти руску вѣру, любовь до своего народа и моральнѣсть. Читальня задля малого числа писменныхъ слабо розвиваеся; розвѣи школы такожь дуже затрудненѣи, а то черезъ се, що парохія розтягаеся на кѣлькадесять квадратныхъ мпль и дѣтп тѣлько пѣдчасъ вакацій можуть до рускоп школы ходити и троха своего научитися. Єсть тутъ такожь не далеко двѣ церкви царославнѣ: одна въ Osceola Mills, друга въ Phillipsburg; священникъ цареславный е лишь оденъ (мепкае въ Phillipsburg и вѣнъ оденъ е зъ Росіи а всѣ его парафіяны походять зъ Австріи. — Нарѣдъ въ Ramey добрый и до всего доброго охочій — бѣда лишь, що такъ якъ въ многихъ другихъ справахъ, такъ и тутъ священники самѣ много завинили. Такъ примѣромъ, не булобы тутъ царославія, еслибъ своего часу звѣстный о Лаврпшинѣ не бувъ „бѣжалъ отъ своихъ овецъ“ на бѣльши доходы до Shenandoah. Не треба мабутъ пригадувати, бо про се було писано въ газетахъ, що той самъ „вѣкарій генеральный“ (вѣнъ самъ



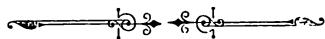
Рускій дѡмъ парохіальныйї въ Рамеху, Ра.





пменувавъ себе на се достоинство) о. К. Лавринъ страшивъ людей въ Rameu, що — буде ихъ процесувати, наколи не приймуть того духовника, котрого вѣнъ имъ поплє а лишъ будуть тримати и дальше порученого имъ „Духовною Радою“ о. Цмайла. Видячи, що люде процесу не боять ся, намовлявъ зновъ декотрыхъ, щобы въ духовныхъ потребахъ удавали ся до кого лишъ хотять, кобы лишъ не до свого галицкого духовника.

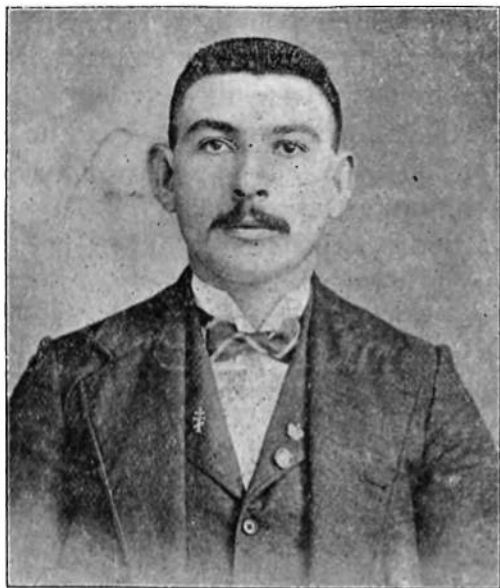
Та мимо тыхъ всѣхъ „троблѣвъ“, якѣ перейшла досп громада въ Rameu, Ра., стоить крѣпко и иде хотъ поволи але певно впередъ и дасть Богъ стане колисъ першою громадою и осередкомъ руского жита помѣжъ околицею твердого угля а Питсбургомъ.



# Діонизій Голодъ,

рускій готель зъ хорошою галеею на мітінги и забавы

38 Greene Street, JERSEY CITY, N. J.



если хочешь забавитись, покрѣпити силы або довідатись що чувати въ свѣтѣ, то зайді до Голода. Вінъ обслужить, порадить и погостить. Се добре мѣсце для нашихъ людей. що приѣздыть зъ ишшихъ плеізѳвъ.

Голода знають всѣ, бо вѳнъ е м. членомъ. комітету церковного, касіеромъ сестр. братства, секр. комітету шкѳльного и живо интересуесь рускими справами.

---

## W. J. Reese,

Головний складъ кейксѳвъ и кракерсѳвъ.

СПРОДАЕ ДУЖЕ ТАНЬО.

Liberty St.,

Shamokin, Pa.

# Иванъ Новакъ,

417—419 W. Pine Str.,

SHAMOKIN, PA.

## Гросерникъ.

Его гросерня заосмотрена въ товары першой клясы, якѣ побирае зъ перворядныхъ складовъ. Йди, подиви ся, купи и спробуй, то переконаеш ся.

Спродае таньо и за готовку, хоть честнымъ людамъ и поборгуе.

Гей же до Ивана Новака!

---

# John Bobkowski,

пѣдприемця 

 похоронѣвъ.

Вынаймае такожь „керпичи“ на хрестины, весѣля, похороны та при иншихъ оказияхъ по дуже низкихъ цѣнахъ.

300 Pearl & Mulberry Sts.,

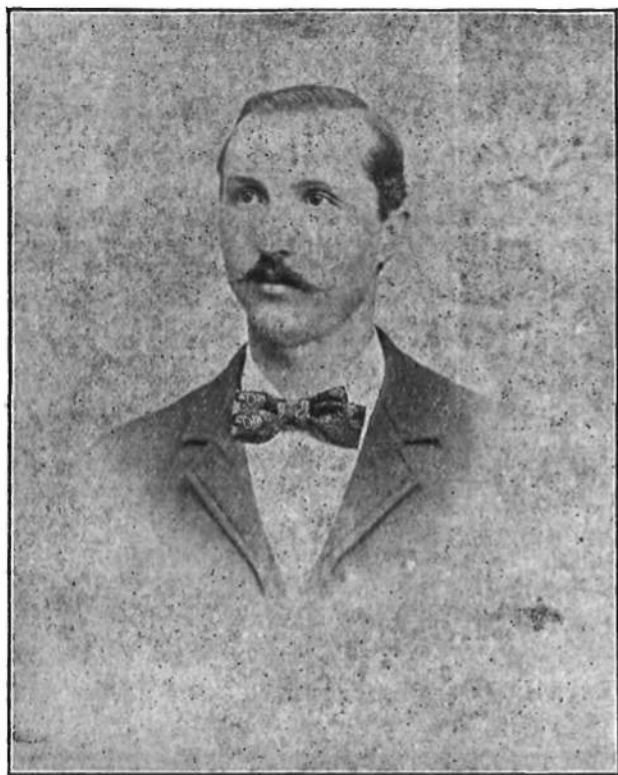
SHAMOKIN, PA

# Григорій М. Гасичь,

ГОТЕЛЬНИКЪ

Lyndhurst Block

SHAMOKIN, PA.



Всѣ его напитки дуже добрі. На выборы галицкі до сойму дѣставъ ордеръ на пиво вѣдъ польско-жидѣвского центрального комитету, але хрунямъ не продавъ.

**Чей его знаєте!?**

## William M. Lloyd,

Судія мировий на всю околицю углекопѡвъ.  
Весь бѣзнесъ залагоджуе скоро.

Corner Race & Hunter Sts.

або 325 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA.

---

## John S. Sausser,

519 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.

Доставця пецоѡвъ, рурь п бляпаныхъ товарѡвъ,  
якъ такожь прцрядѡвъ домашныхъ:

Продае машины майнеркѣ п такѣ направляє.

---

## Radzewicz Hotel,

121 E. Centre Str. SHENANDOAH, PA.

CHAS. RADZIEWICZ, PROPR.

Мае старѣ горѣвки, джѣнъ п вина при барѣ.

Знаменитый выбѡръ цигарѡвъ п твердыхъ на-  
поѣвъ. Выгода для подорожныхъ — Перекуса въ  
кождѡмъ часѣ.

---

## William Phillips,

# BAKERS,

711 Race Str. SHAMOKIN, PA.

Выготовляє добрѣ хлѣбы, кексы п прецлѣ.  
Ану сиробуйте!

# Russian Mercantile Co. Ltd.,

ВЪ SHAMOKIN, PA.

327 Shamokin Street.

Наибольший руский компаничный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а темеръ побольшеный, украшеный и на ново урядженыи. Новый дѳмъ великий, красныи, який компанія купила 1896. р. за \$18.000 доказуе, що може компанична работа.

## Всѣ розумни Русины

належать до топ компании и купують зѳ своего власного стору — значить: спомогають самыхъ себе.

👉 Мѣсячно обертають сумою \$3500.00. 👈

Заряджують нимъ :

Федько и Колодѣй.

ДО СВОГО — ГЕИ !

---

W. H. M. Oram & John F. Oram,

ЗНАНИ АДВОКАТЫ,

мешкають въ P. O. S. of A. Building.

Shamokin, Pa.

# D. W. Erb,

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ ОВОЧЬВЪ — ДОСТАВЦЯ И ПОСЕРЕДНИКЪ.

Pure Cider Vinegar a Speciality.

SHAMOKIN, PA.

---

ДО БУЧЕРНЪ!!!

## Гната Трохановского

йдѣть, бо мас добре мясо всякого роду.

Second Street,

MT. CARMEL, PA.

---

## “The Shamokin Marble & Granite Works”

### Peter Barr,

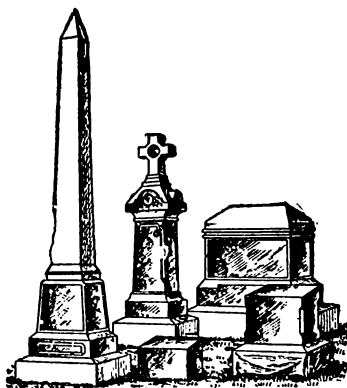
ВЛАСТИТЕЛЬ.

*Cor. Independence and Market Streets,*

SHAMOKIN, PA.

Памятники, краеугольнїи каменѣ, огороженя, плиты, бруковане, каменѣ до вѣконъ и всяка рѣчь входяча въ роботу каменяра и будѣвничого.

Се его работа! .



Оцѣнки подае после жаданя. За добру роботу гварантуе.

---

### Peter A. Stief,

Велічезный складъ мужескихъ, хлопскихъ и дптячпхъ убранъ.

Веѣ его знають!

N. Oak Street,

MT. CARMEL, PA.



# T. R. Clarkson & Co., Аптикаръ,



ПРОДАЮТЬ И МАЮТЬ НА СКЛАДѢ ВСЬО.


Одни кажутъ:

— Наша знаменита проти — холеры мѣшанина е певнымъ лѣкомъ проти корчѣвъ и болѣвъ въ жолудку, холеры холерпны, дизинтерити и поносу

**тѣлько 25 цт. за бутельку.**

Мы гварантуемо, що сирупъ зъ бѣлои сосны нашої приправы лѣчить кашель и катаръ, або грошѣ звертаемо

 **25 цт. за фляшку.** 

Cor. Sunbury & Shamokin Sts., 

Shamokin, Pa.

---

## И. Пашкевичъ,

 **Рускій маляръ, лякерникъ и позолотникъ.** 

Пріѣхавъ не давно зъ Галичины. Принимаетъ работы малярскій, позолоченій и лякерній по церквахъ по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

Адресъ:

**M. J. Pashkevich,**

38 Greene Street,

JERSEY CITY, N. J.

**Руска Народна Торговля,**

**ГРОСЕРНЯ**

139 N. Oak St.,

Mt. CARMEL, PA.

Заосмотрена въ всѣ товары, якнхъ потрѣбують  
нашій люде. По що йдешъ до чужого, сли въ сво-  
го дѣстанешъ той самъ товаръ за такую саму цѣну!

## **Павло Азари,**

420 W. Pine Str.,

SHAMOKIN, PA.

Знанный бучеръ. Тне вѣдразу, кѣлько треба мяса.

**И свѣй хоче жити!**



## **A. Liachowitz,**

518 Shamokin St.,

SHAMOKIN, PA.

Спродаетъ години, годинки и  
дорогоцѣнности. Зѣ поправою  
йди до Ляховича. Мае такожь  
на складѣ години, годинки,  
ланцушки, перстенѣ и музичнѣй  
приборы. Незабудьте! — що  
вѣнъ мешкае ч. 518. Shamokin  
Str. въ Shamokin, Pa.

## **Є. Лучковецъ,**

717 E. Independence St.,

SHAMOKIN, PA.

**ВСѢМЪ ЗНАМЫЙ ГОТЕЛЬ.**

**У своего забавити ся не жаль!**

# Конст. Кирчовъ,

140 Essex Str.,

JERSEY CITY, N. J.

РУСКА ГРОСЕРНЯ И БУЧЕРНЯ



Уряджена на американскій ладъ, але виробляє її на старокраєву моду. Руска ковбаса, краєва солонина, краєві огърки на пѣсть и другі добрі та тані товари

Чей всѣ знаете Кирчова? Вонъ патріотъ, представитель мѣсц. братства, секретарь Рады цер. и „Р. Н. Е. Дому“ и т. д.

Сли Поляки, Литовцѣ и Нѣмцѣ у него купують, то вы Русины свого не минайте!

---

## A. Wasserman,

29 Clinton Str.

NEW YORK, N. Y.

ПРОДАЕ КНИЖКИ НА ВСѢХЪ МОВАХЪ.

Має великій выбѣръ книжокъ російскихъ а мѣжь ними всѣ які въ Росіи заборонені.

Приймає книжки до оправы, продає всѣ приборы до писаня, картки зъ желанями и кореспондентки зъ видами зъ цѣлого свѣта.

**Утримує виножичально книжокъ.**

у него дѣстанете фототрафії Шевченка, Хмельницкого и всѣхъ славныхъ людей.

# FIRST NATIONAL BANK OF SHAMOKIN, PA.

JOHN MULLEN,  
President.

ANDREW D. ROBERTSON,  
Vice President.

GEO. C. GRAEBER,  
Cashier.

W. A. RICHARDSON,  
Ass't Cashier.

Веде бізнесъ вѣдъ 17. sept. 1883.

Капиталь выплаченый . . . . . \$100,000.00  
Зпекъ . . . . . 100,000.00

Перепроваджус веѣ интeресы банковѣ и загра-  
нїчнои вымѣны. Купуе и продас заграничне зо-  
лото п всякого роду ноты.

Кредитовѣ листы обѣжнѣ выставленѣ для по-  
дорожуючихъ важнѣ въ цѣломъ свѣтѣ.

Рентус депозитовѣ скрпнки безпеченьства въ  
цѣнѣ вѣдъ \$3.00 до \$5.00 рѣчно вѣдновѣдно до  
величини

---

## Peter Clifford,

Головнѣи складъ и доставця винъ, екстрактѣвъ и  
всякого роду горѣвокъ

Cor. Shamokin and Shakespeare Streets,

**SHAMOKIN, PA.**

---

## Василь Пейко,

РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИЧІЙ



Commercial and Franklin Sts., SHAMOKIN, PA.


Русины, котрѣ любятъ порядокъ, чистѣсть и  
спокой, най зайдуть до него, а переконають ся.

# A. L. ZUERN,

ГОЛОВНИИ СКЛАДЪ

пещовъ и пещовыхъ приладовъ, майстеръ до укладаня даховъ и ринвъ.

 I can furnish Repairs for all makes of stoves. 

Я въ станъ выкончати направи до пещовъ рожного роду. 

Выконуе всякѣ работы входячѣ въ кругъ

## ПЛОМБЕРСТВА.

510 North Shamokin Street, Телефонъ мас.

### ВЪ SHAMOKIN, PA.

---

Robert W. Smink & Co.,

НОВА АПТИКА,

(NEW DRUG STORE)

Market Str. (коло банку)

SHAMOKIN, PA.

**Ф. J. МЕЕК, M. D.,**  
(Др. МИКОЛАЙЧКЪ),



**ПОЛЬСКИЙ ЛЪКАРЪ.**

Докторъ  
медицины,  
хирургіи  
и акушернѣ.

Специальность  
слабостей  
жѣночныхъ и  
дѣтячихъ.

Офісь:

*Cor. Shamokin i Chestnut Street,*

**№ 3,**  
**SHAMOKIN, PA.**

**DR. F. J. MEEK.**

---

**Въ Shamokin, Pa., ч. 525 N. Shamokin Street**

**КОНЛБРАКЕР**

есть шторъ, де можна купити таныо хорошиі убр-  
ня або капелюхи. Мас зпмові убрания до выбору  
и по низькихъ цѣнахъ.

---

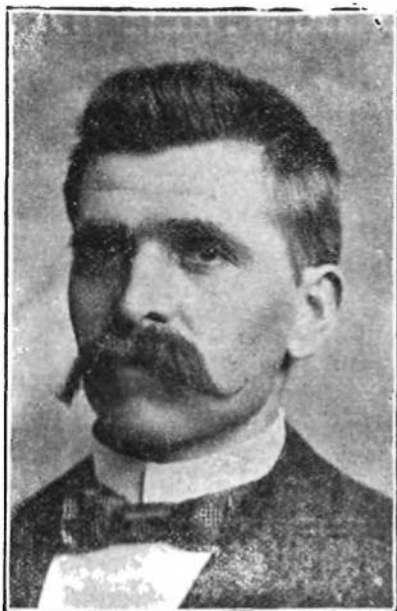
**W. P. Stellmach,**

**ГУРТОВЫЙ СКЛАДЪ ПИВА** и доставця въ  
бочѣвкахъ.

Агентъ водъ желѣзныхъ касъ.

104 East Race Street,

**SHAMOKIN, PA.**



Чи знаєте, що ка-  
сієрь „Р. Н. Союза“ е

**Алексій Шаршонь?**

*254 Cor. Pine & Franklin Streets,*

**SHAMOKIN, PA.**

**МАЄ ДОБОРНУ**

**гросерню**

**ТОВАРЬ СВЪЖІЙ!**

Продає таньо — але  
тільки за кешь.

**ДО СВОГО!**

---

## **Викторъ Вѣлюшь,**

**Нотарь Публичный и Судія Покою (скваєрь).**

Залагоджує всякі справи ґрунтові и маєтк-  
ві зѡ старымъ краємъ. Вырабляє повномочія, ку-  
пує або продає маєтки, веде процєсы, довершусь  
подѣлу маєткѡвъ, колектус грошѣ зъ старого краю.  
увѡльняє вѡдѣ асентпункку и т. и. Продає такожъ  
шифкарты, посылає грошѣ до краю и асекуре  
вѡдѣ огнѣю и на жите за найнизшу цѣну.

Веѣ справи полагоджує точно и скоро. Порады  
удѣляє листовно або устно зовеѣмъ безплатно.

**VICTOR WILUSZ,**

**NOTARY PUBLIC,**

**205 Washington St., Jersey City, N. J.**

Wm. H. Lewis,

Книгарь, продає приборы до писаня, доставця музы-  
калий и часошсей.

422 E. Sunbury & 11 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Веѣ білѣ мають бути звернені що мѣсяця и  
просить ся о точну оплату.

---

**Ernest P. Kemper,**

КРАВЕЦЬ И ДОСТАВЦЯ МУЖЕСКИХЪ  
УБРАНЬ.

28 W. Independence St.,

SHAMOKIN, PA.


---


**Joseph Wallish,**

**ЗНАМЕНИТЫЙ КРАВЕЦЬ,**

134 E. Lincoln Street, SHAMOKIN, PA.

---

Проти катру и перестудженя уживай 

**Dr. Hollenback-a**  **сирунь проти кашлю.**

ПРОДАЕСЬ ВСЮДА.


Вырôбъ Hollenback-a и Rucker-a въ Shamokin, Pa.

---

Hack-Sanner Hardware Co.,

SUCCESSORS TO

**Shamokin Hardwar Co.,**

Головный складъ, дрôбна продажъ и доставця  
рôжныхъ желѣзныхъ товарôвъ и грôсерничихъ  
прирядôвъ. 

30 E. Independence St., Shamokin, Pa.





**ИВАНЪ ГЛОВА,  
РУСКІЙ ПОЧТАРЪ**

—на—

**EXCELSIOR, PA.**

Продає шифкарты и посылает грошѣ.

Має такожь своіи власный сторѣ.

Всѣ знаютъ И. Глову, яко довголѣтнего голову Р. Н. С., а хвалити его було бы грѣхомъ, бо всѣ знаютъ его чесноту.

---

**John Shurtz,**

**бучеръ,**

424 Franklin Street,

SHAMOKIN, PA.

Має всякого гатунку свѣже мясо.

---

**Shamokin Lumber and M'fg. Co.,**

Комп. инкорпорована 1902.

Має: Чикло, цвѣки, пѣсокъ. Плятарус, будус, цементуе цементъ Росендаль будовничій контракторъ справляє пляны и оцѣнює.

**Lumber and Mill Work,**

КОНТРАКТОРЪ И БУДОВНИЧІЙ,

Office: 37 S. Fifth Street,

Near Spruce,

въ **SHAMOKIN, PA.**

# Иванъ Воргачъ,

Всѣмъ знаный готельникъ. Шклянки у него якъ старокраеві коновки.

422 N. Maple Str.,

Mt. Carmel. Pa.

---

## Димитрій Капитула

РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ.



Томаqua & cor. Grand St., McAdoo, Pa.

☞ Хотите забавитесь, покрѣпити силы, або доведатись що чувати въ свѣтъ, або порадитесь або грошѣ послати до старого краю, або що иншого, то ЗАЙДѢТЬ до КАПИТУЛЫ.—

Вѣнъ порадить и зробить все для своихъ людей.

---

ШИЙТЕ ШАМОКИНСКЕ

ШИВО

Лѣпшого нѣгде не выробляють! якъ у :

**Fuhrmann & Schmidt,**

властитель,

SHAMOKIN, PA.

---

James J. Kearney,  
Адвокатъ и порадця,

414 E. Independence St., SHAMOKIN, PA.

**A. S. Marr,**  
**АДВОКАТЪ,**

130 E. Independence St., SHAMOKIN, PA.

---

**W. W. Ryan,**  
**АДВОКАТЪ,**

May's Building, SHAMOKIN, PA.

---

**J. W. Gillespie,**

**Адвокатъ — Attorney and Counselor at Law,**

Rooms 10—11 Marr Block, SHAMOKIN, PA.

---

**John J. W. Swartz,**

**Судія мировый и провадить асекурацію.**

505 N. Anthracite St., SHAMOKIN, PA.

---

**Jas. P. McCormick,**

**МИРОВЫЙ СУДІЯ**

404 E. Independence St., Cor. First and Spruce St..

SHAMOKIN, PA.

---

По туні желѣзній рѣчи и майнерскій знаряды, кухонній и огрѣвачій нові и зъ другои руки; такожь сли потрѣбуешь майетра до иломбованя, направи и цинованя — то йди до:

**WARREN UNGER,**

309—313 W. Spruce St., SHAMOKIN, PA.